



**Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy  
Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego  
z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami  
wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy  
o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie  
w roku 2015**

Olsztyn, maj 2016 r.

## SPIS TREŚCI:

<b>Wstęp</b> .....	<b>3</b>
<b>Rozdział 1</b> .....	<b>5</b>
Zlecenie zadań w ramach otwartego konkursu ofert oraz inne formy współpracy.	
<b>Rozdział 2</b> .....	<b>7</b>
Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi – informacje z departamentów i biur Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy.	
<u>Priorytet I</u> .....	<b>7</b>
Edukacja i promocja zdrowia publicznego	
<u>Priorytet II</u> .....	<b>11</b>
Promocja zatrudnienia i aktywizacja osób pozostających bez pracy	
<u>Priorytet III</u> .....	<b>14</b>
Rozwój kultury fizycznej	
<u>Priorytet IV</u> .....	<b>21</b>
Integracja europejska i współpraca międzynarodowa	
<u>Priorytet V</u> .....	<b>23</b>
Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta	
<u>Priorytet VI</u> .....	<b>24</b>
Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego	
<u>Priorytet VII</u> .....	<b>31</b>
Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	
<u>Priorytet VIII</u> .....	<b>32</b>
Rozwój turystyki	
<u>Priorytet IX</u> .....	<b>33</b>
Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego	
<u>Priorytet X</u> .....	<b>35</b>
Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich	
<u>Priorytet XI</u> .....	<b>36</b>
Wzmacnianie integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim	
<u>Priorytet XII</u> .....	<b>46</b>
Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży	
<u>Priorytet XIII</u> .....	<b>47</b>
Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko – mazurskiego	
<u>Priorytet XIV</u> .....	<b>50</b>
Integracja środowisk kombatanckich i koordynacja ich działań	
<b>Rozdział 3</b> .....	<b>54</b>
Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w ramach programów operacyjnych, promocji regionu oraz zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne samorządu województwa – informacje dodatkowe.	
<b>Podsumowanie i wnioski</b> .....	<b>56</b>
<b>Załącznik Nr 1</b> Wykaz zadań zleconych organizacjom pozarządowym w 2015 r.	
<b>Załącznik Nr 2</b> Wykaz grup roboczych i zespołów opiniodawczo-doradczych z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych funkcjonujących w 2015 r. w Samorządzie Województwa Warmińsko-Mazurskiego	

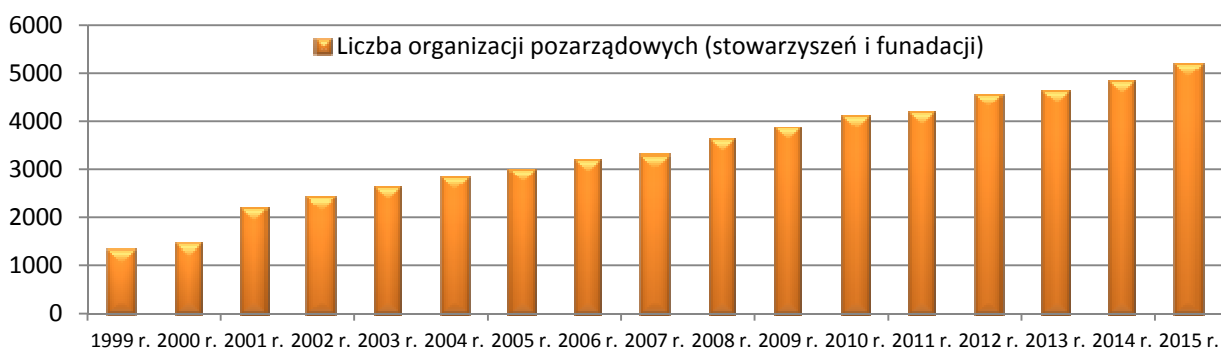
## Wstęp

Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2015 został uchwalony przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 12 grudnia 2014 r. (Uchwała Nr II/28/14).

Sprawozdanie zostało przygotowane przez Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na podstawie materiałów pozyskanych z departamentów Urzędu Marszałkowskiego oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach poszczególnych priorytetów. Pozyskano również informacje na temat współpracy jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa z partnerami społecznymi.

Użyte w sprawozdaniu określenie: „organizacje pozarządowe” oznacza: „organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

Liczba organizacji pozarządowych w województwie warmińsko-mazurskim co roku wzrasta. Wg danych z Urzędu Statystycznego w Olsztynie, na dzień 31 grudnia 2015 r. w regionie zarejestrowanych było **4696 stowarzyszeń i 505 fundacji – łącznie 5201 podmiotów** (dla por. w 2014 r.: w regionie było 4451 stowarzyszeń i 409 fundacji – łącznie 4860 podmiotów). Poniższy diagram pokazuje dynamikę przyrostu liczby organizacji pozarządowych w formie stowarzyszeń i fundacji w regionie wg numerów Regon.

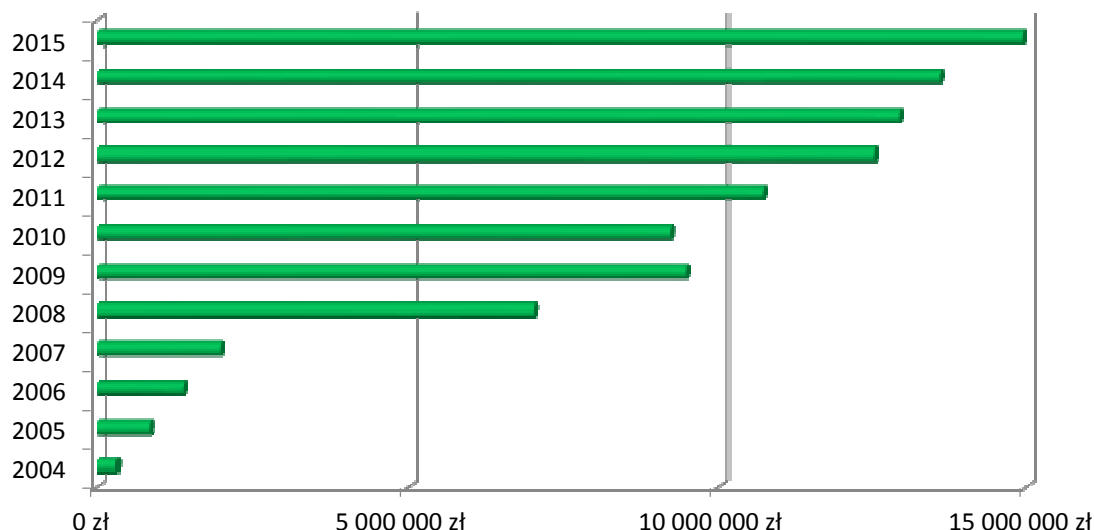


Włączając do powyższej liczby inne zarejestrowane formy prawne organizacji pozarządowych, tj. inne zarejestrowane organizacje społeczne, organizacje pracodawców, samorząd gospodarczy i zawodowy oraz kościoł katolicki, inne kościoły i związki wyznaniowe, to podmiotów społecznych w regionie jest **6244**.

W 2015 roku w Województwie Warmińsko-Mazurskim 286 organizacji posiadających status pożytku publicznego uzyskało 1% podatku (na 310 wszystkich OPP). Od 2003 r. możemy przekazywać 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz tych szczególnych organizacji, aby wesprzeć ich działalność statutową. Co roku z możliwości tej korzysta coraz więcej mieszkańców Warmii i Mazur.

**W roku 2015 457 tys. osób** z województwa warmińsko-mazurskiego przekazało **14,932 mln zł** organizacjom pożytku publicznego, w tym jedynie 4,009 mln zł przekazano organizacjom z naszego regionu. Należy podkreślić utrzymujący się u mieszkańców regionu wzrost świadomości społecznej i wiedzy nt. istnienia możliwości realnego, bezpośredniego wspierania działalności obywatelskiej – określonej w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

**Kwoty 1% podatku dochodowego od osób fizycznych przekazane Organizacjom Pożytku Publicznego przez podatników województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2004-2015**



Co roku, aby zwiększyć udział mieszkańców Warmii i Mazur w przekazywaniu 1% podatku organizacjom pożytku publicznego działającym w regionie, Samorząd Województwa przeprowadza kampanię zachęcającą podatników do pozostawiania swojego 1% podatku w regionie (kampania realizowana od 2010 r.). Działalność edukacyjną w tym zakresie prowadzą również samorządy lokalne i same organizacje pozarządowe. Działalność ta ma wpływ na coraz częstszą świadomą decyzję dot. wsparcia organizacji pożytku publicznego przez mieszkańców województwa. Powyższy wykres pokazuje jak co roku wzrastają kwoty deklarowane na ten cel przez mieszkańców naszego regionu w zeznaniach PIT.

Kampania społeczna „WSPIERAM REGION! – Przekaż swój 1% podatku organizacji pożytku publicznego z Warmii i Mazur” realizowana była przez Departament Koordynacji Promocji Urzędu Marszałkowskiego. Czas trwania akcji: 30 grudnia 2014 r. – 30 kwietnia 2015 r. Realizowana była ona w następujących formach: strona internetowa: [wspieramregion.pl](http://wspieramregion.pl) (aktualizacja treści na stronie, aktualizacja bazy OPP, materiały do pobrania – spoty flesh, banery internetowe), cykl artykułów w prasie (Gazeta Olsztyńska i Dziennik Elbląski), spoty w Radio Olsztyn SA i Radio Zet Gold Warmia i Mazury, 3 billboardy w Olsztynie, emisja spotów na ekranach LED w Olsztynie, rozesłanie plakatów, ulotek do samorządów lokalnych (z prośbą o włączenie się do akcji) oraz do Urzędów Skarbowych w regionie (również ekspozycja roll-upów), konferencja prasowa z udziałem przedstawiciela Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Izby Skarbowej w Olsztynie. Ogólny koszt akcji wyniósł 30 000 zł.

## Rozdział 1

### **Zlecenie zadań publicznych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz inne formy współpracy.**

W roku 2015 przekazano na realizację zadań publicznych samorządu województwa, zawartych w programie współpracy na rok 2015, zleconych organizacjom pozarządowym, głównie w drodze otwartego konkursu ofert (jedynie 4 zadania zostały zlecone w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), kwotę **5 006 265 zł** (analogicznie w roku 2014 była to kwota 5 851 369 zł, a w 2013 - kwota 4 325 540 zł). Oczekiwania organizacji (na podstawie złożonych ofert, poprawnych formalnie) były ponad 2 razy większe od możliwości budżetowych (mniej niż w roku 2014 – wówczas oczekiwania były prawie 3 razy większe). Poniżej zamieszczona tabela obrazuje rozkład dotacji przekazanych na poszczególne zadania.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2015 r. zawarł **264 umowy** z partnerami społecznymi (w roku 2014 – 315 umów, a w 2013 – 239 umowy). Łączna całkowita wartość zrealizowanych zadań dofinansowanych z budżetu województwa to **13 385 040 zł**. Łączna kwota przekazanych dotacji stanowi ponad 37 % całkowitej wartości zadań (o 5 % mniej niż w roku 2014).

W realizacji zadań zleconych wzięło udział łącznie ok. **8533 wolontariuszy** (w tym 4196 Banku Żywności w Olsztynie i 600 Banku Żywności w Elblągu) - w 2014 r. było to 4169 wolontariuszy (w tym 1200 Banku Żywności w Olsztynie), w roku 2013 – ok. 11 tys. (w tym ok. 9 tys. Banku Żywności w Olsztynie). Łączna wartość pracy wolontariuszy oraz pracy społecznej członków organizacji wynosiła ok. **1 081 246 zł** (w roku 2014 - 1 301 836 zł, natomiast w roku 2013 oszacowano tę pracę na 991 746 zł). Dane na ten pochodzą ze sprawozdań organizacji pozarządowych z realizowanych zadań – obejmują one również zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego – czego nie wskazano w roku 2013.

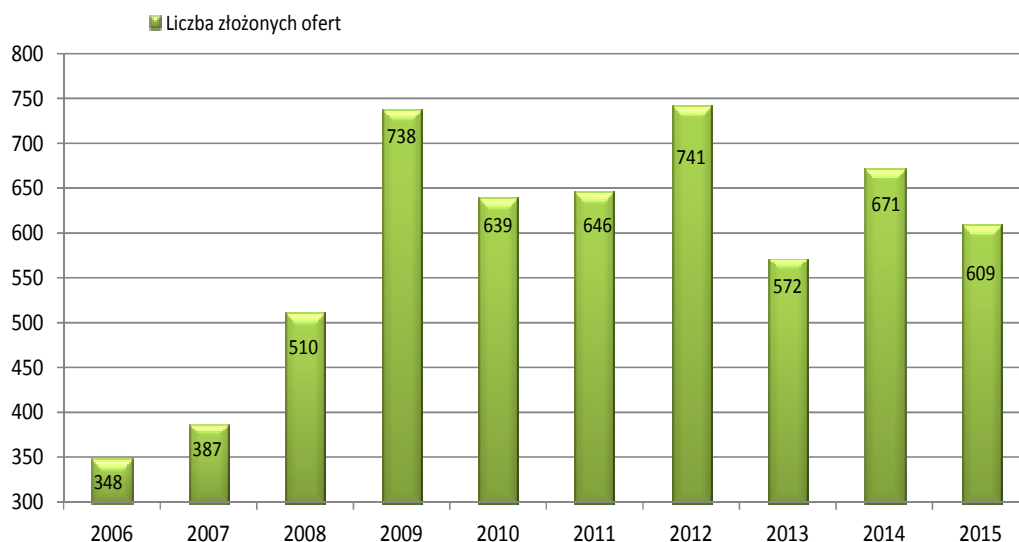
**TABELA:** Środki finansowe przeznaczone dla organizacji pozarządowych na realizację poszczególnych zadań samorządu województwa warmińsko-mazurskiego w 2015 r. w formie zlecenia zadania

Lp.	Nazwa zadania	Kwota* (w zł) przekazana na realizację zadań	Oczekiwana kwota* dofinansowania (w zł)	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów
1.	Edukacja i promocja zdrowia publicznego	102 000	256 349	34	28
2.	Rozwój kultury fizycznej	3 200 000	5 048 444	117	47
3.	Integracja europejska oraz współpraca międzynarodowa	80 000	154 410	17	13
4.	Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta	9 275	9 275	1	1
5.	Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego	301 800	1 489 278	144	47
6.	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	49 950	169.402	15	6
7.	Rozwój turystyki	110 000	645 959	39	10
8.	Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych województwa warmińsko-mazurskiego	360 000	699 395	4	4
9.	Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich	52 000	162 351	26	10

10.	Pomoc społeczna	129 600	591 624	49	19
11.	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych (środki PFRON)	200 000	728 363	32	10
12.	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	200 000	782 905	55	27
13.	Wsparcie rozwoju sektora pozarządowego	152 300	246 152	57	29
14.	Integracja środowisk kombatanckich	32 500	40 617	15	12
15.	Realizacja programu wsparcia inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim	26 840	113 706	4	1
<b>RAZEM</b>		<b>5 006 265</b>	<b>11 138 230</b>	<b>609</b>	<b>264</b>

\* w zaokrągleniu do pełnych złotych, oczekiwane dofinansowanie dot. ofert, które spełniły wymogi formalne

Dynamikę aktywności organizacji pozarządowych głównie w ramach konkursów ofert wskazuje diagram umieszczony poniżej.



Zlecanie zadań nie jest jedyną formą współpracy pomiędzy sektorem pozarządowym i samorządem województwa. Odbyna się ona również w innych formach, szczegółowo opisanych w dalszej części sprawozdania.

Jedną z form współpracy pozafinansowej jest zapraszanie organizacji pozarządowych do **pracy we wspólnych zespołach doradczo-opiniotawczych** (grupach roboczych, komisjach konkursowych, radach itp.). Załącznik Nr 2 do sprawozdania zawiera wykaz zespołów opiniotawczo-doradczych

funkcjonujących w roku 2015 w Samorządzie Województwa z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych.

W roku 2015 zostało powołanych 16 komisji konkursowych opiniujących oferty organizacji pozarządowych, które wpłynęły w ramach otwartych konkursów ofert. Na 116 członków komisji 34 osoby zostało wskazanych przez organizacje pozarządowe. Funkcjonowało również 14 grup roboczych opracowujących zadania do programów współpracy na rok 2016: na 100 członków grup 55 osób to członkowie organizacji pozarządowych.

W grudniu 2015 r. skończyła kadencję powołana 17 grudnia 2013 r. Zarządzeniem Marszałka Województwa Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (II kadencji). W skład Rady wchodzi 20 członków, gdzie 10 osób reprezentuje sektor pozarządowy regionu. Rada jest ciałem opiniodawczo - doradczym funkcjonującym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jej celem jest kształtowanie praktyki współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi. Odkonstytuowała się 7 posiedzeń Rady, w tym 1 dwudniowe (w 2014 – 8 posiedzeń Rady w tym 1 dwudniowe). Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego, we współpracy z Radą DPP WWM zorganizowało również w terminie wrzesień-październik 2015 r. wybory do Rady III kadencji. W pierwszej połowie roku 2015 Rada zorganizowała wybory przedstawicieli organizacji pozarządowych do Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. W czerwcu Rada uczestniczyła w dwudniowym szkoleniu nt. standardów Rad DPP i podjęła uchwałę w sprawie wprowadzania wypracowanych na poziomie krajowym standardów do swej działalności.

Organizacje pozarządowe miały swoich przedstawicieli w łącznie 54 zespołach opiniodawczo-doradczych powołanych Zarządzeniem Marszałka lub Uchwałą Zarządu Województwa. 26,4% członków tych grup to przedstawiciele organizacji pozarządowych (206 osób na 781). Łącznie zespoły te odbyły w roku 2015 83 posiedzenia.

## **Rozdział 2**

### **Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi – na podstawie zebranych informacji z departamentów i biur Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy.**

Materiał ułożony został wg priorytetów zawartych w programie współpracy na rok 2015. Zawiera on przede wszystkim szczegółowe informacje nt. zrealizowanych zadań zleconych organizacjom pozarządowym, osiągniętych wskaźników liczbowych oraz opis innych działań realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

#### **Priorytet I: Edukacja i promocja zdrowia publicznego**

*Odpowiedzialny: Departament Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.*

Celem ogólnym zadań realizowanych w ramach Priorytetu I było zwiększenie skuteczności edukacji i promocji zdrowotnej społeczeństwa województwa warmińsko-mazurskiego poprzez profilaktykę chorób układu krążenia oraz chorób nowotworowych, zwiększenie skuteczności edukacji i promocji zdrowia psychicznego, zwiększenie skuteczności zapobiegania wybranym chorobom zakaźnym - HIV/AIDS oraz

chorobom odkleszczowym, zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie problematyki zdrowego starzenia się oraz zwiększenia skuteczności zapobiegania chorobom układu oddechowego.

Powyższy cel osiągnięty został poprzez wsparcie finansowe projektów **z zakresu edukacji i promocji zdrowia publicznego** realizowanych przez organizacje pozarządowe.

**W ramach realizowanych programów wykonano:**

**Cel szczegółowy I: Profilaktyka chorób układu krążenia:** 3 organizacje pozarządowe (3 zadania) podjęły działania w tym celu:

- przeprowadzono 57 akcji poboru krwi, wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną dotyczącą krwiodawstwa. Ogółem przebadano 1 110 osób, z których 942 osoby oddały 420 186 ml krwi oraz osoby te skorzystały z badań pomiaru ciśnienia, analizy krwi, badań krwi w kierunku nosicielstwa wirusa HIV/AIDS, WZW, chorób odkleszczowych oraz z porad lekarskich. W czasie akcji pozyskano nowych dawców krwi;

- na terenie miasta Olsztyna uruchomiono rowerowe patrole ratownicze. Przeprowadzono 26 ratowniczych patroli rowerowych wykorzystując 2 rowery ratownicze i 10 ratowników PCK. Łącznie udzielono pomocy 21 osobom poszkodowanym, zgłoszono do Państwowej Straży Pożarnej miejsca zagrożone pożarem, zgłoszono 3 zagrożenia związane z awariami technicznymi i niewłaściwym działaniem infrastruktury miejskiej oraz przeprowadzono 3 pokazy ratownictwa i 2 szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy z udziałem rowerowych patroli ratowniczych;

- zorganizowano trzydniowe warsztaty z zakresu profilaktyki chorób układu krążenia dla 42 mieszkańców powiatu ostródzkiego, wydrukowano 50 broszury dla uczestników warsztatów.

**Cel szczegółowy II: Profilaktyka chorób nowotworowych:** 5 organizacji pozarządowych (5 zadań) podjęło działania w tym celu:

- 19 kobiet z Warmińsko-Mazurskiej Unii Amazonek uczestniczyło w dwudniowych super wizyjnych warsztatach, na których poznały zasady wolontariatu, rozpoznawanie i leczenie raka piersi. Nabyte umiejętności i kwalifikacje Amazonki wykorzystują w swoich stowarzyszeniach, szpitalach, przychodniach i klubach na terenie całego województwa warmińsko-mazurskiego;

- zmodernizowano portal z forum edukacyjno-informacyjnym dotyczącym profilaktyki w zakresie raka prostaty, rozpowszechniono portal na innych forach społecznościowych jak facebook czy twitter, stronę odwiedza czynnie 2 tys. użytkowników, postów ok. 70 tys.;

- społeczność miasta Kętrzyna i powiatu oraz delegacje okolicznych miast i Olsztyna przemarszerowała ulicami Kętrzyna w tzw. „Marszu Żonkila”, w którym uczestniczyło ok. 540 osób. W trakcie marszu kętrzyńskie Amazonki informowały o zagrożeniach rakiem piersi i szyjki macicy. W Srokowie okolicznej wsi zorganizowano „Teatr przy stoliku”, który przybliżył mieszkańcom wsi profilaktykę chorób nowotworowych;

- 164 osoby, w tym mieszkańcy Elbląga, Amazonki i ich rodziny, Amazonki z Olsztyna, Iławy, oraz Rosji, młodzież szkół średnich w Elblągu, lekarze, onkolodzy, rehabilitanci i inni przedstawiciele służby zdrowia - uczestniczyło w dwudniowej konferencji pt. - "Profilaktyka raka piersi i chorób nowotworowych", w ramach której wymieniono doświadczenia w postępiach i organizacji profilaktyki nowotworowej oraz przeprowadzono badania profilaktyczne. Wystawiono monodram, którego zadaniem było ukazanie jak wielkie znaczenie w leczeniu ma psychika i wiedza o profilaktyce nowotworowej. Konferencja była połączona z obchodem 20 - lecia Elbląskiego Stowarzyszenia Amazonek;

- na łamach mediów regionalnych: Gazety Olsztyńskiej, Naszego Olsztyniaka, Olsztyńskiej TV, portalach i serwisach wm.pl została przeprowadzona kampania edukacyjna o tematyce promocji i profilaktyki zdrowotnej, cykl wywiadów i webinarium internetowych a także sesji porad i konsultacji dla odbiorców mediów indywidualnych z materiałem sprawozdawczym upublicznionym. Zorganizowano I Warmińsko-Mazurski Dzień Profilaktyki – wydarzenie skierowane do mieszkańców Warmii i Mazur, którzy mogli wziąć udział w warsztatach prowadzonych przez lekarzy oraz skorzystać z bezpłatnych porad w punktach konsultacyjnych. Szacuje się, iż kampania dotarła do 120 tys. mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego za pośrednictwem mediów regionalnych.

**Cel szczegółowy III: Zwiększenie skuteczności edukacji i promocji zdrowia psychicznego:** 10 organizacji pozarządowych (13 zadań) podjęło działania w tym celu:



- przeprowadzono 5 szkoleń 14 – godzinnych w Olsztynie, Lidzbarku Warmińskim, Dobrym Mieście i Szczytnie z zakresu zapobiegania depresji i samobójstwom oraz rozpoznawania osób zagrożonych zrachowaniami samobójczymi i pomoc im w kryzysie suicydalnym. W szkoleniach wzięło udział 102 nauczycieli, wychowawców i pedagogów szkolnych;
- osoby z zaburzeniami psychicznymi z terenu województwa warmińsko-mazurskiego uczestniczyły w konferencji szkoleniowej z okazji Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego "Godność w zdrowiu psychicznym" – w której uczestniczyło ok. 150 osób, odbyło się 39 spotkań grup wsparcia – 104 godz. dydaktyczne, w tym imprezy okolicznościowe, przeprowadzono 230 godz. psychoterapii indywidualnej;
- około 170 osób z zaburzeniami psychicznymi uczestniczyło w zajęciach z zakresu treningu kulinarnego 28 godz. zegarowych, treningu higienicznego 14 godz. dydaktycznych oraz umiejętności społecznych, odbyło się ok. 25 spotkań muzycznych, w tym 66 godz. dydaktycznych, w których uczestniczyło ok. 11 osób, w spotkaniach okazjonalnych uczestniczyło od 12 do 23 osób, zespół muzyczny uczestniczył w konferencji poświęconej zdrowiu psychicznemu;
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla nowonarodzonych dzieci z Zespołem Downa oraz innymi niepełnosprawnościami; w ramach projektu rodzice skorzystali ze spotkań z poszczególnymi terapeutami – z logopedii odbyło się 20 spotkań, z psychologiem odbyło się 20 konsultacji, w zakresie SI – 15 konsultacji oraz 15 spotkań z fizjoterapeutą. Z punktu skorzystało 23 rodziców wraz ze swoimi dziećmi;
- 10 osób dorosłych z Zespołem Downa uczestniczyło w 32 warsztatach instrumentalno-tanecznych, które zwiększyło ich samoocenę. Swobodna ekspresja artystyczna, pozwoliła na zaspokojenie dążeń i potrzeb, pozwoliła rozwinąć w sposób harmonijny różne sfery psychiki, kontakt osób niepełnosprawnych ze sztuką spowodował rozładowanie napięć i niepokojów,
- 20 osób niepełnosprawnych z powiatu bartoszyckiego uczestniczyło w warsztatach z psychologiem i dietetykiem. Cykliczne spotkania z dietetykiem oraz psychologiem z zakresu zdrowego trybu życia dały szansę na kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, pogłębiło wiedzę na temat zagrożeń prozdrowotnych oraz dbałości o zdrowie; zajęcia były dostosowane do osób niepełnosprawnych;
- osoby niepełnosprawne umysłowo i mieszkańcy gminy Dobre Miasto, Świątki, Lubomino uczestniczyły w 2 warsztatach grupowych i indywidualnych, w czasie których odbyły się konsultacje z psychologiem – 42 osoby, zorganizowano konsultacje z kardiologiem grupowe i indywidualne dla 35 osób niepełnosprawnych, rodziców i zdrowego rodzeństwa oraz warsztaty terapeutyczne w pracowniach: gospodarstwa domowego, plastycznej, rehabilitacyjnej i umiejętności społecznych; zajęcia odbywały się 1 x w tygodniu po 3 godz. czyli 24 godz. w miesiącu przez 7 miesięcy. W Dobrym Mieście zorganizowano kiermasz świąteczny, w którym udział wzięło ok. 100 osób i 35 osób niepełnosprawnych wraz z rodzinami;
- dzieci, młodzież i osoby dorosłe z upośledzeniem umysłowym oraz z zaburzeniami psychicznymi w wieku od 10 – 20 lat z Olsztyna, gminy Gietrzwałd, Stawiguda, Lubomino, Dywity i Purda uczestniczyły w 33 godz. nauki pływania oraz treningu na kręgielni – bowling, 26 osób niepełnosprawnych z różnymi wadami o podłożu genetycznym i rozwojowym (w wieku 9-25 lat) uczestniczyło w 30 godzinach zajęć nauki pływania, 16 godzinach treningów na kręgielni oraz 48 godz. gimnastyki;
- ok. 100 osób w żałobie na terenie powiatu olsztyńskiego uczestniczyły w debacie na temat opieki nad osobami chorym przewlekle lub po stracie bliskich, przez okres 6 mieś. ok.120 osób skorzystało z pomocy grupowego wsparcia dla rodzin w żałobie, zorganizowano jednodniowy wyjazd integracyjno-szkoleniowy dla 15 osób – pracowników hospicjum;
- przeszkolono 35 wolontariuszy dyżurnych Olsztyńskiego Telefonu Zaufania z zakresu dialogu motywacyjnego jako metody pomocy osobom doświadczającym przemocy; w 2015 roku dyżurni OTZ przeprowadzili ogółem **7718** rozmów terapeutycznych, dzięki działaniom popularyzatorskim liczba rozmów wzrosła o ponad 1000 rozmów;
- osoby z zaburzeniami psychicznymi, kobiety i mężczyźni w wieku aktywności zawodowej zamieszkałych na terenie powiatu ostródzkiego w ilości ok. 70 osób uczestniczyło w Obchodach Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego co przyczyniło się do zwiększenia świadomości społecznej i edukacji w zakresie zdrowia psychicznego oraz 20 dzieci z zaburzeniami psychicznymi uczestniczyło w zajęciach fotograficznych, zorganizowano konkurs fotograficzny pn. „Zatrzymać czas”;
- wychowankowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Olsztynie w wieku 9-25 lat – 10 osób, uczestniczyło w 15 zajęciach na basenie co przyczyniło się do osłabienia reakcji nerwicowych, lepszej

przemiany materii, akceptacji siebie i innych. Zajęcia te poprawiły ogólną sprawność fizyczną młodzieży z różnymi chorobami psychicznymi, nerwicami czy stanami lękowymi.

**Cel szczegółowy IV: Zwiększenie skuteczności zapobiegania wybranym chorobom zakaźnym - HIV/AIDS oraz chorobom odkleszczowym:** 4 organizacje (5 zadań) prowadziło działania z tego zakresu:

- PCK w Olsztynie zorganizowało olimpiadę zdrowego stylu życia w 11 finałach rejonowych województwa w trzech kategoriach: szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne; łącznie w olimpiadzie startowało 3 339 uczniów z 222 szkół naszego województwa. Była to XXIII Olimpiada Wiedzy o Zdrowiu, która służyła promowaniu zdrowego stylu życia wśród młodzieży naszego województwa,

- przeprowadzono 14 otwartych akcji poboru krwi wraz z kampanią informacyjno – edukacyjną dotyczącą krwiodawstwa; do oddania krwi zgłosiły się 522 osoby, oddały krew 442 osoby, pozyskano 193 658 ml krwi; osoby te zostały przebadane w kierunku nosicielstwa chorób zakaźnych;

- w powiecie ełckim, w Ełku i Starych Juchach przeprowadzono kampanię zdrowotną pt. „Choroby przenoszone przez kleszcze”, przeprowadzono edukację zdrowotną w Ełku i Starych Juchach, zorganizowano 2 wystawy edukacyjne, gdzie wolontariusze prowadzili edukację na temat chorób odkleszczowych, rozdawano ulotki dorosłym i kolorowanki dzieciom, szacuje się iż w kampaniach uczestniczyło ok. 3 tys. odbiorców bezpośrednich i ok. 30 tys. odbiorców pośrednich;

- 60 dzieci i młodzieży w wieku 9-16 lat z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, w tym z powiatów: ełckiego, oleckiego, gołdapskiego, węgorzewskiego, giżyckiego, piskiego i mrągowskiego uczestniczyło w 2 wyjazdowych warsztatach, w ramach których przeprowadzono 64 godz. warsztatów nt. HIV/AIDS oraz 8 godz. warsztatów z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej;

- zorganizowano VI Międzynarodową Konferencję Naukowo –Szkoleniową – zdrowie publiczne i współpraca transgraniczna w zapobieganiu chorobom zakaźnym, w której uczestniczyło 250 osób, w tym lekarze POZ, pracownicy służb sanitarnych, weterynarze, leśnicy, pielęgniarki; w konferencji uczestniczyli również goście z Białorusi, Rosji, Ukrainy i Gruzji; poruszono m.in. temat najnowszych rokowań dotyczących chorób nowotworowych w Polsce, chorób epidemicznych zagrażających społeczności światowej, które uznano praktycznie za zlikwidowane oraz zagrożenia dotyczące nadmiernego stosowania antybiotyków w hodowli zwierząt.

**Cel szczegółowy V: Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie problematyki zdrowego starzenia się** – 1 organizacja (1 zadanie) prowadziła działania z tego zakresu:

- około 441 osób w wieku 55+ o znacznym stopniu niepełnosprawności członkowie UTW z terenu powiatu iławskiego uczestniczyło w 3 wykładach poświęconych tematyce związanej z osteoporozą, rehabilitacją i geriatrią badaniem ciśnienia tętniczego objęto grupę 100 osób, przeprowadzono zajęcia na pływalni przez 2 miesiące z zajęć skorzystało 321 osób, zajęcia z nordic - walcing po 15 osób przez 7 mies. skorzystało 162 osoby, w ćwiczeniach na siłowni brało udział 120 osób, z komnaty solnej skorzystało 50 osób;

**Cel szczegółowy VI: Zwiększenie świadomości zapobiegania chorobom układu oddechowego** - działania z tego zakresu organizacje prowadziły w ramach innych zadań, zarówno z profilaktyki chorób układu krążenia, chorób nowotworowych jak i w zakresie problematyki zdrowego starzenia się.

#### **Podsumowanie i wnioski:**

W roku 2015 żadna z organizacji nie realizowała bezpośrednio działań z zakresu zapobiegania chorobom układu oddechowego, działania te realizowane były pośrednio przez organizacje w ramach innych zadań, zarówno z zakresu profilaktyki chorób układu krążenia, chorób nowotworowych jak i problematyki zdrowego starzenia się.

W 28 zadaniach realizowanych przez 22 organizacje pozarządowe (*por.: 2014 – 25 ngo – 31 zadań – ok. 14 tys. uczestników; 2013 – 17 ngo – 21 zadań – ok. 17 tys. uczestników*) brało udział ok. 20 tys. osób bezpośrednio i ok. 120 tys. pośrednio poprzez media lokalne.

Oczekiwania organizacji pozarządowych realizujących działania w zakresie edukacji i promocji zdrowia publicznego od wielu lat są wyższe w stosunku do możliwości finansowych Samorządu Województwa Warmińsko - Mazurskiego. Niemniej jednak pozyskane dotacje pozwalają objąć działaniami edukacyjnymi, rehabilitacyjnymi i usprawniającymi różne grupy wiekowe na terenie całego województwa, co przyczyniło się do nauki prawidłowych zachowań zdrowotnych i wzrostu wiedzy mieszkańców w tym zakresie.

## **Priorytet II: Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy**

*Odpowiedzialny: Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie*

### **Cel 1: Rozwój warunków sprzyjających zwiększeniu zatrudnienia i aktywizacji zawodowej społeczeństwa w województwie.**

**Działanie 1.1.** Określenie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy poprzez przygotowanie i realizację Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2015.

**Działanie 1.2.** Opiniowanie dokumentów dotyczących polityki rynku pracy oraz prowadzenie dialogu z partnerami społecznymi poprzez uczestnictwo w pracach Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia oraz Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego.

#### **Wskaźniki:**

1. liczba zaopiniowanych, wypracowanych dokumentów – 4
2. liczba odbytych spotkań – 4

Określenie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich należy do zadań samorządu województwa, określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zadanie to wypełniane jest przede wszystkim poprzez przygotowanie, a następnie realizację Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia (RPDZ).

Uchwałą nr 65/744/14/IV z dnia 9 grudnia 2014 roku, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego powołał Zespół ds. opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2015 roku, jednocześnie powierzając Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Olsztynie koordynację działań związanych z tym zadaniem. Aby zapewnić kompleksowe spojrzenie na różne aspekty rynku pracy, zespół ekspertów składał się z przedstawicieli samorządu województwa oraz wojewody, reprezentantów samorządowych jednostek wojewódzkich i powiatowych, regionalnych struktur organizacji związkowych i organizacji pracodawców, a także przedstawicieli nauki i szkolnictwa oraz reprezentantów organizacji pozarządowych.

W oparciu o założenia opracowane w dokumencie, w którym wskazano priorytety oraz podstawowe typy działań jak również grupy osób, wymagające szczególnego wsparcia ze strony urzędów pracy, realizowana była polityka rynku pracy w 2015 roku.

W 2015 roku przeprowadzono również aktualizację Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w województwie warmińsko-mazurskim do 2020 roku. Wobec nowego okresu programowania zweryfikowano spójność zapisów Strategii z aktualnymi dokumentami programowymi oraz dokumentami strategicznymi krajowymi i regionalnymi. Uwzględniono także nowe uwarunkowania prawne oraz procesy, które mają wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy kraju i regionu (np. trend starzenia się społeczeństwa).

W celu sprawnego przeprowadzenia aktualizacji Strategii Zatrudnienia, Uchwałą nr 38/414/15/IV Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powołano Wojewódzki Zespół ds. aktualizacji Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2020 roku. Do zadań Zespołu należała m.in. analiza SWOT regionalnego rynku pracy, przeprowadzenie weryfikacji celu wiodącego oraz priorytetów pod kątem ich aktualności w perspektywie do 2025 roku, a także opracowanie propozycji opisu działań w ramach poszczególnych priorytetów Strategii i sposobu ich monitoringu. W skład Zespołu weszło 28 osób reprezentujących różne instytucje i środowiska, w tym organizacje pozarządowe.

Dokumenty dotyczące polityki rynku pracy, w myśl ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która stanowi, że polityka ta realizowana przez władze publiczne, opiera się na dialogu i współpracy z partnerami społecznymi, opiniowane były przez członków Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia. W ramach powierzonych jej zadań Członkowie Rady m.in. pozytywnie zaopiniowali projekt Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2015 rok; propozycję podziału środków Funduszu Pracy na 2015 rok dla samorządów powiatowych województwa warmińsko – mazurskiego na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia i finansowanie innych fakultatywnych zadań oraz podział środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego; sprawozdanie dot. wydatkowania środków Funduszu Pracy w 2014 r.

Od 2014 roku znowelizowane zapisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, wprowadziły obowiązek opiniowania przez członków Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego regionalnych planów działań na rzecz zatrudnienia. Zgodnie z tym wymogiem, sformułowany w ramach prac Zespołu projekt „Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2015 rok w województwie warmińsko-mazurskim”, po konsultacjach społecznych oraz po wyrażeniu pozytywnej opinii powiatów wchodzących w skład województwa, a także po zaakceptowaniu przez Wojewódzką Radę Zatrudnienia, trafił pod obrady Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego. Dnia 23 lutego 2015 r. strona rządowa, samorządowa oraz pracodawców przyjęła wspólne stanowisko w sprawie pozytywnego zaopiniowania RPDZ.

**Działanie 1.4.** Upowszechnianie wśród organizacji pozarządowych działań sieci EURES (zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii).

**Wskaźniki:**

1. liczba spotkań informacyjnych – 1
2. liczba organizacji pozarządowych biorących udział w spotkaniach – 12
3. liczba konsultacji telefonicznych, udzielanych przedstawicielom organizacji pozarządowych - 15

**Działanie 1.5.** Nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które uzyskają akredytację Ministra Pracy i Polityki Społecznej do realizowania zadań EURES, jako partner EURES.

**Wskaźniki:**

1. liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych – 0
2. liczba organizacji pozarządowych biorących udział w spotkaniach – 0
3. liczba zrealizowanych wspólnie przedsięwzięć – 0

*W roku 2015 żadna organizacja pozarządowa nie ubiegała się o uzyskanie statusu podmiotu akredytowanego do pośrednictwa pracy EURES.*

**Działanie 1.6.** Nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, zainteresowanymi realizowaniem zadań EURES, jako stowarzyszony partner EURES - podmiot współpracujący z WUP.

**Wskaźniki:**

1. liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych – 0
2. liczba organizacji pozarządowych biorących udział w spotkaniach - 0

*W 2015 roku żadna instytucja pozarządowa nie była zainteresowana realizacją zadań EURES jako stowarzyszony partner sieci.*

**Działanie 1.7.** Wspieranie idei ekonomii społecznej środkami Funduszu Pracy.

**Wskaźniki:**

1. liczba powstałych spółdzielni socjalnych – 3
2. liczba członków spółdzielni socjalnych – 15
3. wysokość środków na uruchomienie spółdzielni socjalnej – 152,0 tys. zł
4. liczba powiatowych urzędów pracy, zaangażowanych we wspieranie powstania spółdzielni socjalnych – 18
5. liczba podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielni socjalnych), które utrzymały się na rynku pracy po pierwszych 12 miesiącach działalności - b.d.

W 2015 roku w ramach Rezerwy Funduszu Pracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej powiatowe urzędy pracy ubiegały się o środki, które mogły zostać przeznaczone na założenie spółdzielni socjalnych. W sumie na ten cel pozyskano dodatkowo 450,7 tys. zł. Jednak pomimo szeroko prowadzonej akcji promocyjno-informacyjnej środki nie zostały w pełni wykorzystane ze względu na małe zainteresowanie osób bezrobotnych.

Ponadto niektóre z urzędów pracy współpracują z organizacjami pozarządowymi w ramach porozumień na rzecz rozwoju i upowszechniania możliwości tworzenia nowych miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej. Przykładem takiej współpracy są działania podejmowane w ramach porozumienia MUP w Olsztynie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP lub PUP w Gołdapi ze Stowarzyszeniem ADELFI. W zakresie współpracy udzielana jest pomoc doradcza, organizowane są szkolenia, warsztaty przygotowujące do założenia spółdzielni socjalnych.

W ramach porozumienia zawartego z Nidzicką Fundacją Rozwoju NIDA PUP w Nidzicy współpracuje z Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej w Nidzicy w zakresie promowania działań skierowanych do przedstawicieli i pracowników podmiotów ekonomii społecznej, grup nieformalnych oraz liderów działających na rzecz społeczności lokalnej, w tym osób bezrobotnych zainteresowanych działaniem w sektorze ekonomii społecznej.

Powiatowe urzędy pracy, w ramach swojej działalności, wspierają podmioty ekonomii społecznej m.in. poprzez refundacji opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne. W 2015 roku, w województwie, przeznaczono na ten cel środki w wysokości 43,8 tys. zł.

Powiatowe urzędy pracy współpracują także z organizacjami pozarządowymi przy realizacji przedsięwzięć na rzecz lokalnego rynku pracy. Przykładem są umowy partnerskie zawarte z Lidzbarskim Stowarzyszeniem Bezrobotnych Warmia czy Warmińskim Stowarzyszeniem Przedsiębiorców. Ich głównym celem jest podejmowanie wspólnych działań na rzecz osób bezrobotnych z powiatu lidzbarskiego zmierzających do ich aktywizacji. W powiecie bartoszyckim kontynuowana była współpraca partnerska pomiędzy PUP, MOPS, PCPR oraz Stowarzyszeniem Integracji Osób Niepełnosprawnych. Jej celem jest integracja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Giżycku organizuje cykliczne spotkania z przedstawicielami lokalnego biznesu, organizacji pozarządowych i przedstawicielami samorządów lokalnych w ramach Giżyckiego Partnerskiego Lokalnego. Efektem spotkań, rozmów i uzgodnień partnerów wszystkich partnerów uczestniczących w Partnerstwie zostało utworzone Centrum Integracji Społecznej jako miejski zakład budżetowy, którego głównym celem ma być aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych, bezdomnych, niepełnosprawnych i uzależnionych. CIS jako nowy zakład budżetowy rozpoczął swoją działalność od stycznia 2016 r.

## **Cel 2: Rozwój warunków sprzyjających skutecznej aplikacji organizacji pozarządowych o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WiM 2014-2020 i PO WER.**

**Działanie 2.1.** Tworzenie i rozwój potencjału organizacji pozarządowych w procesie aplikowania o środki z EFS (w ramach PO KL 2007-2013 oraz RPO WiM 2014-2020 i PO WER) oraz realizacji projektów, poprzez działalność Punktu Informacyjnego oraz spotkania informacyjne, szkolenia, konferencje i warsztaty tematyczne.

**Działanie 2.2.** Wymiana informacji i koordynowanie działań informacyjno-promocyjnych na poziomie województwa w ramach współpracy z przedstawicielami instytucji sektora NGO – członkami Regionalnej Informacyjnej Grupy Roboczej.

### **Wskaźniki:**

1. liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych uczestniczących w szkoleniach, spotkaniach informacyjnych, konferencjach i warsztatach – **54** (w tym: szkolenia 23, spotkania informacyjne 18 POWER + 13 RPO)
2. liczba projektów złożonych przez organizacje pozarządowe w ramach ogłaszanych konkursów - 73 (w tym: 43/160 PO WER, 30/79 RPO WiM)
3. liczba podpisanych z organizacjami pozarządowymi umów na realizację projektów organizacji pozarządowych - 0 (umowy o dofinansowanie w ramach konkursów PO WER i RPO WiM ogłoszonych w 2015 roku, nie zostały jeszcze podpisane).
4. wartość środków zakontraktowanych na realizację projektów organizacji pozarządowych – 0 zł (jak we wskaźniku 3).
5. liczba spotkań RIGR - 0

*Regionalna Grupa Robocza ds. komunikacji (taką nazwę przyjął odpowiednik Regionalnej Informacyjnej Grupy Roboczej funkcjonującej w perspektywie 2007-2013) powołana została uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr 10/141/16/V z 16 lutego 2016 r. W okresie sprawozdawczym nie odbyło się więc żadne spotkanie.*

Organizacje pozarządowe aktywnie poszukiwały informacji na temat możliwości i warunków uzyskania dofinansowania ze środków EFS na realizację projektów wpisujących się w zakres ich statutowej działalności. Wynikało to zapewne z faktu, że większość tych podmiotów swoje funkcjonowanie opiera

o finansowanie zewnętrzne w postaci różnego rodzaju grantów, dotacji oraz realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE. Przedłużający się okres przejściowy pomiędzy kolejnymi perspektywami finansowania w ramach środków unijnych wielu organizacjom znacznie utrudnił prowadzenie działalności (dotyczyło to zwłaszcza mniejszych podmiotów). Na podstawie pierwszych doświadczeń zebranych w ramach konkursów ogłoszonych przez WUP w Olsztynie w ramach PO WER i RPO WiM można również stwierdzić, że dużym problemem dla wnioskodawców (w tym w szczególności organizacji pozarządowych, zwłaszcza tych działających lokalnie, na małą skalę) jest wykazanie odpowiedniego potencjału kadrowego i technicznego, do realizacji projektu. Pozytywna ocena m.in. w tym zakresie jest warunkiem koniecznym uzyskania dofinansowania, tymczasem zapisy instrukcji wypełniania wniosku i odpowiadające im kryteria punktowej oceny merytorycznej wniosków, są dosyć rygorystyczne. W niedostatecznym stopniu instytucje z małym potencjałem własnym korzystały z możliwości ubiegania się o dofinansowanie w partnerstwie z innymi podmiotami (wówczas ocena potencjału dokonywana jest w odniesieniu do łącznych zasobów wszystkich podmiotów tworzących partnerstwo). WUP w Olsztynie jako Instytucja Pośrednicząca w ramach PO WER i RPO WiM rozważa zwrócenie się do Instytucji Zarządzających z propozycją zmiany zapisów instrukcji i innych dokumentów, by konieczność posiadania odpowiedniego potencjału kadrowego i technicznego nie była tak poważną przeszkodą w dostępie do środków EFS.

### **Cel 3: Rozwój warunków sprzyjających aktywizacji zawodowej społeczeństwa (zwiększeniu szans na rynku pracy) w ramach inicjatyw współpracy instytucjonalnej**

**Działanie 3.1.** Koordynacja działań w ramach „Warmińsko-Mazurskiego Paktu na Rzecz Rozwoju Poradnictwa Zawodowego” służącego integracji partnerów instytucjonalnych, podniesieniu jakości i zwiększeniu dostępności usług doradczych.

#### **Wskaźniki:**

1. liczba spotkań w ramach Paktu, w tym liczba spotkań zespołów zadaniowych -15
2. liczba osób uczestniczących w spotkaniach w ramach Paktu – 288
3. liczba wspólnie zrealizowanych przedsięwzięć oraz liczba uczestników - 228 ; 12 043
4. liczba informacji zredagowanych i zamieszczonych na stronie Paktu – 71
5. liczba odwiedzin na stronie internetowej Paktu – 20 160.

**Działanie 3.2** Zintegrowanie działań powiatowych urzędów pracy, ośrodków pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, w celu realizacji w partnerstwie zadań w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, skierowanych do osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, dla których ustalony został III profil pomocy.

1. liczba Programów Aktywizacji i Integracji realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi – 9
2. liczba bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z ustalonym profilem pomocy III, którzy zostali skierowani do PAI realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi – 354

## **Priorytet III: Rozwój kultury fizycznej**

*Odpowiedzialny: Departament Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie*

Celem ogólnym zadań realizowanych w ramach Priorytetu było **Zapewnienie prawidłowego rozwoju psychofizycznego i zdrowotnego mieszkańców Województwa Warmińsko – Mazurskiego.**

Organizacje pozarządowe realizowały zadania w ramach Priorytetu wyłonione w 2 otwartych konkursach ofert.

## **Cel 1: Upowszechnianie i popularyzowanie aktywności fizycznej wśród mieszkańców województwa.**

### **Działanie 1.1. Realizacja ogólnopolskich programów i projektów sportowych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie poprawy ich stanu zdrowia i sprawności fizycznej.**

Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **791.100,00 zł** ( roku 2014 – 791.098,00 zł), a dotację przyznano 3 organizacjom pozarządowym, na realizację programów: „Umiem pływać”, „MultiSport” oraz „Mały Mistrz”.

W 2015 roku Programem „MultiSport” zostało objętych 892 dzieci w 51 grupach z terenu województwa warmińsko-mazurskiego (w 2014 roku - 855 dzieci) tj. o 37 dzieci więcej niż w roku ubiegłym;

### **Działanie 1.2. Realizacja programów i inicjatyw dotyczących organizacji zajęć i imprez sportowych dla dzieci i młodzieży organizowanych na boiskach „Orlik”.**

Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **30.000,00 zł** (w roku 2014 ww. działanie było ujęte w ramach działania pn.: „Upowszechnianie i popularyzowanie sportu w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej“, które dofinansowano w wysokości 13.900,00 zł), a dotację przyznano Warmińsko-Mazurskiemu Szkolnemu Związkowi Sportowemu w Olsztynie.

### **Działanie 1.3. Organizacja międzyszkolnej rywalizacji sportowej na terenie województwa warmińsko – mazurskiego.**

Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **130.000,00 zł** (w roku 2014 - 166.100,00 zł), a dotację przyznano Warmińsko-Mazurskiemu Szkolnemu Związkowi Sportowemu w Olsztynie.

**Działanie 1.4. Realizacja programów, projektów i inicjatyw promujących i popularyzujących uczestnictwo w aktywności fizycznej mieszkańców województwa z różnych środowisk i grup społecznych** (nowe określenie działania w 2015 r. - dofinansowanie otrzymały min. organizacje starające się o wsparcie realizacji zadań w ramach upowszechniania sportu w środowisku akademickim, osób niepełnosprawnych i osób starszych). Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **120.000,00 zł**, a dotację przyznano 9 organizacjom pozarządowym na realizację 9 zadań.

W ramach realizacji powyższego działania z przyznanej dotacji zrezygnowało Stowarzyszenie Aktywności Sportowej „Unia” w Olecku (wysokość przyznanej dotacji – 2.000,00 zł).

### **Działanie 1.5. Organizacja międzygminnej rywalizacji sportowej w środowisku wiejskim i małych miast.**

Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **170.000,00 zł** (w roku 2014 – 180.000,00 zł), a dotację przyznano Warmińsko-Mazurskiemu Zrzeszeniu Ludowe Zespoły Sportowe w Olsztynie.

## **Osiągnięte wartości liczbowe wskaźników (Cel 1)** określonych w opisie priorytetu programu współpracy na 2015 r.:

1. Liczba dzieci z klas I-III szkół podstawowych z województwa warmińsko-mazurskiego biorąca udział w projekcie powszechnej nauki pływania: w roku 2015 – 4.447 dzieci ( w roku 2014 – 3.529). Wskaźnik został osiągnięty.
2. Liczba szkół podstawowych z województwa warmińsko-mazurskiego, z których uczniowie wzięli udział w programie umożliwiającym zdobycie i poznanie umiejętności w różnych sportach: w roku 2015 – 180 szkół ( w roku 2014 – 150). Wskaźnik został osiągnięty.
3. Liczba dzieci z klas I-III szkół podstawowych z województwa warmińsko-mazurskiego biorąca udział w programie umożliwiającym zdobycie i poznanie umiejętności w różnych sportach: w roku 2015, w kontynuacji zajęć uczestniczyło łącznie 11.581 dzieci (z roku 2014 – 5.414 oraz w 2015 r.- 6.167). Wskaźnik został osiągnięty.
4. % wykorzystania boisk „Orlik“ podczas realizacji programów i inicjatyw dotyczących organizacji zajęć i imprez sportowych dla dzieci i młodzieży: w roku 2015 - 60% (nowy wskaźnik w 2015 r.) Wskaźnik został osiągnięty.
5. Liczba imprez sportowych dla dzieci i młodzieży realizowanych w ramach programów i inicjatyw organizowanych na boiskach „Orlik“: w roku 2015 – 96 imprez (w roku 2014 – 72). Wskaźnik został osiągnięty.
6. Liczba uczestników biorących udział w realizacji programów i inicjatyw dotyczących organizacji zajęć i imprez sportowych dla dzieci i młodzieży organizowanych na boiskach „Orlik“: w roku 2015 – 3.500 uczestników ( w roku 2014 – 3.300). Wskaźnik został osiągnięty.
7. % gmin, z których szkoły biorą udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym, uwzględniając podział na szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne: szkoły podstawowe w roku 2015 - 67% (w roku 2014 – 67%), gimnazja w roku 2015 - 68% (w roku 2014 – 68%), szkoły ponadgimnazjalne w roku 2015 - 32% (w roku 2014 – 32%). Wskaźnik został osiągnięty w gimnazjach.
8. % szkół z województwa biorących udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym, uwzględniając podział na szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne: szkoły podstawowe w roku 2015 -

- 65% (w roku 2014 – 55%), gimnazja w roku 2015 - 79% (w roku 2014 – 58%), szkoły ponadgimnazjalne w roku 2015 - 48% (w roku 2014 -32%). Wskaźnik został osiągnięty.
9. % uczniów biorących udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym, uwzględniając podział na szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne: szkoły podstawowe w roku 2015 - 38% (w roku 2014 – 25%), gimnazja w roku 2015 - 42% ( w roku 2014 – 35%), szkoły ponadgimnazjalne w roku 2015 - 20% ( w roku 2014 – 15%). Wskaźnik został osiągnięty.
10. Liczba uczestników objętych programami, projektami i inicjatywami promującymi i popularyzującymi uczestnictwo w aktywności fizycznej mieszkańców województwa, z różnych środowisk i grup społecznych: w roku 2015 w ramach środowiska akademickiego wzięło udział ok. 1.100 osób ( w roku 2014 – ok. 1.100), środowiska osób niepełnosprawnych wzięło udział 570 osób (w roku 2014 – 500), środowiska wiejskiego i małych miast wzięło udział ok. 23.000 osób (w roku 2014 – ok. 23.000), środowiska osób starszych wzięło udział ok. 280 osób (w roku 2014 – 1589, w ramach zawodów Senior Games, Senioriady i konferencji naukowo-edukacyjnej Warmia Mazury senior Games). Ogólna liczba uczestników w roku 2015 – ok. 24.950. Wskaźnik został osiągnięty.
11. % gmin z województwa objęta programami, projektami i inicjatywami promującymi i popularyzującymi uczestnictwo w aktywności fizycznej mieszkańców województwa z różnych środowisk i grup społecznych: w roku 2015 - ok. 80% gmin (nowy wskaźnik w 2015 r.). Wskaźnik został osiągnięty.
12. Liczba imprez i zawodów sportowych organizowanych w ramach międzygminnej rywalizacji sportowej w środowisku wiejskim i małych miast: w roku 2015 zorganizowano: 39 masowych imprez portowych (w roku 2014 – 38) oraz 18 zawodów wyjazdowych i 4 obozy sportowe ( w roku 2014 – 17 zawodów wyjazdowych i 3 obozy sportowe). Wskaźnik został osiągnięty.

## **Cel 2.: Przygotowanie i udział zawodników regionu w krajowym i międzynarodowym współzawodnictwie sportowym.**

### **Działanie 2.1. Wojewódzkie szkolenie uzdolnionych zawodników w kategorii młodzik, junior młodszy, junior i młodzieżowiec.**

Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **740.000,00 zł** (w roku 2014 działanie ujęte było w ramach działania pn.: „Wspieranie interdyscyplinarnego wojewódzkiego szkolenia i współzawodnictwa sportowego“, które dofinansowano w ogólnej wysokości 1.139.502,00 zł), a dotacje przyznano Warmińsko-Mazurskiej Federacji Sportu w Olsztynie.

### **Działanie 2.2. Przygotowanie i udział reprezentantów województwa w sportowej rywalizacji organizowanej przez właściwe dla danej dyscypliny związki sportowe w dyscyplinach olimpijskich.**

Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **300.000,00 zł** (w roku 2014 działanie ujęte było w ramach działania pn.: „Wspieranie interdyscyplinarnego wojewódzkiego szkolenia i współzawodnictwa sportowego“, które dofinansowano w ogólnej wysokości 1.139.502,00 zł), a dotacje przyznano Warmińsko-Mazurskiej Federacji Sportu w Olsztynie.

### **Działanie 2.3. Szkolenie zawodników w ramach wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego w wiodących w regionie dyscyplinach olimpijskich.**

Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **260.000,00 zł** (w roku 2014 – 280.000,00 zł), a dotacje przyznano:

- 1) Wojewódzkiemu Centrum Szkolenia Żeglarskiego przy Warmińsko-Mazurskim Okręgowym Związku Żeglarskim w Olsztynie** – w ramach zadania przeprowadzono szkolenie dla 32 zawodników (14 dziewcząt i 18 chłopców) z 5 klubów żeglarskich województwa warmińsko-mazurskiego (MOS Iława, KS „Baza” Mrągowo, KS AZS UWM w Olsztynie, MBSW UKŻR Giżycko, PMOS Pisz) w 9 grupach oraz 12 klasach żeglarskich: 470, 420, RSX, Laser 4,7, 49er FX, 49er, Laser Radial, Bic Techno 293, Cadet, L'Equipe, Optimist, 29er. Zorganizowano 34 zgrupowania sportowe i 24 konsultacje startowe/starty kontrolne, w tym 9 na akwenach za granicą: w Grecji, Bułgarii, Francji, Włoszech, Portugalii, Danii, Hiszpanii, Niemiec i Słowenii. Każdy zawodnik uczestniczył w 25-dniowym szkoleniu. Zawodnicy Centrum zdobyli w sumie 11 medali podczas Mistrzostw Polski i Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży, w tym 2 złote, 6 srebrnych i 4 brązowe. Podczas Mistrzostw Europy Juniorów zdobyli brązowy medal. Zawodnicy zdobyli ogółem 182 punkty we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży. 28 zawodników (z ogólnej liczby 32), zakwalifikowanych do Wojewódzkiego Centrum Szkolenia Żeglarskiego (co stanowi 87,5 %), zdobyło medale i punktowało w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych, co oznacza, że zakładany wskaźnik został osiągnięty (przyznana dotacja: 95 000 zł);
- 2) Warmińsko-Mazurskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Olsztynie** – w ramach zadania przeprowadzono szkolenie dla 28 zawodników tenisa stołowego, zrzeszonych w klubach: LUKS Warmia



Lidzbark Warmiński (14 zawodniczek/zawodników) oraz MLKS Ostródzianka w Ostródzie (14 zawodniczek/zawodników), którzy wzięli udział (łącznie) w 38 akcjach szkoleniowych. W 16 ogólnopolskich turniejach tenisa stołowego dziewcząt i chłopców w kategorii młodzik, kadet, junior i młodzieżowiec uczestniczyło 20 zawodniczek/zawodników. W ramach przyznanych środków dofinansowano udział 4 zawodników w międzynarodowych zawodach ITTF oraz rozliczono 20 startów dla 15 zawodników w rozgrywkach ligowych jako formę przygotowań do startów w imprezach głównych (II i III liga). W ramach dotacji dofinansowano wynagrodzenie dla dwóch trenerów szkolących w klubach objętych programem oraz zakupiono specjalistyczny sprzęt sportowy do rakiet tenisowych. Zawodnicy szkoleni w ramach Ośrodka zdobyli łącznie 6 medali drużynowych i indywidualnych Mistrzostw Polski Polskiego Związku Tenisa Stołowego we wszystkich kategoriach wiekowych oraz 2 złote medale w Indywidualnych Mistrzostwach Polski LZS w kategorii młodzik, junior, młodzieżowiec. W ramach ogólnopolskiego współzawodnictwa dzieci i młodzieży zawodnicy Ośrodka zdobyli łącznie 106,25 punktów. W punktacji województwa zajęli I miejsce (przyznana dotacja: 50 000 zł);

- 3) **Warmińsko-Mazurska Federacja Sportu w Olsztynie** – w ramach zadania wsparto finansowo szkolenie 14 zawodników uzdolnionych sportowo w zakresie lekkiej atletyki. Dzięki dofinansowaniu wsparto udział w 13 zgrupowaniach i 17 konsultacjach sportowych m.in.: w Spale, Cetniewie, Kielcach, Szczytnie, Olsztynie, Krakowie, Gdańsku, Łodzi, Białymstoku, Katowicach, Bydgoszczy, Ostrawie, Portugalii, Halle (Niemcy), Lloret de Mar (Hiszpania), jak również zakupiono niezbędny sprzęt sportowy. Dofinansowano również wynagrodzenie 2 trenerów. Zawodnicy zakwalifikowani do Wojewódzkiego Ośrodka Szkolenia zdobyli łącznie 16 medali w zawodach rangi mistrzostw kraju w kategorii juniorów, młodzieżowców i seniorów, w tym 11 złotych, 4 srebrne, 1 brązowy oraz złoty medal na Mistrzostwach Świata Juniorów w Eugene i złoty medal na Igrzyskach Olimpijskich Młodzieży w Nankinie. Dużym sukcesem było powołanie 10 zawodników Ośrodka do kadry narodowej Polskiego Związku Lekkiej Atletyki (przyznana dotacja: 95 000 zł);
- 4) **Warmińsko-Mazurskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Olsztynie (Wojewódzki Ośrodek Szkolenia Sportowego w Kolarstwie)** – w ramach zadania wsparto finansowo szkolenie 16 zawodniczek/zawodników uzdolnionych sportowo w poszczególnych kategoriach wiekowych. Zorganizowano 6 akcji szkoleniowych w Sobótce (zgrupowanie wiosenne), Grudziądzu, Gostynie, Strzelcach Krajeńskich, Koziegłowach, Chrzypsku (Puchar Polski). Zawodnicy Ośrodka zdobyli łącznie 12 medali Mistrzostw Polski PZKol i Mistrzostw Polski LZS w kategoriach młodzieżowych. W Ogólnopolskim Współzawodnictwie Dzieci i Młodzieży zawodnicy Ośrodka zdobyli łącznie 70 pkt., plasując się na 16 miejscu w kraju w klasyfikacji LZS. Ponadto dofinansowano zakup sprzętu sportowego (przyznana dotacja: 20 000 zł).

#### **Działanie 2.4. Szkolenie zawodników i ich udział we współzawodnictwie sportowym w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych.**

Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **50.000,00 zł** (w roku 2014 działanie ujęte było w ramach działania pn.: „Upowszechnianie i popularyzowanie sportu w środowisku osób niepełnosprawnych“, które dofinansowano w ogólnej wysokości 90.000,00 zł), a dotacje przyznano 6 organizacjom na realizację 6 zadań (*Załącznik nr 1 do sprawozdania*).

#### **Osiągnięte wartości liczbowe wskaźników (Cel 2)** określone w opisie priorytetu programu współpracy na 2015 r.:

1. Liczba zawodników objętych szkoleniem w kategorii młodzik, junior młodszy, junior i młodzieżowiec - w roku 2015: 512 zawodników w ramach kadry wojewódzkiej młodzików (w roku 2014 - 506 młodzików), 243 zawodników w ramach kadry wojewódzkiej junior i junior młodszy (w roku 2014 - 111 juniorów i juniorów młodszych) oraz 6 zawodników w ramach kadry wojewódzkiej młodzieżowca (w roku 2014 - 10 młodzieżowców). Wskaźnik został osiągnięty, prócz kategorii młodzieżowiec.
2. Liczba medali zdobytych przez reprezentantów województwa w rywalizacji sportowej, organizowanej przez właściwe dla danej dyscypliny związki sportowe w dyscyplinach olimpijskich - w roku 2015 reprezentanci województwa w rywalizacji sportowej, organizowanej przez właściwe dla danej dyscypliny związki sportowe w dyscyplinach olimpijskich zdobyli łącznie 259 medali (nowy wskaźnik w 2015 r.). Wskaźnik został osiągnięty.
3. % zawodników zakwalifikowanych do wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego, którzy zdobyli medale i punktowali w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych w poszczególnych dyscyplinach sportowych: w roku 2015 - 87,5 % (nowy wskaźnik w 2015 r.). Wskaźnik został osiągnięty.

4. Liczba zawodników biorąca udział w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych: w roku 2015 - 88 zawodników (w roku 2014 – 60 reprezentantów województwa). Wskaźnik został osiągnięty.
5. Liczba zawodów ogólnopolskich i międzynarodowych w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych, w którzy wzięli udział reprezentacji województwa: w roku 2015 – 29 zawodów (w roku 2014 – 23 zawody). Wskaźnik został osiągnięty.

### **Cel 3.: Promocja sportu i wydarzeń sportowych województwa warmińsko-mazurskiego.**

#### **Działanie 3.1. Organizacja cyklicznych i znaczących dla mieszkańców regionu zawodów i wydarzeń sportowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym.**

Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **90.000,00 zł** (w roku 2014 – 100.000,00 zł), a dotację przyznano 10 organizacjom pozarządowym na realizację 14 zadań (*Załącznik nr 1 do sprawozdania*).

W ramach realizacji powyższego działania z przyznanej dotacji zrezygnował Klub Sportowy „As” w Mrągowie (wysokość przyznanej dotacji – 5.000,00 zł) oraz Stowarzyszenie „Arrachion” w Olsztynie (wysokość przyznanej dotacji – 5.000,00 zł).

#### **Działanie 3.2. Wymiana i kontakty sportowe w ramach realizacji projektów w zakresie sportu z regionami partnerskimi województwa warmińsko – mazurskiego.**

Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **20.000,00 zł** (w roku 2014 – 20.000,00 zł), a dotację przyznano 4 organizacjom pozarządowym na realizację 4 zadań (*Załącznik nr 1 do sprawozdania*).

W ramach realizacji powyższego działania z przyznanej dotacji zrezygnował Kayak Sport Club w Olsztynie (wysokość przyznanej dotacji – 5.000,00 zł).

#### **Działanie 3.3 Wspieranie udziału zespołów z regionu w najwyższych rangą krajowych rozgrywkach ligowych.**

Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **483.900,00 zł** (w roku 2014 – 550.000,00 zł), a dotację przyznano 5 organizacjom pozarządowym na realizację 5 zadań (*Załącznik nr 1 do sprawozdania*).

### **Osiągnięte wartości liczbowe wskaźników (Cel 3)** określonych w opisie priorytetu programu współpracy na 2015 r.:

1. Liczba imprez sportowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym zorganizowanych przy wsparciu samorządu województwa: w roku 2015 – 13 imprez (w roku 2014 - 16). Wskaźnik został osiągnięty.
2. Średnia liczba uczestników biorących udział w imprezach o zasięgu krajowym i międzynarodowym zorganizowanych przy wsparciu samorządu województwa: w roku 2015 - 231 (w roku 2014 - 213). Wskaźnik został osiągnięty.
3. Liczba form promocji województwa podczas imprez sportowych: w roku 2015 – 4 formy promocji podczas jednej imprezy sportowej (nowy wskaźnik w 2015 r.). Wskaźnik został osiągnięty.
4. Liczba regionów partnerskich, z którymi będzie realizowana współpraca województwa warmińsko-mazurskiego w ramach przedsięwzięć z zakresu sportu: w roku 2015 – 4 regiony (w roku 2014 – 7). Wskaźnik został osiągnięty.
5. Liczba projektów z zakresu sportu zrealizowanych w ramach współpracy województwa warmińsko-mazurskiego z regionami partnerskimi: w roku 2015 – 5 projektów (w roku 2014 – 3). Wskaźnik został osiągnięty.
6. Liczba uczestników biorących udział w przedsięwzięciach z zakresu sportu w ramach współpracy województwa warmińsko-mazurskiego z regionami partnerskimi: w roku 2015 – 1.920 uczestników (w roku 2014 – 2.200). Wskaźnik został osiągnięty.
7. Poprawa miejsca zajętego przez zespoły z regionu biorące udział w najwyższych rangą krajowych rozgrywkach ligowych lub utrzymanie się w lidze w przypadku zespołów w niej debiutujących w roku 2015:
  - 1) Kobiecty Klub Piłkarski „Stomil” Olsztyn - VII miejsce w sezonie 2014/2015 (dotacja przyznana po raz pierwszy w 2015 r.);
  - 2) Elbląski Klub Sportowy „Start” w Elblągu - IV miejsce w rozgrywkach PGNiG Superligi Kobiet w sezonie 2014/2015 (w sezonie 2013/2014 – VI miejsce). Wskaźnik został osiągnięty;
  - 3) Koszykarski Klub Sportowy „Olsztyn” w Olsztynie - XVIII miejsce w rozgrywkach I Ligi Kobiet w sezonie 2014/2015 (w sezonie 2013/2014 – XI miejsce). Wskaźnik nie został osiągnięty;
  - 4) Warmińsko-Mazurskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Olsztynie:
    - MLKS Ostródzianka - VI miejsce męskich rozgrywkach Superligi Tenisa Stołowego w sezonie 2014/2015 (w sezonie 2013/2014 – VI miejsce). Wskaźnik nie został osiągnięty,

- LUKS Warmia Lidzbark Warmiński - V miejsce Drużynowych Mistrzostw Polski Kobiet w sezonie 2014/2015 (w sezonie 2013/2014 – VII miejsce).Wskaźnik został osiągnięty,
  - Warmińsko-Mazurska Grupa Kolarska - IX miejsce PROLigi Kolarskiej sezonu 2015 (w sezonie 2013/2014 – IX miejsce). Wskaźnik nie został osiągnięty;
- 5) Olsztyński Klub Piłki Ręcznej Warmia-Traveland - VI miejsce w rozgrywkach I Ligi Mężczyzn w sezonie 2014/2015 (w sezonie 2013/2014 – IV miejsce). Wskaźnik nie został osiągnięty;

**Cel 4.: Podejmowanie wspólnych inicjatyw i przedsięwzięć na rzecz rozwoju kultury fizycznej w województwie.**

**Działanie 4.1.: Promocja dobrego zarządzania w sporcie poprzez podnoszenie umiejętności liderów sportu w zakresie projektowania i programowania działalności klubów, związków i innych organizacji sportowych.**

Na powyższe działanie przeznaczono kwotę **15.000,00 zł** (nowe działanie w 2015 r.), a dotację przyznano Fundacji Rozwoju Kultury Fizycznej w Pucku.

W ramach powyższego działania w dniach 27-29.11.2015 r. zorganizowano pierwsze w Polsce Forum Współpracy Liderów Sportu Powszechnego Warmii i Mazur, które odbyło się w Mrągowie.

**Osiągnięta wartość liczbowa wskaźnika** określonego w opisie priorytetu programu współpracy na 2015 r.:

- liczba uczestników, którzy wezmą udział w projektach w roku 2015 - 50 uczestników. Wskaźnik nie został osiągnięty.

**W działaniach pozakonkursowych** w ramach współpracy z regionami partnerskimi została zawarta umowa o współorganizacji projektu w zakresie wymiany sportowej związanej z żeglarstwem regatowym z udziałem partnera z Departamentu Cotes d' Armor (Francja). Wymiana została zorganizowana w dniach 17-24 kwietnia 2015 r.

W ramach organizacji spotkań i konferencji z zakresu realizowanych zadań z obszaru sportu, w dniu 15 kwietnia 2015 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Fundacją Rozwoju Kultury Fizycznej zorganizował Konferencję pn. „Nasz Orlik 2015 w województwie warmińsko-mazurskim”, która odbyła się w Urzędzie Marszałkowskim w Olsztynie. Celem konferencji było zaprezentowanie realizowanej polityki w obszarze sportu powszechnego w województwie warmińsko-mazurskim oraz przedstawienie Programu „Nasz Orlik” i jego realizacji na Warmii i Mazurach. Podczas konferencji wystąpiła Pani Wioletta Ślaska-Zyśk, Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W kolejnej części Monika Chabior, Prezes Fundacji Rozwoju Kultury Fizycznej zaprezentowała program „Nasz Orlik”, jako przykład innowacyjnej praktyki zarządzania. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, animatorzy pracujący na Orlikach, instytucje odpowiedzialne za funkcjonowanie obiektów.

W dniu 23 października 2015 r. w Urzędzie Marszałkowskim w Olsztynie zorganizowano konferencję nt. „Nasz Orlik 2015 w województwie warmińsko-mazurskim”, której celem było:

- 1) przedstawienie statusu realizacji projektu, wniosków z działań realizowanych w pierwszym półroczu oraz planów na ostatni kwartał 2015 roku,
- 2) promocja „Regionalnego forum współpracy liderów sportu powszechnego Warmii i Mazur”,
- 3) promocja dobrych praktyk Orlikowych w ramach Akademii Animatora 2015,
- 4) promocja filmu – „Seniorzy na Orliku” w kontekście miesiąca aktywności seniorów.

Organizatorem konferencji był Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Fundacja Rozwoju Kultury Fizycznej. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, animatorzy pracujący na Orlikach, instytucje odpowiedzialne za funkcjonowanie obiektów Moje Boisko Orlik 2012. Podczas konferencji wystąpiła Pani Wioletta Ślaska-Zyśk, Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W kolejnej części Beata Mierkowska, przedstawicielka Fundacji Rozwoju Kultury Fizycznej zaprezentowała program „Nasz Orlik”, jako przykład innowacyjnej praktyki zarządzania – status, wnioski, plany na przyszłość. W dalszej części spotkania odbyło się Lokalne Spotkanie Edukacyjne. Na zakończenie konferencji przedstawiono główne założenia „Regionalnego forum współpracy liderów sportu powszechnego Warmii i Mazur”.

W ramach Promocji dobrego zarządzania w sporcie poprzez podnoszenie umiejętności liderów sportu w zakresie projektowania i programowania działalności klubów, związków i innych organizacji sportowych, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Fundacją Rozwoju Kultury Fizycznej zorganizował konferencje pn. „Nasz Orlik 2015 w województwie warmińsko-mazurskim”, które odbyły się

w Urzędzie Marszałkowskim w Olsztynie. Celem konferencji było zaprezentowanie realizowanej polityki w obszarze sportu powszechnego w województwie warmińsko-mazurskim oraz przedstawienie Programu „Nasz Orlik” i jego realizacji na Warmii i Mazurach.

W dniu 9 kwietnia 2015 r. w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. F. Nowowiejskiego w Olsztynie zorganizowano Galę Sportu 2015, podczas której Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wyróżnił najlepszych sportowców z regionu, trenerów prowadzących szkolenie oraz osoby pracujące i działające na rzecz rozwoju sportu w województwie. 23 medalistów mistrzostw świata i Europy w kategorii młodzieżowca, juniora i juniora młodszego, Olimpijskiego Festiwalu Młodzieży Europy oraz Uniwersjady otrzymało statuetki i listy gratulacyjne. Podczas Gali Marszałek, zgodnie z decyzją Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, przyznał 33 nagrody pieniężne w łącznej kwocie 50 000,00 zł, w tym 18 nagród pieniężnych zawodnikom za osiągnięte w 2014 roku wyniki sportowe, 12 nagród pieniężnych trenerom, 3 nagrody trenerom i innym osobom wyróżniającym się osiągnięciami w działalności sportowej na rzecz rozwoju sportu w województwie oraz trzy wyróżnienia specjalne dla sportowych osobowości roku 2014, przyznawanych w trzech kategoriach:

- 1) Sportowe odkrycie roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 2) Trener roku sportu młodzieżowego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 3) Sportowiec roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Ponadto sportowcom, którzy osiągnęli wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym przyznano 27 stypendiów sportowych. Gala odbyła się z udziałem władz samorządowych województwa, parlamentarzystów, olimpijczyków oraz mediów. Uroczystości towarzyszył występ zespołu Shata Qs, zwycięzcy programu „Must be the Music“.

W 2015 r. uchwałą Nr 38/416/15/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego została powołana Wojewódzka Rada Sportu w Olsztynie. Rada pełni funkcję opiniodawczą i doradcą organów Województwa Warmińsko - Mazurskiego w zakresie kultury fizycznej, a do jej zadań należy między innymi opiniowanie strategii rozwoju i projektu budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, jak również projektów zadań priorytetowych programu współpracy Samorządu Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz kwot proponowanych w ramach określonych zadań. Ponadto jej zadaniem jest współpraca z instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami, inicjatywami na rzecz kultury fizycznej w celu wypracowania form i metod rozwoju środowiska sportowego, jak również dokonywanie bieżącej analizy i oceny działań w zakresie kultury fizycznej oraz doradztwo dotyczące realizacji nowych inicjatyw w zakresie rozwoju i upowszechniania sportu w Województwie Warmińsko-Mazurskim.

Powołanie Wojewódzkiej Rady Sportu w Olsztynie służy wypracowaniu najlepszych rozwiązań umacniających pozycję sportu wśród zadań województwa oraz zwiększeniu wśród działaczy sportowych poczucia ich wpływu na rozwój sportu, jednocześnie przyczyniając się do przejrzystości podejmowanych działań. Takie forum sprzyja merytorycznym, twórczym i ciekawym debatom o kierunkach rozwoju sportu w województwie.

W 2015 roku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego włączył się w organizację wielu imprez sportowych, w tym imprez o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, których organizatorami były organizacje pozarządowe. Wiele imprez sportowych zostało wspartych zakupem pucharów, medali i drobnego sprzętu sportowego m.in.: Warmia i Mazury Pływają, Festiwal Tańca Tropicana Cup, Działdowo CUP 2015, Turniej dzikich drużyn Gazety Olsztyńskiej, XIII Międzynarodowe Regaty Żeglarskie im. Jarka Rąbalskiego, Spartakiada Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie.

Inną formą wsparcia organizacji imprez sportowych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego było objęcie honorowego patronatu Pana Marszałka nad ponad 20 imprezami sportowymi.

## **Priorytet IV: Integracja europejska i współpraca międzynarodowa**

*Odpowiedzialny: Departament Współpracy Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie*

Celem ogólnym zadań realizowanych w ramach Priorytetu było: **wykorzystanie potencjału współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju współpracy międzyregionalnej i popularyzacji problematyki europejskiej w regionie na arenie krajowej i międzynarodowej ze szczególnym uwzględnieniem partnerów z Obwodu Kaliningradzkiego.**

Realizacja celu ogólnego odbywała się poprzez sześć działań.

### **Działanie 1: Zlecenie zadań z zakresu integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami oraz dofinansowanie ich realizacji.**

W roku 2015 zlecono 13 zadań organizacjom pozarządowym w drodze otwartego konkursu ofert na łączną kwotę dotacji w wysokości 80 000 zł. Wykaz zadań zawarto w Załączniku nr 1 do sprawozdania.

### **Działanie 2: Przekazywanie Radzie Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz radom powiatowym potencjalnie interesujących dla organizacji pozarządowych informacji pozyskanych przez Departament Współpracy Międzynarodowej w ramach jego bieżącej działalności.**

W roku 2015 przekazano organizacjom pozarządowym 7 numerów biuletynów informacyjnych pod tytułem Biuletyn informacyjny „Warmia i Mazury, Polska, Unia Europejska”. W Biuletynach znalazło się w sumie 337 informacji o możliwościach uczestnictwa w międzynarodowych projektach, konkursach, stypendiach, stażach itp. Opublikowano ponadto na stronie internetowej „Wrót Warmii i Mazur” 15 informacji.

### **Działanie 3: Włączanie przedstawicieli organizacji pozarządowych w skład ciał doradczych zajmujących się problematyką integracji europejskiej i współpracy międzynarodowej.**

Przedstawiciele organizacji pozarządowych zostali włączeni w skład dwóch ciał doradczych zajmujących się problematyką integracji europejskiej i współpracy międzynarodowej. Szczegółowa informacja nt. zespołów zawarta jest w załączniku nr 2 do sprawozdania.

### **Działanie 4: Pomoc w pozyskiwaniu partnerów zagranicznych do realizacji międzynarodowych zadań w zakresie potrzeb zgłaszanych przez organizacje pozarządowe.**

Działanie powyższe było realizowane poprzez przekazywanie organizacjom pozarządowym informacji o możliwościach uczestnictwa w międzynarodowych projektach, konkursach, stypendiach, stażach itp., które zawarte były w przekazywanych im biuletynach informacyjnych. Znalazło się tam łącznie 337 tego typu informacji. Działanie obejmowało również uczestnictwo przedstawicieli zainteresowanych podmiotów w przedsięwzięciach organizowanych przez Samorząd Województwa.

### **Działanie 5: Wzajemne informowanie oraz w miarę możliwości, zapraszanie organizacji pozarządowych do uczestnictwa w przedsięwzięciach międzynarodowych Samorządu Województwa, które dotyczą sektora pozarządowego oraz przedstawicieli Samorządu Województwa do uczestnictwa w przedsięwzięciach o charakterze międzynarodowym realizowanych przez organizacje pozarządowe.**

W 2015 roku w realizacji działania wpisały się następujące wydarzenia:

1. Wspólna organizacja z Fundacją Wspierania i Rozwoju Kreatywności udziału drużyny „Magnus” z Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku w Światowej Olimpiadzie Kreatywności w Stanach Zjednoczonych (12-24 maja).
2. Wspólna organizacja z olsztyńskim oddziałem Związku Ukraińców w Polsce VI Międzynarodowego Festiwalu Programów Telewizyjnych i Radiowych pn. „Kalinowe Mosty” (22-29 maja).
3. Pomoc Stowarzyszeniu „Dom Polski” im. Fryderyka Chopina w Czerniachowsku w organizacji Dni Kultury Polskiej w Czerniachowsku (29-31 maja).

4. Wspólna organizacja Europejskiego Spotkania Banków Żywności. Przedsięwzięcie zrealizowane z Bankiem Żywności w Olsztynie (11-14 czerwca).
5. Organizacja we współpracy z Niemieckim Stowarzyszeniem Kulturalno-Socjalnym w Giżycku wyjazdu 20 członków chóru Niemieckiego Stowarzyszenia Kulturalno-Socjalnego w Giżycku do Lunerburga w Niemczech na uroczystości 5-lecia istnienia Stowarzyszenia Freunde Masurens (30 lipca – 02 sierpnia).
6. Pomoc Stowarzyszeniu na Rzecz Rozwoju Wsi Aniołowo i Urzędowi Miasta Pasłek w przygotowaniu projektu współpracy ERASMUS+ (partnerstwa strategiczne) pomiędzy Aniołowem i Saint-Thélo; współpraca przy projekcie "Aktywne społeczności Aniołowa i Saint-Thélo we wspólnej Europie".
7. Współpraca ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Rodzinie „ARKA” oraz Stowarzyszeniem „Wyjątkowe Serce” podczas przyjęcia na Warmii i Mazurach grupy uczniów francuskiej szkoły Le Mas Blanc.
8. Współorganizacja z Uczniowskim Klubem Sportowym Naki wyjazdu zawodników UKS Naki na turniej piłki nożnej do Prowincji Perugia.
9. Stała, całoroczna współpraca, z Olsztyńskim Stowarzyszeniem Przyjaciół Bretanii i Francji „Amitié”, przy projektach współpracy partnerów z województwa warmińsko-mazurskiego i departamentu Côtes d’Armor – zgodnie z Planem Pracy na lata 2015-2017.
10. Stała, całoroczna współpraca, ze Stowarzyszeniem Côtes d’Armor-Warmia i Mazury z Saint-Brieuc, przy projektach współpracy partnerów z województwa warmińsko-mazurskiego i departamentu Côtes d’Armor – zgodnie z Planem Pracy na lata 2015-2017.
11. Współpraca ze Stowarzyszeniem „Przystań” przy projektach z partnerami z gminy Lamballe leżącej w departamencie Côtes d’Armor.
12. Współpraca z Urzędem Miejskim w Olsztynku (Multimedialne Muzeum Obozu Jenieckiego Stalag IB i Historii Olsztynka), Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP oraz Towarzystwem Przyjaciół Olsztynka przy przygotowaniu wniosku o dofinansowanie w programie „Europa dla obywateli” projektu współpracy poświęconego pamięci byłych jeńców wojennych.
13. Dialog Młodzieży Morza Bałtyckiego - 2nd Baltic Sea Youth Dialogue” – młodzieżowy projekt edukacyjny zrealizowany został przez Fundację Borussia w partnerstwie z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego (2-9 września).
14. Współpraca z Europejskim Stowarzyszeniem Edukacji i Rozwoju „Pionier” przy koordynacji komunikacji Rady Młodzieżowej Euroregionu Bałtyk.
15. Pomoc w organizacji IX Forum Organizacji Polonijnych Obwodu Kaliningradzkiego (6-8 listopada).
16. Organizacja dorocznego spotkania partnerów Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizujących współpracę międzynarodową (18 grudnia). Do udziału w spotkaniu zaproszono przedstawicieli 30 organizacji pozarządowych. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele 12 organizacji pozarządowych.
17. Realizacja projektu „Kobieta inicjatorem rozwoju społeczności wiejskiej – wizyta studyjna w Saksonii-Anhalt oraz Cotes d’Armor.” Projekt współfinansowany (95%) ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 – Pomoc Techniczna Schemat III Wdrożenie Planu Działania KSOW. W projekcie uczestniczyli przedstawiciele Stowarzyszenia Koło Giżowskich BaB, Stowarzyszenia Wszechstronnego Rozwoju Pasja, Grupy Odnowy Wsi Stare Siedlisko, Grupy Odnowy Miejscowości Romankowo.
18. Projekt pn. „Samorząd terytorialny – hit eksportowy Polski!” współfinansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w ramach konkursu „Wsparcie wymiaru samorządowego i obywatelskiego polskiej polityki zagranicznej 2015”. W ramach projektu zorganizowano 3 wizyty studyjne, w których wzięli udział samorządowcy, eksperci i dziennikarze z Obwodu Rówieńskiego (Ukraina). Jedną z wizyt studyjnych zatytułowaną Warmia i Mazury społecznie (wrzesień-październik 2015) była okazją do zaprezentowania praktycznych działań w zakresie polityki społecznej oraz potencjału regionalnych NGO.  
W jej ramach odbyły się następujące wydarzenia:
  - Wizyta w 2 wioskach tematycznych (Garncarska Wioska w Kamionce koło Nidzicy oraz Aniołowo).

- Spotkania z przedstawicielami 2 organizacji pozarządowych z Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Stowarzyszenie Elbląg Europa i Integracyjny Klub Sportowy „ATAK”).
- Wizyta w siedzibie Banku Żywności w Olsztynie.
- Szkolenie z przygotowania i zarządzania projektami finansowanymi ze źródeł zewnętrznych dla przedstawicieli Rówieńskiej Obwodowej Administracji Państwowej; szkolenie poprowadził przedstawiciel Związku Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie”.

**Działanie 6: Współpraca przy organizacji konkursu „Godni Naśladowania” na najlepszą inicjatywę organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego o charakterze międzynarodowym.**

Dwóch przedstawicieli Departamentu Współpracy Międzynarodowej wzięło udział w pracach kapituły konkursu „Godni Naśladowania”.

Laureatem konkursu w przedmiotowej kategorii zostało Mazurskie Towarzystwo Naukowe w Ełku za współpracę zagraniczną w obszarze dialogu międzykulturowego. Ponadto kapituła postanowiła przyznać wyróżnienie dla Warmińsko-Mazurskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych za projekt „Zatrudnienie wspomagane- prawdziwa praca”.

**Wskaźniki:**

1. liczba ofert realizacji zadań z zakresu integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami złożonych przez organizacje pozarządowe (założono: 44). - 33
2. liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym przez Samorząd Województwa (zał. 12). – 13
3. liczba informacji uzyskanych przez Departament Współpracy Międzynarodowej przekazanych Radzie Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz radom powiatowym (zał. 88). – 337
4. liczba ciał doradczych, w pracach których uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych (zał. 2). – 2
5. liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych uczestniczących w pracach ciał doradczych (zał.6) – 5
6. liczba zidentyfikowanych partnerów zagranicznych do międzynarodowych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe (zał. 112) – 208
7. liczba międzynarodowych przedsięwzięć samorządu regionalnego dotyczących sektora pozarządowego, o których poinformowano organizacje pozarządowe (zał. 5) – 3
8. liczba międzynarodowych przedsięwzięć organizacji pozarządowych, o których poinformowano samorząd regionalny (zał. 15) – 6
9. liczba organizacji pozarządowych, które wzięły udział w przedsięwzięciach samorządu regionalnego dotyczących sektora pozarządowego (zał. 25) – 24.

**Priorytet V: Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta**

W 2015 r. w wyniku ogłoszonego otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych wpłynęła jedna oferta „Europejskiego Stowarzyszenia Edukacji i Rozwoju PIONIER“ z siedzibą w Olsztynie i otrzymała dofinansowanie na realizację zadania pt. „Myśl globalnie – kupuj lokalnie“. Organizacja ta ponownie uzyskała dofinansowanie zadania w ramach upowszechniania i ochrony praw konsumenta poprzez szerzenie wiedzy o towaroznawstwie w żywności mające na celu rozwój żywności naturalnej i tradycyjnej oraz informowanie konsumentów o źródłach pochodzenia produktów i surowców, z jakich są one produkowane. W projekcie wzięło udział 120 osób. Zadanie było realizowane w okresie 01.04-30.09.2015 r. Głównym celem było zwiększenie świadomości dotyczącej odpowiedzialnej konsumpcji wśród seniorów oraz studentów poprzez:

- zorganizowanie cyklu trzech szkoleń dla 15 osób każde dotyczących lokalnej produkcji oraz założeń Sprawiedliwego Handlu,
- zorganizowanie trzech spotkań dla dotyczących dobrych praktyk w regionie (liczba uczestników 45 osób),

- organizowanie warsztatów z dietetykiem dotyczących produktów ekologicznych i tradycyjnych (liczba uczestników 45 osób),
- zorganizowanie happeningu społecznego „Śniadanie na trawie – Myśl globalnie, kupuj lokalnie“,
- publikowanie newslettera dot. lokalnych produktów i produktów z certyfikatem Sprawiedliwego Handlu.

## **Priorytet VI: Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego**

*Odpowiedzialny: Departament Kultury i Edukacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie*

Celem podejmowanej współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze zadań publicznych z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego było **wzbogacenie działalności kulturalnej celem uruchomienia aktywności społecznej oraz budowy kapitału społecznego.**

### **Działanie 1.: Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego.**

Na konkurs wpłynęło 144 oferty, z których 39 nie spełniało wymogów formalnych. Wśród powodów odrzucenia ofert wymienić można fakt ich złożenia przez podmioty nieuprawnione, brak wniesienia minimalnego wkładu własnego w realizację zadania, przekroczenie maksymalnej kwoty wnioskowanej dotacji, oferty niekompletne, część proponowanych do realizacji zadań nie była także zgodna z opisem zadania szczegółowego wykazanego w ogłoszeniu konkursowym. Zarząd Województwa wybrał do realizacji 48 zadań i przeznaczono na ten cel łączną kwotę dotacji celowej w wysokości **313 800 zł.** W 2015 r. przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego zrealizowano 47 projektów<sup>1</sup> w podziale na następujące zadania szczegółowe:

- 1) **Wspieranie organizacji i udziału w przedsięwzięciach kulturalnych mających szczególne znaczenie dla budowy kapitału społecznego w tym m.in. festiwalu, konkursów, przeglądów i ekspozycji** - wsparto realizację **14 przedsięwzięć.**

Przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa zrealizowano m.in.

- „Musical na Koncertowo” cykl koncertów w regionie Warmińsko-Mazurskim w wykonaniu uzdolnionej młodzieży, jako efekt artystycznych warsztatów interdyscyplinarnych. Realizatorem przedsięwzięcia było Stowarzyszenie Wspierania Edukacji Artystycznej Dzieci i Młodzieży „Sukces” z siedzibą w Mrągowie. Projekt obejmował m.in. organizację zjazdowych warsztatów artystycznych w czasie roku szkolnego i letnich warsztatów artystycznych w czasie wakacji, co stworzyło warunki do rozwoju umiejętności współdziałania z grupą rówieśniczą, rozwój kompetencji i osobowości. Dzieci i młodzież korzystali bowiem z doświadczenia i wiedzy ekspertów z dziedziny tańca, teatru i śpiewu. W ramach projektu odbyło się 5 planowanych przedstawień: w Mrągowie, Kętrzynie, Mikołajkach, Giżycku i Piszcu. W każdym z miast koncerty zgromadziły zadowalającą, pod względem liczbowym, widownię. Organizatorzy szacują, że we wszystkich miastach musical obejrzało około 2500 osób.
- UNIQUE ROCK FESTIWAL Morąg 2015, którego realizatorem była Fundacja „Adsum” z siedzibą w Żabim Rogu. Projekt to ogólnopolskie wydarzenie kulturalne w formie dwudniowego otwartego konkursu dla jedenastu amatorskich zespołów rockowych z różnych regionów Polski. Każdego dnia, oprócz występów zespołów konkursowych, odbywały się koncerty gwiazd i gości z Polski i Ukrainy

<sup>1</sup> Jednej z wyłonionych w ramach konkursu organizacji Zarząd Województwa odmówił zawarcia umowy.



prezentujące bardzo różnorodną muzykę - od eksperymentalnego występu rock-folk, poprzez muzykę musicalowo-popową, rockową do bardzo energetycznego gatunku wolnej muzyki ska o szerokiej gamie środków sceniczno-artystycznych. W roku 2015 festiwal odbywał się w dniach 4-5 lipca, wzięło w nim udział około 600 osób.

- „Kocham śpiewać polskie piosenki” projekt Lokalnej Grupy Działania „Warmiński Zakątek” z siedzibą w Dobrym Mieście. W ramach projektu zorganizowano gminne eliminacje konkursu w jedenastu gminach w regionie, warsztaty dla lokalnych laureatów konkursu, konkurs regionalny oraz warsztaty wokalne. Laureaci regionalni z sukcesem wzięli udział w ogólnopolskim konkursie piosenki Piosenkobranie w Opolu. Realizacja projektu przyczyniła się do rozwoju kreatywności, twórczego myślenia oraz potencjału społecznego co najmniej 300 dzieci. Celem organizatorów była także popularyzacja polskiego dorobku artystycznego w edukacji kulturalnej młodego pokolenia (prezentacja wyłącznie polskich utworów).

2) **Budowanie dialogu międzykulturowego, w tym wspieranie działań zamierzających do zachowania i rozwoju kultury mniejszości narodowych i etnicznych** - wsparto realizację 11 projektów na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych. Były to m.in.:

- XIX Dni Kultury Ukraińskiej – Giżycko 2015, zrealizowane przez Związek Ukraińców w Polsce, Koło w Giżycku. Celem organizacji przedsięwzięcia było aktywne działanie na rzecz wzajemnego zrozumienia i poszanowania godności narodowej, osobistej i integrowanie społeczności wschodniej części Warmii i Mazur. Projekt, odbywający się w dniach 20-21 czerwca 2015 r. obejmował realizację spektaklu, przeglądu konkursowego, występy zespołów muzycznych, wykład oraz koncert galowy. W imprezie wzięło udział około 200 osób, w tym zespoły taneczne i wokalne, soliści i grupa teatralna.
- Dzień Mniejszości Narodowych, zrealizowany przez Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej. Realizacja przedsięwzięcia umożliwiła zaprezentowanie bogactwa kulturowego regionu poprzez spotkanie organizacji mniejszości narodowych. Grupy zaprezentowały swój dorobek kulturalny – prezentowana twórczość trafiła do szerokiej publiczności budując przy tym zrozumienie i tolerancję dla działalności tychże grup mniejszościowych. Na scenie wystąpiło osiem zespołów reprezentujących mniejszości niemiecką, ukraińską, romską i białoruską. Przedsięwzięcie odbyło się 6 czerwca 2015 r. i zgromadziło około 500-osobową publiczność.
- Lekcje dialogu, zrealizowane przez Fundację „Borussia” z siedzibą w Olsztynie. W ramach realizacji projektu, w okresie od marca do grudnia 2015 r. odbyło się 20 zajęć z udziałem 380 osób. Zajęcia, w zależności od poruszanego tematu i możliwości uczestników trwały od 1,5 do 4 godzin. Ponadto odbyło się 5 spotkań otwartych dla mieszkańców Olsztyna w różnej formule, w tym. m.in. wykład z prezentacją multimedialną pt. „Olsztyn czasów Mendelsohna”, spotkanie z tłumaczem literatury rosyjskiej, koncert chóru Collegium Juvenum pt. „Muzyka dialogu”. Realizacja projektu przyczyniła się do podniesienia poziomu wiedzy na temat związków historycznych zamieszkałych w regionie obywateli różnych wyznań, narodowości i kultur, ich dorobku literackiego, artystycznego i kulturowego.

3) **Wspieranie działań na rzecz animacji i edukacji kulturalnej, których celem jest zwiększenie kompetencji kulturowych i społecznych mieszkańców regionu, w tym wydawanie publikacji (również wykorzystujących nowoczesne technologie)** - przy wsparciu Samorządu Województwa zrealizowano 13 przedsięwzięć w tym:

- Wydanie książki Georga Joachima de Porris Rhetikusa – Narratio Prima, za którego realizację odpowiedzialna była Fundacja Nicolaus Copernicus z siedzibą w Truszczykach. Celem projektu była promocja dziedzictwa historycznego i kulturowego województwa poprzez wydanie napisanego na obszarze Ziemi Lubawskiej dzieła Georga Joachima de Porris Rhetikusa – Narratio Prima, będącego pierwszym opracowaniem dzieła Mikołaja Kopernika „De revolutionibus orbium celestium”. Książka ta dotychczas nie była wydana w języku polskim. Projekt miał na celu przypomnienie o działalności Mikołaja Kopernika na Warmii. Wydano 1600 egz. dwóch tomów książki, którą nieodpłatnie rozdyskutowano.
- Scena Słowa 2015, projekt Fundacji Teatr Iota z siedzibą w Radziach. W ramach realizacji zadania przygotowano dwie sztuki teatralne, które dwukrotnie zaprezentowano. Organizacja indywidualnych przesłuchań wyłoniła wielopokoleniową (11 osób w wieku 17-76 lat) grupę uczestników. W ramach zadania pracowano nad tekstami sztuk „Świętoszek”: Moliere’a oraz „Damy i Huzary” Aleksandra Fredry. Spektakle zaprezentowano w dniach 12-13 czerwca 2015 r. oraz 27-28 listopada 2015 r. Spektakle obejrzało łącznie około 440 osób. Projekt służył rozwojowi edukacji artystycznej (w zakresie teatru) w regionie.

- Kanał Dobrzycki wspólne przedsięwzięcie Towarzystwa Miłośników Ziemi Zalewskiej z siedzibą w Zalewie oraz Stowarzyszenia Miłośników Kanału Elbląskiego „Navicula” z siedzibą w Łodzi. Rezultatem projektu było wydanie 1000 egz. specjalnego numeru „Zapisków Zalewskich”, z artykułami specjalnie przygotowanymi do tego wydania. Wśród materiałów znalazły się m.in. film pt. „Gdzie zaczyna się Kanał Elbląski?”, mapa batymetryczna kanału Dobrzyckiego, zdjęcia poświęcone kanałowi, materiały przygotowane przez młodzież na konkursy związane z projektem. W ramach zadania zrealizowano także konkurs pn. Warstwica 103, przeprowadzono zajęcia warsztatowe, zorganizowano konferencję popularno-naukową podsumowującą działania pn. „Kanał Dobrzycki”, w której uczestniczyło ok. 50 osób.

4) **Wspieranie organizacji przedsięwzięć mających na celu pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości regionalnej, narodowej, obywatelskiej i kulturowej - zrealizowano 7 projektów, w tym:**

- Regionalny kongres towarzystw i stowarzyszeń kulturalnych i naukowych, zrealizowany przez Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie. Kongres zorganizowano w dniu 8 października 2015 r. w siedzibie Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie. Podczas kongresu udało się zgromadzić około 100 uczestników, reprezentujących kilkanaście organizacji. Wygłoszono 3 referaty oraz 15 wystąpień przedstawicieli towarzystw i stowarzyszeń. Możliwa była także prezentacja wydawnictw. Zebrani przedstawiciele przedstawili swoje problemy związane z funkcjonowaniem oraz wysłuchali referatów dotyczących funkcjonowania stowarzyszeń w regionie.
- Pejzaż w zagrożeniu projekt Towarzystwa Unieszewian Bardzo Aktywnych. Celem realizacji zadania było uświadomienie społecznych skutków niekorzystnego działania człowieka w naturalnym środowisku poprzez artystyczną prezentację zanikających elementów krajobrazu przyrodniczego, kulturowego i społecznego. Realizacji zadania dokonano poprzez stworzenie trzech filmów przygotowanie wystawy złożonej ze zdjęć wielkoformatowych. Pokaz multimedialny i wystawę zaprezentowano podczas wernisażu, zorganizowanego w dniu 29 grudnia 2015 r. w Łąjsach. W wernisażu uczestniczyło ponad 200 osób. Postać wystawa fotografii Janusza Połoma została zaprezentowana już w roku 2016 w Galerii BWA w Olsztynie.
- „W kregu polskiej tradycji” – spotkanie z działaczami polskimi i polonijnymi z krajów ościennych, projekt Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Zorganizowane w dniu 12 grudnia 2015 r. spotkanie z działaczami polskimi i polonijnymi ukierunkowane było na poznanie polskiej kultury i tradycji, szczególnie obrzędów Świąt Bożego Narodzenia oraz poznanie regionu. W spotkaniu uczestniczyło prawie 120 osób, ponad 70 to Polacy ze Wschodu – zaproszeni działacze polonijni, chór Jutrzenka z Łotwy i przebywający na kursie nauczyciele polskich szkół zza wschodniej granicy. Wśród rezultatów realizacji zadania wymienić można wzmocnienie świadomości narodowej, integrację Polaków zamieszkałych na Litwie, Łotwie, Białorusi i Rosji.

5) **Wspieranie organizacji działań o charakterze innowacyjnym (przez innowacyjność rozumie się takie działania, które nie występowały w obszarze oddziaływania w danym środowisku) - wsparto realizację zadania Forum Prorodzinnego Stowarzyszenia Wspierania Działań Prorodzinnych z siedzibą w Olsztynie pn. „Jak kołędować to w Orszaku Trzech Króli” które polegało na przeprowadzeniu 10 tematycznych warsztatów w województwie (Orneta, Dobrze Miasto, Rozogi, Szczytno, Barczewo, Szestno, Jeziorany, Bisztynek, Jedwabno, Dźwierzuty) wyposażających przyszłych organizatorów w rzetelną wiedzę pozwalającą na realizację orszaku w swojej miejscowości. Realizatorzy stworzyli możliwość zainicjowania orszaków na terenie województwa, dając możliwość integracji międzypokoleniowej odnoszącej się do wspólnych kodów kultury. Do udziału w projekcie zaangażowano 99 wolontariuszy.**

6) **Tworzenie partnerstw lokalnych na rzecz rozwoju aktywności kulturalnej (oferty wspólne) zrealizowano zadanie pn. „Galeria Ogniw”. Projekt był wspólnym dziełem Stowarzyszenia „Tratwa” z siedzibą w Olsztynie oraz Stowarzyszenia Rozwoju Regionalnego „Puszcza Borecka” z siedzibą w Jeziorowskie. Celem projektu było wypracowanie metody zachowania i upowszechniania niematerialnego dziedzictwa kulturowego Warmii i Mazur oraz zainicjowanie powstawania sieci inicjatyw lokalnych, działających w tym obszarze. Działaniami zostały objęte międzygeneracyjne grupy mieszkańców warmińsko-mazurskich wsi. W trakcie działań zgromadzono wiele wywiadów biograficznych, wykonano dokumentację unikalnych zasobów kulturowych. Na tej podstawie oraz korzystając z archiwum Stowarzyszenia „Tratwa” opracowano scenariusze wiejskich muzeów dla**

pięciu miejscowości. Wykonano prezentację dziedzictwa kulturowego trzech wsi. Podsumowaniem projektu była wystawa, otwarta 15 grudnia 2015 r. w Olsztynie, w oparciu o którą zrealizowano dwanaście lekcji dla młodzieży w Olsztynie. Wystawę odwiedziło ponad 200 osób.

### **Wartości liczbowe wskaźników określonych w opisie priorytetu:**

Wskaźniki określone w opisie priorytetu	Wartości liczbowe wskaźników			
	w roku 2012	w roku 2013	w roku 2014	w roku 2015
liczba organizacji pozarządowych składających oferty,	142	94	130	124
liczba złożonych ofert	183	123	157	144
liczba przedsięwzięć zrealizowanych przy wsparciu finansowym samorządu województwa,	59	46	87	47
Liczba przedsięwzięć o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym	brak wskaźnika			47
liczba przedsięwzięć o zasięgu międzynarodowym	5	6	8	8
liczba przedsięwzięć o zasięgu ogólnopolskim	12	6	9	8
liczba projektów mających znaczenie dla budowy kapitału społecznego	brak wskaźnika		31	14
liczba programów propagujących kulturę mniejszości narodowych i etnicznych	14	12	11	11
liczba projektów z zakresu animacji i edukacji kulturalnej	10	5	13	13
liczba projektów mających na celu pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości regionalnej, narodowej, obywatelskiej i kulturowej	brak wskaźnika		12	7
liczba projektów partnerskich	brak wskaźnika			1
liczba projektów innowacyjnych	brak wskaźnika		7	1
liczba przedsięwzięć promujących kulturę ludową	4	5	4	5
liczba wydawnictw	3	5	12	6

*\* Kolorem odznaczono tylko wskaźniki, określone w Programie Współpracy na rok 2015*

**Działania 2.: Współpraca organizacyjna, metodyczna i artystyczna organizacji pozarządowych oraz wojewódzkich instytucji kultury, dla których organizatorem jest samorząd województwa (w tym projektów umożliwiających realizację przedsięwzięć na rzecz kultury w miejscowościach oddalonych od centrów kultury)**

**Centrum Spotkań Europejskich „Światowid“ w Elblągu** na współpracę z NGO przeznaczyło 30 000 zł, w ramach tych środków wsparło:

- Stowarzyszenie „Jantar“ – „Rękodzieło – sztuka warta zachodu“ – działania realizowane na terenie Warmii i Mazur. Warsztaty artystyczne, plener, ogólnopolski konkurs plastyczny na rzeźbę.
- Stowarzyszenie Inicjatyw Muzyczno-Kulturalnych „Attacca“ – „Oratorium pasyjne“. Wystawienie oratorium pasyjnego w formie drogi krzyżowej.
- Stowarzyszenie Kadyny – „Szkolenie animatorów“. Realizacja 5 warsztatów ceramicznych w Kadynach.
- Stowarzyszenie Kulturalne „Viva-art“ - „Bez korzeni nie ma korony drzew“. Warsztaty artystyczne oraz konferencja nt. Aktywności osób starszych w życiu społecznym.
- Elbląskie Towarzystwo Kulturalne – „Koncert Donacyjny“. Prezentacja wybitnie uzdolnionych elbląskich muzyków młodego pokolenia.

- Ochotniczą Straż Pożarną w Krzewsku – „Plastyczne Mikołajki dla dzieci gminy Markusy“. Połączenie edukacji z propagowaniem zasad bezpieczeństwa wśród 40 dzieci z gminy wiejskiej Markusy.
- Towarzystwo Muzyczne „Eroico“ – konkurs wokalny „Jedzie pociąg z daleka...“. Konkurs wokalny dla uczniów wszystkich szczebli. Twórczość Ryszarda Rynkowskiego.

**Centrum Polsko - Francuskie Cotes d'Armor Warmia i Mazury** na współpracę z NGO przeznaczyło 10 000 zł, wsparło:

- Stowarzyszenie Przyjaciół Bretanii i Francji „Amitié“ – lekcje języka francuskiego dla członków Stowarzyszenia oraz dla kursantów z Uniwersytetu III Wieku.

**Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku** na współpracę z NGO przeznaczyło 8 692,40 zł w tym na udział w Kongresie Muzealników polskich w Łodzi oraz organizację koncertów organowych.

**Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie** na współpracę z NGO przeznaczyło 30 000 zł, współpraca polegała głównie na współorganizowaniu wystaw czasowych, organizowanych w siedzibie Muzeum lub poza nią.

**Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny w Olsztynku** na współpracę z NGO przeznaczyło 30 000 zł, w ramach tych środków wsparło m.in.:

- Stowarzyszenie Artystyczno-Społeczne SKAFANDER z Cieksyna – wystawienie spektaklu pt. „Nie chce mi się być misiem“ podczas majówki w skansenie w dniu 1.05.2015 r.,
- Stowarzyszenie Kulturalne „Tanecznik“ z Jedwabna – występ zespołu „Jedwabno“ podczas Regionalnego Święta Ziół w dniu 15.08.2015 r.,
- Stowarzyszenie Warmińskich Chłopów Bosych – pokaz mielenia i podplomyki podczas Targów Chłopskich w dniu 19.09.2015 r.
- Stowarzyszenie Twórców Ludowych – pokaz tkanin i wyrobu łyżek drewnianych podczas Targów Chłopskich w dniu 19.09.2015 r.
- Stowarzyszenie Miłośników Wsi Bukwałd – animacja teatralna pt. „Bajkowe igraszki“ podczas Targów Chłopskich w dniu 19.09.2015 r.
- Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Olsztynie – spotkanie edukacyjne z cyklu „Wehikuł Czasu Ekstra“ nt. „Chłopskie wesele... Jak dawniej bawiono się bez DJ w regionie“ w ramach promocji Targów Chłopskich w dniu 19.09.2015 r.
- Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi Bukwałd – przedstawienie pt. „Noc gwiazdkowa“ podczas Jarmarku Wigilijnego w dniu 20.12.2015 r.

A ponadto:

- Bezpłatne wejście i oprowadzanie po Muzeum (Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Przymierze“, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Muzycznej im. F. Chopina WIRTUOZ w Olsztynie, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej „Warsztaty Terapii Zajęciowej“ w Koniecwałdzie).
- Zakup wydawnictw i towarów od Towarzystwa Przyjaciół Olsztynka, Stowarzyszenia Wyjątkowe Serce i Stowarzyszenia Serfenta.

**Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku** na współpracę z NGO przeznaczyło 50 000 zł, w ramach tych środków:

- współorganizowano wraz z Bractwem Rycerskim imprezy Zimowej Rejzy na Zamek w Nidzicy i Pola Grunwaldu, imprezy Od Rycerza do Żołnierza,
- współorganizowano imprezy Majówka z łukiem i koniem ze Stowarzyszeniem Łucznictwa Konnego,
- ufundowano nagrody dla rycerzy z Bractw Rycerskich występujących podczas Nocy Muzeów oraz dla innych występujących, nieprowadzących działalności gospodarczej,
- wydrukowano plakaty promujące współorganizowanie imprezy

**Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie** na współpracę z NGO przeznaczyło 50 000 zł.

Teatr współpracował z NGO poprzez Fundusz Aktywizacji Twórczości Teatralnej, którego celem jest aktywizacja twórczości teatralnej Stowarzyszeń i Fundacji Twórczości Teatralnej. W 2015 roku w ramach Funduszu przyznano dotacje następującym Stowarzyszeniom:

- Stowarzyszenie Kobiet „Miej Marzenia“

- Stowarzyszenie Rozwoju Edukacji Nauki i Kultury „Trzynastka“ przy LO im. L. Kruczkowskiego w Morągu
- Stowarzyszenie „Węgajty“

**Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie** na współpracę z NGO przeznaczyła 50 000 zł, w ramach tych środków wsparło:

- Warmińsko-Mazurski Oddział Polskiego Związku Chórów i Orkiestr
- Warmińsko - Mazurskie Stowarzyszenie Rady Starszyny Romów i Członków Narodowości Romskiej

**Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu** na współpracę z NGO przeznaczył 30 000 zł, w ramach tych środków wsparło:

- Uniwersytet III Wieku i Osób Niepełnosprawnych z Elbląga
- Caritas Diecezji Elbląskiej z Elbląga
- Fundację Elbląg – Fundusz Lokalny Regionu Elbląskiego
- Fundację Pro Scholam z Elbląga
- Związek Ukraińców w Polsce, Oddział w Elblągu
- .Stowarzyszenie BROADWAY z Elbląga
- Stowarzyszenie EUROFAMILIA z Elbląga
- Stowarzyszenie Taneczne CADMANS z Elbląga
- Stowarzyszenie ALTERNATYWNI z Elbląga

**Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie** na współpracę z NGO przeznaczył 15 000 zł, w ramach tych środków wsparło:

- Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie BLUR
- Fundację FORMWELL
- Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych
- Fundację BORUSSIA
- Legalną Kulturę
- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Olsztynie
- Fundację Stare Buty
- Fundację Tygodnika Powszechnego
- Stowarzyszenie Rozwoju Społeczeństwa Informatyzacyjnego
- Stowarzyszenie Miasta w Internecie: Stowarzyszenie Diabetyków Polskich Oddział w Olsztynie
- Stowarzyszenie „Areszt Sztuki“
- Goethe Języka Niemieckiego. Oddział w Olsztynie

**Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie** na współpracę z NGO przeznaczyło 50 000 zł, w ramach tych środków wsparło:

- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Żabinka i Jaszeniec
- Stowarzyszenie Ludności Wiejskiej "Koło"
- Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego "Puszcza Borecka"
- Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich "Kwadrat"
- Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych "Ekorozwój-Mazury"
- Ochotniczą Straż Pożarną w Jezioranach
- Stowarzyszenie "Tratwa"
- Stowarzyszenie Miłośników wsi Kruklanki "Żubr"
- Ekomuzeum w Jeziorowskich

Celem programu było zaangażowanie mieszkańców gminy Kruklanki w proces aktywnego kształtowania życia własnej społeczności lokalnej. W tym celu wspólnie z gminnymi organizacjami, instytucjami a także z aktywnymi mieszkańcami zaprojektowano sposób spożytkowania ustanowionego w tym celu budżetu partypacyjnego. Finansowane były działania w dziedzinie szeroko pojętej kultury, które opierają się na aktywności i zaangażowaniu mieszkańców, działania kreujące i rozwijające umiejętność współpracy różnych partnerów lokalnych.

**Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie** na współpracę z NGO przeznaczyło 10 000 zł, w ramach tych środków wsparło:

- Stowarzyszenie „Dom Polski w Czerniachowsku“
- Stowarzyszenie „Wspólnota Polska“
- „Stulichowskie Stowarzyszenie Sportów Konnych i Wodnych“
- Fundację „Dziedzictwo nasze“

### **Wnioski:**

**Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w 2015 r. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego został zrealizowany.**

W stosunku do roku poprzedniego nieznacznie zmniejszyła się zarówno liczba organizacji pozarządowych, jak i liczba złożonych ofert, znacznie, bo aż o 46% zmalała natomiast liczba przedsięwzięć wybranych do realizacji. Przy zachowaniu wysokości środków przeznaczonych na współpracę z organizacjami pozarządowymi w roku 2015 odnotowano wzrost /aż o 43% w stosunku do roku poprzedniego/ średniej wysokości przyznanej dotacji (z 3 776 zł w roku 2014 do 6 537,50 zł w roku 2015). W tym zakresie osiągnięto założenia realizowanego programu współpracy, bowiem zgodnie z rekomendacją grupy roboczej należy dążyć do zwiększenia wysokości przyznawanych dotacji, nawet kosztem zmniejszenia liczby wybieranych do realizacji zadań. Zadania, zrealizowane w roku 2015 w trybie otwartego konkursu ofert, w maksymalnym stopniu wypełniały wymiar regionalizmu. Projekty lokalne, realizowane w miejscowościach oddalonych od centrów kultury, wspierane były natomiast przez instytucje kultury, dla których Samorząd Województwa jest organizatorem.

W trybie otwartego konkursu ofert, największą popularnością wśród organizacji cieszył się priorytet pierwszy, w ramach którego dofinansowywane były duże, cykliczne projekty, kwalifikujące się do umów wieloletnich. Organizacje entuzjastycznie odniosły się także do realizacji zadań samorządu w zakresie priorytetu trzeciego, w roku 2015 realizowano nawet taką samą liczbę zadań w obszarze animacji i edukacji kulturalnej jak w roku 2014, przy czym ogólna liczba zadań wybranych do realizacji była prawie dwukrotnie mniejsza.

W stosunku do roku 2014 znacznie zmniejszyła się liczba projektów innowacyjnych, organizacje nie były zainteresowane składaniem ofert na realizację tegoż priorytetu, choć w swoich ofertach starały się wskazywać na innowacyjność proponowanych zadań, bowiem kryterium to było ocenione w stosunku do wszystkich ofert. Zainteresowaniem ze strony organizacji nie cieszył się także priorytet szósty dot. budowy partnerstw na rzecz rozwoju aktywności kulturalnej. Nie osiągnięto zatem liczbowych wartości powyższych wskaźników.

Analiza rozstrzygnięcia konkursowego (w załączeniu) została omówiona przez grupę roboczą, opracowującą projekt programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2016. W opinii grupy należy kontynuować działania zmierzające w kierunku zwiększenia średniej wysokości przekazywanej dotacji, nawet kosztem zmniejszenia liczby dofinansowywanych zadań. Samorząd powinien w szczególności wspierać zadania własne tj. o zasięgu regionalnym. W programie na rok 2016 zaplanowano zatem wybór do 44 zadań z obszaru kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego.

### **ROK 2015**

#### **w podziale na priorytety zleczanych zadań**

<b>PRIORYTET</b>	liczba ofert złożonych	liczba ofert wybranych	% wybranych do złożonych	Wskaźniki do osiągnięcia	realizacja wskaźnika % celu
1. Wspieranie organizacji i udziału w przedsięwzięciach kulturalnych mających szczególne znaczenie dla budowy kapitału społecznego w tym m.in. festiwali, konkursów, przeglądów i ekspozycji;	<b>63</b>	<b>15</b>	<b>23,8%</b>	<b>do 14</b>	<b>107%</b>
2. Budowanie dialogu międzykulturowego, w tym wspieranie działań zmierzających do zachowania i rozwoju kultury mniejszości narodowych i etnicznych;	<b>15</b>	<b>11</b>	<b>74 %</b>	<b>do 10</b>	<b>110%</b>

3. Wspieranie działań na rzecz animacji i edukacji kulturalnej, których celem jest zwiększenie kompetencji kulturowych i społecznych mieszkańców regionu, <u>w tym wydawanie publikacji</u> (również wykorzystujących nowoczesne technologie)	36	13	36,1%	do 12	108%
4. Wspieranie organizacji przedsięwzięć mających na celu pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej	21	7	33,3%	do 6	117%
5. Wspieranie organizacji działań o charakterze innowacyjnym (przez innowacyjność rozumie się takie działania, które nie występowały w obszarze oddziaływania w danym środowisku).	3	1	33,3%	do 5	20%
6. Tworzenie partnerstw lokalnych na rzecz rozwoju aktywności kulturalnej (oferty wspólne)	1	1	100%	do 3	33%
	139	48	34%	do 50	96%
bez określenia priorytetu	5				

## **Priorytet VII: Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego.**

*Odpowiedzialny: Departament Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.*

Cel ogólny realizowanych zadań we współpracy z organizacjami pozarządowymi to **poprawa ochrony przyrody i środowiska w województwie warmińsko-mazurskim.**

W 2015 r. zrealizowano 3 zadania z zakresu działalności interwencyjnej w celu wyeliminowania zagrożeń związanych ze środowiskiem przyrodniczym, 2 działania z zakresu edukacji ekologicznej z działaniami promocyjnymi oraz 1 działanie na rzecz zachowania walorów krajobrazowych w województwie warmińsko-mazurskim, jako zadania zlecone organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert. Wykaz zadań zamieszczono w *Załączniku nr 1 do sprawozdania.*

W ramach działania na rzecz zachowania walorów krajobrazowych w województwie warmińsko-mazurskim Stowarzyszenie „Woryty” dokonało nasadzeń oraz pielęgnacji koron drzew w obrębie alei przydrożnej Gietrzwałd-Woryty. Podczas zorganizowanej konferencji uczestnicy zapoznali się z zasadami i metodami oceny stanu zachowania drzew, inwentaryzacji przyrodniczej oraz prowadzenia prac pielęgnacyjnych w koronach drzew.

W ramach działań edukacyjnych podniesiono wiedzę o przyrodzie, ochronie przyrody, a także świadomość ekologiczną wśród dzieci ze szkół podstawowych w gminie Jonkowo. W trzydniowym festiwalu przyrodniczym zorganizowanym przez Fundację Lawendowe Muzeum Żywe im. Jacka Olędzkiego w Nowym Kawkowie wzięło udział 250 dzieci. Program odbywał się w formie gier, warsztatów, pokazów i prezentacji.

Kolejnym działaniem było przekazanie dzieciom z gminy Mrągowo wiedzy ekologicznej popartej żywą pomocą dydaktyczną, jaką był motyl. W klasach I-III Szkół Podstawowych w Marcinkowie, Kosewie i Szestnie oraz w dwóch grupach przedszkolnych z Mrągowa Fundacja Inkubator Kreatywności zorganizowała 8 zajęć ekologicznych zakończonych konkursem plastycznym - najładniejsze prace zostały umieszczone w kalendarzu, który został przekazany do placówek gdzie prowadzone były zajęcia.

W ramach działań interwencyjnych Ochotnicza Straż Pożarna powiększyła swoje wyposażenie o sprzęt przeznaczony do eliminacji skutków pożarów i innych klęsk żywiołowych występujących w środowisku przyrodniczym. Liczba podjętych przez OSP akcji w 2015 r. wzrosła o 10 w porównaniu do roku 2014.

Poprzez zakup specjalistycznego sprzętu Stowarzyszenie Obrońców Praw Zwierząt im. Św. Franciszka z Asyżu z siedzibą w Pasłęku zwiększyło skuteczność interwencji w terenie. Przekazano większą ilość dzikich zwierząt w potrzebie do specjalistycznych ośrodków dla dzikich zwierząt oraz zmniejszono liczbę bezdomnych zwierząt, poprzez ich odławianie, przetrzymywanie w schronisku, socjalizowanie i przekazywanie do adopcji. Podjęto 90 interwencji z terenie, z tego 30 w przypadku zwierząt dzikich.

Ostatnim działaniem interwencyjnym była ochrona środowiska i bogactwa naturalnego a w szczególności jerzyka zwyczajnego poprzez zbudowanie 3 ścian lęgowych na terenie gminy Olecko. Stowarzyszenie Aktywności Sportowej „Unia” Olecko zamieściło informację o efektach ww. interwencji na tablicy informacyjnej, na stronie internetowej oraz na portalu Facebook, co dodatkowo wpłynęło na propagowanie wiedzy o ochronie jerzyka zwyczajnego.

#### **Wskaźnik:**

- liczba zrealizowanych inicjatyw mających na celu poprawę ochrony przyrody i środowiska w województwie warmińsko-mazurskim – co najmniej 2 inicjatywy.

Zrealizowano 6 inicjatyw mających na celu poprawę ochrony przyrody i środowiska w województwie warmińsko-mazurskim.

#### **Wnioski:**

Podsumowując efekty powyższych zadań można stwierdzić, że udało się zrealizować kolejne ciekawe projekty pomagające osiągnąć cel założony w programie współpracy, jakim jest poprawa ochrony naszego środowiska i przyrody. Liczba zrealizowanych inicjatyw, określonych w opisie priorytetu programu wskazuje na duże zaangażowanie organizacji pozarządowych w realizację zadań samorządu województwa z zakresu ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

## **Priorytet VIII: Rozwój turystyki**

*Odpowiedzialny: Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie*

Celem ogólnym zadań realizowanych w ramach Priorytetu było: **maksymalne i dynamiczne wykorzystanie potencjału turystycznego województwa warmińsko-mazurskiego.**

Cel realizowany był poprzez następujące działania zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym:

**Działanie 1.** Organizacja imprez turystycznych promujących atrakcje i produkty turystyczne Warmii i Mazur (obejmujących zasięgiem więcej niż jeden subregion oraz minimum 300 osób).

**Działanie 2.** Działania mające na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności kadr turystycznych oraz wolontariuszy.

**Działanie 3.** Utrzymanie trwałości i aktualizacja Portalu Turystycznego Warmia-Mazury.

Nie wybrano wykonawcy Działania 3. w ramach otwartego konkursu ofert.

**Działanie 4.** Oznakowanie tablicami informacyjnymi obiektów zlokalizowanych na Szlaku Frontu Wschodniego I Wojny Światowej.

**Działanie 5.** Wsparcie innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwoju turystyki wpisujących się w Strategię Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w tym realizowanych przez partnerstwa na rzecz rozwoju oraz społeczności lokalne.

#### **Wskaźniki:**

1. liczba uczestników imprez turystycznych promujących atrakcje i produkty turystyczne Warmii i Mazur – 1000\* - 22 743
2. liczba działań mające na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności kadr turystycznych -2\* - 2
3. liczba imprez promujących atrakcje i produkty turystyczne – 4\* - 64



4. liczba wejść na stronę Portalu Turystycznego - 300 000 (licząc do dnia 21.08.2015r.)\* - nie wybrano wykonawcy tego zadania
5. liczba tablic informacyjnych zlokalizowanych na Szlaku Frontu Wschodniego I Wojny Światowej – 3\*- 4

\*Wysokość założona w PW 2015

Wskaźnik: liczba uczestników imprez turystycznych promujących atrakcje i produkty turystyczne Warmii i Mazur odnosi się do następujących ofert:

- 1) ZHP Chorągiew Warmińsko-Mazurska , Olsztyn - XLIV ogólnopolski Zlot Grunwaldzki wraz z obchodami 70-lecia Chorągwi Warmińsko - Mazurskiej ZHP
- 2) LGD Stowarzyszenie Południowa Warmia, Barczewo - VIII Warmiński Kiermas Tradycji, Dialogu, Zabawy w Bałdach
- 3) Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Elbląg - Organizacja cyklicznych imprez turystyczno -krajoznawczych PTTK i wzmocnienie turystyki miejskiej w Elblągu
- 4) Elbląska Spółdzielnia Socjalna „Wehikuł Czasu-Wikingowie, Słowianie, Bałtowie”, Elbląg - VII Międzynarodowy Festiwal Wikingowie z Truso w Elblągu
- 5) Stowarzyszenie „Węgajty”, Węgajty - Akcja „Sztuka w obejściu” - promocja kulturalno artystyczna potencjału regionu.

Wskaźnik: liczba działań mające na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności kadr turystycznych, odnosi się do następujących ofert:

- 1) Warmińsko-Mazurska Regionalna Organizacja Turystyczna, Olsztyn - Wizyta studyjna dla informatorów turystycznych Warmii i Mazur
- 2) Polska Izba Turystyki Oddział Warmińsko-Mazurski, Olsztynie – Wydawanie Magazynu Informacyjnego Warmii i Mazur – Love W-M-Przegląd Turystyczny.

Wskaźnik: liczba imprez promujących atrakcje i produkty turystyczne odnosi się do następujących ofert:

- 1) ZHP Chorągiew Warmińsko-Mazurska , Olsztyn - XLIV ogólnopolski Zlot Grunwaldzki wraz z obchodami 70-lecia Chorągwi Warmińsko-Mazurskiej ZHP
- 2) LGD Stowarzyszenie Południowa Warmia, Barczewo - VIII Warmiński Kiermas Tradycji, Dialogu, Zabawy w Bałdach
- 3) Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Elbląg - Organizacja cyklicznych imprez turystyczno -krajoznawczych PTTK i wzmocnienie turystyki miejskiej w Elblągu
- 4) Elbląska Spółdzielnia Socjalna „Wehikuł Czasu-Wikingowie, Słowianie, Bałtowie”, Elbląg - VII Międzynarodowy Festiwal Wikingowie z Truso w Elblągu
- 5) Stowarzyszenie „Węgajty”, Węgajty - Akcja „Sztuka w obejściu” - promocja kulturalno artystyczna potencjału regionu.

Wskaźnik: liczba tablic informacyjnych zlokalizowanych na Szlaku Frontu Wschodniego I Wojny Światowej odnosi się do następujących ofert:

- 1) LGD Stowarzyszenie Południowa Warmia, Barczewo - Oznakowanie Szlaku Frontu Wschodniego I Wojny Światowej -Gmina Olsztynek.

## **Priorytet IX: Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego**

*Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pozytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.*

Zadanie : „Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego” z zakresu bezpieczeństwa na obszarach wodnych w 2015 roku były realizowane poprzez:

**Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie** na wsparcie realizacji zadania publicznego pn. „ Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2015 roku” otrzymało dotację celową w wysokości 155 000 zł. W ramach działania Olsztyńskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratownicze organizowało prelekcje, pokazy, akcje szkoleniowe dla dzieci i młodzieży propagujące bezpieczny wypoczynek nad wodą ze współpracą z Policją, Państwową Strażą Pożarną, Strażą Rybacką. Dla dzieci został wydany ilustrowany poradnik-kolorowanka „ Bezpiecznie nad wodą” W celach edukacyjnych odbyły się pokazy psów ratowniczych. Przeszkolono ratowników na stopień Ratownika Wodnego. Jednostka zakupiła sprzęt specjalistyczny m.in. zakupiono łodzie ratownicze, silniki, przyczepy podłodziowe, deski do ratownictwa wodnego, kajaki ratownicze, deski ortopedyczne, defibrylatory. Dokonano wielu napraw uszkodzonego sprzętu ratowniczego i pomocniczego. Na potrzeby szkoleniowe wyremontowano pomieszczenia i zakupiono sprzęt audiowizualny.

**Elbląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe** w Elblągu w ramach zadanie pn. „ Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych Powiatu elbląskiego w 2015 roku” otrzymało dotację celową w wysokości 40 000,00 zł . W ramach zadania powołano koordynatora ds. bezpieczeństwa na obszarze wodnym powiatu elbląskiego i zespoły stałych dyżurów. Szeroko prowadzona była kampania pn. „ Bezpiecznie nad wodami „ i „ Bezpiecznie na łodzi” skierowana dla mieszkańców, turystów, dzieci i do młodzieży. W ramach tej kampanii ratownicy Elbląskiego WOPR aktywnie uczestniczyli w działaniach edukacyjnych na rzecz zwiększenia świadomości w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas kąpielisk i przebywania na zamrzniętych akwenach. Podczas spotkań była prezentacja multimedialna o zasadach bezpiecznej kąpieli połączona z reanimacją i resuscytacją z wykorzystaniem sprzętu specjalistycznego oraz pokazy z ratownictwa wodnego. W ramach zadania doposażono w sprzęt ratownictwa wodnego, wyremontowano sprzęt, zakupiono przyczepę podwodziową, radiotelefony. W stacji bazowej wykonano instalację. Zabezpieczono środki transportu na patrole i akcje ratownicze.

**Mazurskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Giżycku** otrzymało dotację celową w wysokości 125 000 zł na zadanie publiczne z zakresu ratownictwa wodnego na „Dofinansowanie zakupu nowoczesnej łodzi hybrydowej do ratownictwa wodnego oraz ubezpieczenie ludzi i sprzętu wykorzystywanego w ratownictwie wodnym w ramach podniesienia bezpieczeństwa osób przebywających na Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich”. W ramach realizacji zadania została zakupiona łódź ratunkowa, która będzie pełnić służbę na szlaku Wielkich Jezior Mazurskich. Opłacano ubezpieczenie ratowników, którzy są w pełnej gotowości całodobowej i sprzęt , który wpływa na jakość poprawy bezpieczeństwa. Dyżury ratowników pełnione są w siedmiu stacjach: cztery całoroczne, trzy sezonowe. Prowadzona jest działalność edukacyjna poprzez pogadanki, prelekcje i pokazy dla zorganizowanej grupy dzieci i młodzieży wypoczywających na Mazurach w ramach akcji „Bezpieczne wakacje”, „Bezpiecznie na łodzi”.

**Mazurska Służba Ratownicza w Okartowie** w ramach działalności ratowniczej na zadanie pn. „ Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych Jeziora Śniardwy i południowych akwenach Wielkich jezior Mazurskich w 2015 roku” otrzymała środki finansowe w wysokości 40 000 zł. W ramach zadania zostało przeprowadzone szkolenie na kurs na stopień Ratownika Wodnego. Kurs ukończyło 29 osób. Prowadzono szkolenie w zakresie „ doskonalenie umiejętności orientacji na akwenach objętych działalnością Mazurskiej Służby Ratowniczej oraz praktyczne doskonalenie poruszania się poduszkowcem AIRBOT w trudnych warunkach pogodowych po wodzie” przez członków załóg stałych i wolontariuszy pełniących dyżury w jednostce ratowniczej. Działania zabezpieczające były prowadzone przy użyciu poduszkowca i pojazdy czterokołowe oraz zestawu przygotowanego do akcji ratowniczej na akwenach nie mających bezpośredniego połączenia ze szlakami WJM. Przeprowadzono spotkania z młodzieżą szkolną w szkołach, których tematem było „ Zasady bezpiecznego przebywania nad wodą i zażywania kąpieli”. Prowadzono bieżące remonty i naprawy sprzętu ratowniczego, zakupiono paliwo i oleje do środków transportu w celu utrzymania gotowości ratowniczej.

W zakresie bezpieczeństwa na wodach województwa warmińsko – mazurskiego realizacja celu zadania została osiągnięta poprzez : doposażenie w sprzęt ratownictwa wodnego, remonty, konserwację sprzętu wodnego, organizowanie służb ratowniczych na wodach, rozbudowę posterunków ratowniczych na wodach, wsparcie organizacji szkoleń na zawodowe stopnie ratownicze i kursy z kwalifikowanej pierwszej pomocy, prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz poprawy

bezpieczeństwa na wodach, zajęcia z dziećmi i młodzieżą w placówkach oświatowych w zakresie „Bezpieczeństwo na lodzie” oraz „Bezpieczeństwo na wodzie”.

Środki finansowe na realizację działań pochodziły z budżetów własnych, gmin, dotacji jednostek samorządu terytorialnego, budżetu województwa, funduszy celowych, środków z funduszy unijnych, darowizn i innych źródeł.

Partnerzy: m.in. Przedszkole Samorządowe Gołdap, Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Pieckach, Gminy: Ostróda, Morąg, Zalewo, Lidzbark, Iława, Szczytno, Ełk, Łukta, Elbląg, Działdowo, Starostwo Powiatowe Iława.

#### **Wskaźniki:**

1. liczba inicjatyw mających na celu poprawę bezpieczeństwa na obszarach wodnych województwa warmińsko-mazurskiego – **203**
2. liczba uczestników działań – **4661**

### **Priorytet X: Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich**

*Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie*

Główną formą współpracy w ramach Priorytetu w 2015 w roku było zlecenie zadań organizacjom pozarządowym w następujących zakresach:

#### **Działanie 1.1**

Wspieranie przedsięwzięć mających na celu tworzenie lub rozwój wsi tematycznych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w szczególności poprzez organizowanie pokazów, wystaw, konkursów oraz imprez charakterystycznych dla już istniejących miejscowości tematycznych lub inicjujących tworzenie miejscowości, promowanie wioski tematycznej z wykorzystaniem różnorodnych środków przekazu, przygotowanie lub rozszerzenie oferty wsi tematycznej.

#### **Działanie 2.1**

Wspieranie przedsięwzięć nieinwestycyjnych ujętych w planie odnowy miejscowości wpływających na wzrost kapitału społecznego i kapitału ludzkiego w sołectwach biorących udział w Programie Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego „Wieś Warmii, Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć...”

Dotacji udzielono wyłącznie w trybie otwartego konkursu ofert. Zrealizowanych zostało 10 zadań na łączną kwotę 51 750,70 zł (wykorzystanych dotacji).

Ponadto zadania realizowane były również w ramach zawartych umów i porozumień – były to następujące przedsięwzięcia:

- 1) udział Stowarzyszenia Agroturystycznego „Mazurska Kraina” z miejscowości Giże w Dożynkach Prezydenckich Spała 2015,
- 2) udział w Giełdzie Inicjatyw Lokalnych podczas Wojewódzkiego Forum Odnowy Wsi, m. in. takich organizacji jak:
  - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi „Aniołowo”,
  - Stowarzyszenie Agroturystyczne „Mazurska Kraina” z miejscowości Giże,
  - Stowarzyszenie „Babki Zielarki” z miejscowości Blanki,
  - Stowarzyszenie Żytkiejmska Struga, z miejscowości Żytkiejmy,
  - Stowarzyszenie „Dwie Wsie” z miejscowości Wężina i Dłużyna,
  - Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi Zalesie „Zalesianka”.

#### **Wskaźniki:**

1. liczba przedsięwzięć mających na celu kreowanie lub rozwój wsi tematycznych – 6.
2. liczba inicjatyw mających na celu wspieranie przedsięwzięć nieinwestycyjnych ujętych w planie odnowy miejscowości, wpływających na wzrost kapitału społecznego i kapitału ludzkiego w sołectwach - 4.

## **Wnioski:**

Wszystkie zadania zlecone zostały zrealizowane w terminie. Cel główny priorytetu: **aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich**” został osiągnięty. Zadania zostały zrealizowane głównie poprzez wsparcie przedsięwzięć lokalnych mających na celu tworzenie i rozwój wsi tematycznych, jako sposobu na pobudzenie aktywności społeczności wiejskich. W mniejszym stopniu organizacje były zainteresowane działaniami z zakresu „Wspieranie przedsięwzięć nieinwestycyjnych ujętych w planie odnowy miejscowości wpływających na wzrost kapitału społecznego i kapitału ludzkiego w sołectwach biorących udział w Programie Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego „Wieś Warmii, Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć...”, które z kolei są postrzegane przez Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa jako istotne. Ważnym kierunkiem współpracy jest angażowanie organizacji pozarządowych w działania standardowo realizowane przez Departament, takie jak np. dożynki, Forum Odnowy Wsi, inne organizowane wydarzenia promujące rozwój społeczności lokalnych na terenach wiejskich. Obecność organizacji pozarządowych przyczynia się do podniesienia jakości i wzbogacenia prezentowanej oferty na organizowanych stoiskach wystawienniczych regionu podczas różnorodnych wydarzeń oraz ciekawszej promocji obszarów wiejskich województwa.

## **PRIORYTET XI: Wzmacnianie integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim**

*Odpowiedzialny: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie*

### **Cel 1. Wspieranie działań organizacji pozarządowych na rzecz integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim.**

#### **Działanie 1.1.,1.2.,1.3. Dofinansowanie zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, zleczonych do realizacji organizacjom pozarządowym.**

W zakresie zadań Priorytetu w roku 2015 przeprowadzono łącznie 2 otwarte konkursy ofert na wykonanie zadań publicznych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego: z zakresu pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Ogółem wpłynęło 136 ofert organizacji pozarządowych. Łączna kwota oczekiwanego dofinansowania wynosiła 2 297 752,60 zł (*szczegóły w tabeli, str. 5*). W wyniku rozstrzygnięcia konkursów wsparto 50 organizacji pozarządowych, dofinansowano realizację 55 zleconych zadań publicznych o łącznej wartości przekazanych dotacji 529 600 zł.

Liczba mieszkańców województwa – uczestników dofinansowanych zadań wyniosła 12 847 osób, w tym:

- liczba uczestników dofinansowanych projektów z zakresu pomocy społecznej wyniosła 7 111 osób,
- liczba uczestników dofinansowanych projektów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wyniosła 5 387 osób,
- liczba uczestników projektów, dofinansowanych ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa, z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych wyniosła 349 osób.

W ramach dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym w zakresie: pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w 2015 r. dofinansowano m.in.:

1. Rozwój i wspieranie aktywności społecznej osób starszych.
2. Organizację w Olsztynie XVII Wojewódzkiego Festynu Integracyjnego, o zasięgu regionalnym, dla osób niepełnosprawnych pod hasłem „Jesteśmy Razem”.
3. Wydanie dwóch numerów biuletynu promującego działania realizowane w ramach XVII Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny, tj. biuletynu inauguracyjnego i biuletynu podsumowującego XVII Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny.
4. Działania na rzecz wsparcia osób bezdomnych.
5. Działania z zakresu wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
6. Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii.
7. Działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Zajęcia rehabilitacyjne grupowe i indywidualne, szkolenia, warsztaty i kursy dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów.

**Działanie 1.4: Dofinansowanie ze środków PFRON i z budżetu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego kosztów działania zakładów aktywności zawodowej, których organizatorami są organizacje pozarządowe.**

W zakresie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz osób niepełnosprawnych, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, dofinansowano koszty działania pięciu ww. zakładów aktywności zawodowej:

ZAZ	Organizator ZAZ	Wykorzystana kwota dofinansowania
Zakład Aktywności Zawodowej w Elblągu	Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych	434 259,00 zł
Zakład Aktywności Zawodowej – Polskiego Związku Niewidomych w Olsztynie	Zarząd Główny Polskiego Związku Niewidomych w Warszawie	679 392,66 zł
Zakład Aktywności Zawodowej w Biskupcu	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Biskupcu	630 319,67 zł
Zakład Aktywności Zawodowej w Bartoszycach	Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych (SION) w Bartoszycach	528 550,00 zł
Zakład Aktywności Zawodowej w Ostródzie	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Ostródzie	476 091,58 zł

W 2015 r. w ww. Zakładach Aktywności Zawodowej zatrudnionych było łącznie 213 osób, z czego 154 to osoby niepełnosprawne.

Oprócz wyżej wymienionych ZAZ-ów prowadzonych przez organizacje pozarządowe w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonują jeszcze trzy Zakłady Aktywności Zawodowej, których organizatorami są Powiat Elbląski, Giżycki oraz Gmina Pisz.

**Działanie 1.5: Dofinansowanie organizacjom pozarządowym, ze środków PFRON, robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów.**

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w ramach dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w 2015 r. zostało przyznane dofinansowanie:

- Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Iławskiego Promyk w Iławie na „Budowę Ośrodka Wsparcia w Iławie– bryły A”, w wysokości 345 000,00 zł,

- Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Biskupcu na „Budowę działu rehabilitacji Centrum Edukacyjno-Rehabilitacyjno-Zawodowego przy ul. Żółkiewskiego w Biskupcu”, w wysokości 1 810 000,00 zł.

<b>Wskaźniki do Celu 1:</b>	<b>2014 r.</b>	
1. Objęcie, nie mniej niż 2 tys. osób, działaniami organizacji pozarządowych, które w 2015 r. otrzymały dotacje z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	23 767 osób	12 847 osób
2. Przekazanie co najmniej 90% środków przeznaczonych na dany rok na dotacje celowe dla organizacji pozarządowych, realizujących zadania z obszaru polityki społecznej, znajdujących się w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	100%	100%
3. Zrealizowanie co najmniej trzech wydarzeń/spotkań/konferencji o zasięgu regionalnym z zakresu polityki społecznej, zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym.	1*	4

\* w Programie współpracy Samorządu Województwa Warmińsko – Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2014 wskaźnik brzmiał „Zrealizowanie co najmniej jednego wydarzenia/spotkania o zasięgu regionalnym integrującego osoby niepełnosprawne”.

## **Cel 2. Współpraca pozafinansowa z organizacjami pozarządowymi na rzecz integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim.**

W dążeniu do realizacji powyższego celu szczególne miejsce zajmuje **program „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020”**, przyjęty Uchwałą Nr 4/39/14/IV Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20 stycznia 2014 roku. Głównym partnerem Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w opracowaniu i wdrażaniu w/w Programu jest Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSA.

W 2015 roku w ramach powyższego programu zrealizowano m.in.:

- 17 czerwca – w Olsztynie odbyła się wojewódzka konferencja z okazji Światowego Dnia Praw Osób Starszych pt.: „Prawo osób starszych do ochrony zdrowia i usług socjalnych”, podczas konferencji zainaugurowano kampanię „Bezpieczny senior”, której głównym realizatorem jest Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSA z Olsztyna we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Olsztynie, Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Siecią na Rzecz Seniorów Warmii i Mazur oraz innymi partnerami .

Wśród licznych gości przybyłych na konferencję byli m.in. przedstawiciele lokalnych samorządów, przedstawiciele uniwersytetów trzeciego wieku, przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, reprezentanci instytucji rynku pracy, kultury, oświaty i edukacji oraz organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego.

2. Czerwiec - na portalu [www.warmia.mazury.travel](http://www.warmia.mazury.travel) w wyszukiwarce obiektów turystycznych dodano kategorię „dla seniorów”.
- 27 sierpnia - w siedzibie FOSy odbyło się spotkanie w sprawie VIII Wojewódzkiej konferencji z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych, w którym uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych, policji oraz Samorządu Województwa.
- Wrzesień - Samorząd Województwa ufundował nagrodę rzeczową dla Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Nasze Prostki” za realizację projektu „Seniorzy na scenę!” – laureata XII edycji konkursu Godni Naśladowania w kategorii: najlepsza inicjatywa na rzecz osób starszych.
- 23 września - w Olsztynie odbyło się seminarium poświęcone zagadnieniom opieki i komunikacji z osobami starszymi dotkniętymi chorobami otępiennymi pt.: „Pamiętajmy o tych, którzy zapomnieli ...”. Seminarium skierowane było do osób pracujących bezpośrednio z podopiecznymi, a zwłaszcza: pracowników socjalnych, instruktorów terapii zajęciowej, asystentów osoby niepełnosprawnej,

opiekunów, pielęgniarek, fizjoterapeutów, pedagogów, psychologów. Wzięło w nim udział blisko 70 osób – zatrudnionych w środowiskowych domach samopomocy, dziennych domach pomocy oraz domach pomocy społecznej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, w tym prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

6. 1 października - w Olsztynie odbyła się VIII Wojewódzka konferencja z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych pt.: „Senior - w poszukiwaniu i aktywizowaniu ukrytych potencjałów”. Wśród licznych gości przybyłych na konferencję byli m.in. przedstawiciele lokalnych samorządów, przedstawiciele uniwersytetów trzeciego wieku, przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, reprezentanci instytucji rynku pracy, kultury, oświaty i edukacji oraz organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego, a także 25 przedstawicieli organizacji pozarządowych z Ukrainy.
7. 12 października - odbyło się posiedzenie Zespołu monitorującego wdrażanie Polityki senioralnej. Celem spotkania było przyjęcie raportu z monitoringu wdrażania w 2014 r. programu „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020”, w opracowanie którego włączone były również organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych. Dokument został przyjęty przez Zarząd Województwa 23 października 2015 r.
8. Listopad - ROPS rozesłał pisma do Uniwersytetów i Akademii Trzeciego Wieku województwa warmińsko-mazurskiego oraz innych organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych informujące o przyjęciu ww. raportu.

W ramach dotacji udzielonych w 2015 r. z budżetu Województwa Warmińsko – Mazurskiego organizacjom pozarządowym i innym uprawnionym podmiotom dofinansowano łącznie 19 zadań zleconych w obszarze pomocy społecznej, z czego 10 zadań, o łącznej wartości przekazanych dotacji 66 000 zł (na 129 600 zł), to zadania polegające na aktywizowaniu osób starszych, budowaniu i promowaniu ich pozytywnego wizerunku, w tym m.in.:

- dofinansowano działalność Wojewódzkich Rzeczników Praw Osób Starszych,
- zrealizowano warsztaty/kursy aktywizujące seniorów,
- zorganizowano imprezy integrujące środowiska osób starszych oraz spotkania budujące solidarność międzypokoleniową,
- promowano pozytywny wizerunek seniorów.

Szczególne znaczenie dla wzmacniania i promowania współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi ma fakt nagradzania przedstawicieli organizacji pozarządowych Nagrodą Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej. Corocznie zarówno wśród osób nagrodzonych jak i wyróżnionych znajdują się przedstawiciele III sektora.

W roku 2015 powyższą Nagrodę otrzymali Prezes Banku Żywności w Olsztynie, Proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Chrystusa Zbawiciela w Wydminach oraz Prezes Warmińsko-Mazurskiego Związku Inwalidów Narządu Ruchu, zaś wyróżniona została Pani Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Chorych z Chorobą Nowotworową „Promyk” w Giżycku.

Przyznano również nagrodę zespołową, którą z grona organizacji pozarządowych otrzymała Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa w Olsztynie.

### **Działanie 2.1: Włączanie przedstawicieli organizacji pozarządowych do prac w zespołach opracowujących programy i projekty, w zespołach opiniujących oraz monitorujących powoływanych przez Samorząd Województwa do realizacji zadań z zakresu polityki społecznej.**

Przy opracowywaniu, konsultowaniu i wdrażaniu programów wojewódzkich w obszarze polityki społecznej, realizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, uczestniczą przedstawiciele organizacji pozarządowych działających w województwie warmińsko-mazurskim. Są to przede wszystkim osoby wskazywane przez Radę Organizacji Pozarządowych, Federację Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko – Mazurskiego FOSa oraz przez Warmińsko – Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych. Łącznie 51 osób brało czynny udział w pracach 15 wspólnych zespołów powołanych przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego lub Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wykaz zespołów znajduje się w Załączniku Nr 2 do sprawozdania.

Ponadto przedstawiciele innych organizacji tj. Katolickiego Stowarzyszenia „CIVITAS CHRISTIANA” Oddział Okręgowy w Olsztynie, Forum Prorodzinne – Stowarzyszenia Wspierania Działań Prorodzinnych w Olsztynie w sposób stały aktywnie współpracują z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego poprzez członkostwo i uczestnictwo w pracach Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powołanej przez Marszałka Województwa w 1999 roku, mającej znaczący wpływ na rozwój i kształt polityki prorodzinnej w regionie Warmii i Mazur.

## **Działanie 2.2: Współpraca z organizacjami pozarządowymi w organizowaniu szkoleń, seminariów, konferencji i innych spotkań z zakresu polityki społecznej.**

W wyniku współpracy podejmowanej m.in. w ramach w/w Zespołów, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przy znaczącym współudziale organizacji pozarządowych, w roku 2015 zrealizował liczne seminaria, konferencje, debaty i inne spotkania służące aktywnej integracji społecznej oraz aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim.

Do najważniejszych należały:

1. „Przemoc w rodzinie – jak przeciwdziałać?” – Iława, 14-15 maja 2016 r.
2. Konferencja inauguracyjna XVII Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny, które w roku 2015 przebiegały pod hasłem „Rodzina drogowskazem życia” – Olsztyn, 15 maja 2015 roku.
3. XVII Festyn Integracyjny „Jesteśmy razem” – Olsztyn, 16 maja 2015 roku.
4. Konferencja „Problematyka uzależnień behawioralnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego” – Olsztyn, 29 maja 2015 r.
5. Warmińsko-Mazurskie Dni z Ekonomią Społeczną – Olsztyn, 22-23 maja 2015 r.
6. Zakończenie XVII Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny – Piecki, 12 czerwca 2015 r.
7. Wojewódzka konferencja z okazji Światowego Dnia Praw Osób Starszych pt.: „Prawo osób starszych do ochrony zdrowia i usług socjalnych” – Olsztyn, 17 czerwca 2015 r.
8. XIII Spartakiada Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Województwa Warmińsko – Mazurskiego – Olsztyn, 5 września 2015 r.
9. Seminarium poświęcone zagadnieniom opieki i komunikacji z osobami starszymi dotkniętymi chorobami otępiennymi pt.: „Pamiętajmy o tych, którzy zapomnieli ...” – Olsztyn, 23 września 2015 r.
10. VIII Wojewódzka Konferencja z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych pod hasłem „Senior - w poszukiwaniu i aktywizowaniu ukrytych potencjałów”, Olsztyn, 1 października 2015 r.
11. Konferencja Podsumowująca XVII Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny – Olsztyn, 23 października 2015 roku.
12. V Wojewódzka Konferencja w ramach Kampanii „Biała Wstążka” zatytułowana „Czego Jaś się nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał” – Dębówko k/Bartoszyce, 25 listopada 2015 r.

W organizacji i przebiegu powyższych przedsięwzięć licznie uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych, aktywnie włączając się tym samym w budowanie i kreowanie pozytywnego wizerunku współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami obywatelskim. Jako szczególnie zaangażowane w powyższą współpracę należy wymienić następujące organizacje:

- Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa w Olsztynie.
- Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych w Olsztynie.
- Bank Żywności w Olsztynie.
- Katolickie Stowarzyszenie „CIVITAS CHRISTIANA” Oddział Okręgowy w Olsztynie.
- Forum Prorodzinne – Stowarzyszenie Wspierania Działań Prorodzinnych w Olsztynie.
- Stowarzyszenie Wspierania Działań na Rzecz Osób Potrzebujących Pomocy „DROGA” w Olsztynku.
- Stowarzyszenie Wspólny Dom na Rzecz Mieszkańców Gminy Bartoszyce.
- Fundacja „Kierowca Bezpieczny” w Olsztynie.
- Stowarzyszenie „Przystań” w Iławie.

## **Działanie 2.3: Współpraca z organizacjami pozarządowymi angażującymi wolontariuszy przy realizacji zadań z zakresu polityki społecznej.**

Współpraca z trzecim sektorem to nie tylko współdziałanie ze stowarzyszeniami, fundacjami i innymi instytucjami, ale również inicjatywy realizowane przy wsparciu wolontariuszy, jako indywidualnych osób zaangażowanych w życie społeczne Warmii i Mazur.



Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego od 2000 roku współpracuje z Fundacją „Świat na TAK” z Warszawy, promując w województwie kolejne edycje konkursu „Ośmiu Wspaniałych”. Celem jest upowszechnianie pozytywnych, prospołecznych postaw i działań młodzieży na rzecz najbliższego otoczenia. Konkurs skierowany jest do uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Jest to konkurs, w wyniku którego prezentowane są i nagradzane w obrębie gminy, powiatu i na forum ogólnopolskim najciekawsze, najbardziej wartościowe formy młodzieżowego wolontariatu.

Samorząd Województwa, w ramach XVII Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny promował również XII Wojewódzki Konkurs Literacki „Trwałe, kochające się małżeństwo gwarantem szczęścia rodzinnego i osobistego” organizowany przez Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Oddział Okręgowy w Olsztynie, Radę ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Stowarzyszenie Wspierania Działań Prorodzinnych „Forum Prorodzinne” oraz XII Wojewódzki Konkurs Plastyczny i Grafiki Komputerowej: „Potencjał miłości w rodzinie gości” organizowany przez Forum Prorodzinne – Stowarzyszenie Wspierania Działań Prorodzinnych oraz Rada ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego, współorganizatorami konkursu są: Szkoła Podstawowa Nr 30, Spółdzielcza Rada Osiedla „Jaroty”, Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Oddział Okręgowy oraz Pałac Młodzieży w Olsztynie.

Wysoko cenione i oceniane jest również stałe zaangażowanie wolontariuszy w cykliczne przedsięwzięcia organizowane i współorganizowane przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, tj. Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny, Festyn Integracyjny dla osób niepełnosprawnych „Jesteśmy Razem”, Spartakiada Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

#### **Działanie 2.4: Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwoju i promocji ekonomii społecznej**

Korzyści, które kreują zaangażowane społecznie przedsiębiorstwa, czyli aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych, poprawa ich warunków życia i mobilizacja społeczności lokalnych sprawiają, że ten obszar staje się coraz ważniejszym elementem regionalnej polityki społecznej. Ekonomia społeczna zajmuje ważne miejsce w rozwoju społeczności lokalnej. Zauważalny jest w naszym województwie coraz silniejszy rozwój sektora pozarządowego, który w skuteczny sposób łączy cele społeczne z gospodarczymi.

#### **Organizacja Warmińsko-Mazurskich Dni z Ekonomią Społeczną - 22-23 maja 2015 r.**

Organizatorem Warmińsko-Mazurskich Dni z Ekonomią Społeczną jest Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w partnerstwie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalej WAMA-COOP z siedzibą w Olsztynie, Elbląskim Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Stowarzyszeniem ADELFI z siedzibą w Ełku oraz Nidzicką Fundacją Rozwoju „NIDA”.

Głównym wydarzeniem w ramach obchodów Dni z Ekonomią Społeczną była konferencja pn. „Ekonomia społeczna – nowa perspektywa, nowe wyzwania”, podczas której trzy spółdzielnie socjalne z naszego województwa (Spółdzielnia socjalna „Ecosteam”, Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna „GURAL” oraz Spółdzielnia Socjalna „Mixgraf- studio reklamy”) odebrały certyfikat potwierdzający przekazanie prawa do posługiwania się Znakiem promocyjnym „Zakup prospołeczny”.

#### **„Sieć kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, WTZ, ZAZ) w województwie warmińsko-mazurskim”**

W okresie od czerwca 2015 do grudnia 2015 r. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie wraz z Ośrodkami Wsparcia Ekonomii Społecznej w regionie zorganizował serię spotkań dyskusyjno-warsztatowych pn. „Sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, WTZ, ZAZ) w województwie warmińsko-mazurskim”, tj.:

- ✓ 29 czerwca w Olsztynie;
- ✓ 16 listopada w Ełku;
- ✓ 9 grudnia w Elblągu;

✓ 11 grudnia w Kamionce k/Nidzicy, w przedsiębiorstwie społecznym „Garncarska Wioska”.

Celem spotkań było zidentyfikowanie barier w podejmowaniu aktywności zawodowej przez uczestników podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym jak również przeanalizowanie potrzeby tworzenia sieci ww. podmiotów. W spotkaniach wzięli udział przedstawiciele KIS, WTZ, CIS, ZAZ z terenu całego województwa warmińsko-mazurskiego, jak również pracownicy OWES oraz ROPS.

Na spotkaniach omówiona została rola OWES w inicjowaniu współpracy międzyinstytucjonalnej w procesie aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w okresie programowania na lata 2014-2020. Zapewniono, iż kontynuowana będzie współpraca na rzecz KIS, CIS, natomiast WTZ-y będą mogły liczyć na pomoc OWES w zakresie powstawania spółdzielni socjalnych przy WTZ.

Wsparcie podmiotów o charakterze reintegracyjnym w postaci ich sieciowania na poziomie regionu będzie realizowane w latach 2016-2017 w ramach projektu pozakonkursowego ROPS „Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach” (Poddziałanie 11.3.2. RPO Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020).

### **Opracowanie Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020 (WPRES)**

W związku z przyjęciem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz zaistniałą potrzebą aktualizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Promocji i Upowszechniania Ekonomii Społecznej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2011-2015, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął decyzję o rozpoczęciu w 2014 r. procesu opracowania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020 (WPRES).

Opracowanie ww. programu było możliwe jedynie przy szerokiej współpracy z partnerami samorządowymi i społecznymi, instytucjami, organizacjami pozarządowymi zajmującymi się ekonomią społeczną, a także przedstawicielami świata nauki oraz biznesu. W tym celu uchwałą Nr 61/703/14/IV Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 listopada 2014 r. powołany został Zespół ds. opracowania Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020, który w 2015 r. podczas 3 spotkań warsztatowych wypracował podstawowe założenia programu. W okresie od 30 marca do 4 maja 2015 roku odbyły się otwarte konsultacje społeczne projektu Programu. Uwagi zgłosiła jedna organizacja pozarządowa.

Udział przedstawicieli różnych środowisk i sektorów w tworzeniu WPRES oraz szerokie konsultacje społeczne przyczyniły się do powstania dokumentu, który w sposób kompleksowy określa i rekomenduje działania służące rozwojowi ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim. Program został przyjęty przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w dniu 21 lipca 2015 roku uchwałą Nr 37/405/15/V.

### **Funkcjonowanie Zespołu ds. wdrażania i promocji ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim/Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej**

Zespół ds. wdrażania i promocji ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim powołany Uchwałą Nr 70/802/09/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 10 listopada 2009 r. w 2015 r. został zastąpiony przez Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej, ustanowiony na mocy Uchwały Nr 63/739/15/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 1 grudnia 2015 r. Jest on złożony z przedstawicieli samorządu województwa i samorządów lokalnych, a także przedstawicieli sektora ekonomii społecznej, nauki, biznesu oraz organizacji pozarządowych.

Członkowie Komitetu będą aktywnie uczestniczyć w koordynacji działań województwa warmińsko-mazurskiego służących rozwojowi ekonomii społecznej.

### **Spotkania z Ośrodkami Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) oraz Inkubatorami Przedsiębiorczości Społecznej (IPS).**

Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej – to podstawowa instytucja wsparcia przedsiębiorstw społecznych w Polsce. OWESy świadczą usługi doradztwa dla istniejących podmiotów ekonomii społecznej

oraz szkołą osoby zainteresowane założeniem przedsiębiorstwa społecznego czy ekonomizacją swojej organizacji pozarządowej.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2015 r. funkcjonowały cztery Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej, wszystkie były prowadzone przez organizacje pozarządowe, tj.:

1. Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Olsztynie - prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP w Olsztynie w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Olsztynie;
2. Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu – prowadzony przez Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w Elblągu;
3. Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej w Nidzicy – prowadzony przez Nidzicką Fundację Rozwoju NIDA w Nidzicy;
4. Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Ełku – prowadzony przez Stowarzyszenie ADELFI w partnerstwie z Elbląskim Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w Elblągu.

Działalność Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej jest współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

### **Inkubatory Przedsiębiorczości Społecznej (IPS).**

Inkubatory przedsiębiorczości społecznej to instytucje zapewniające kompleksowe wsparcie m.in. w postaci szkoleń, doradztwa oraz użyczenia lokali i sprzętu dla PES-ów prowadzących działalność gospodarczą.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2015 r. funkcjonowało dziesięć Inkubatorów Przedsiębiorczości Społecznej, wszystkie były prowadzone przez organizacje pozarządowe. Funkcjonowały w takich miejscowościach jak: Lidzbark Warmiński, Bartoszyce, Kętrzyn, Mrągowo, Braniewo, Ostróda, Olsztyn, Ełk, Nidzica, Elbląg.

### **Działanie 2.5: Upowszechnianie „dobrych praktyk” organizacji pozarządowych w obszarze polityki społecznej.**

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej mając na uwadze wieloletnią, ugruntowaną współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz doceniając wdrażane przez organizacje rozwiązania podczas konferencji/seminariów itp. organizowanych przez ROPS promuje działania realizowane w obszarze polityki społecznej przez współpracującą organizację.

W 2015 r. promocja, o której wyżej mowa odbywała się podczas:

1. XVII Festynu Integracyjnego „Jesteśmy razem” w Olsztynie. Organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne i działające na ich rzecz prezentowały swój dorobek artystyczny, w tym m.in. wokalny, taneczny, malarski itp. Ponadto, Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Olsztynie zrealizował pokaz ratownictwa medycznego wraz ze szkoleniem.
2. Warmińsko-Mazurskich Dni z Ekonomią Społeczną w Olsztynie. Było to wydarzenie, podczas którego wiele organizacji pozarządowych oraz spółdzielni socjalnych zaprezentowało swoje dokonania aktywizujące społeczność lokalną, a także pokazy gastronomiczne. Były to: Uniwersytet Trzeciego Wieku z Mrągowo, Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi” z Korsz, Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej z Kętrzyna, Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego – Puszcza Borecka, Stowarzyszenie Rzytkiejmska Struga oraz Spółdzielnie Socjalne: Kacze Bagno, IDEA z Elbląga, ECOSTEAM z Olsztyna, Żywa Historia. Ponadto, swój dorobek zaprezentowały Ośrodki Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej z Elbląga, Ełku oraz Olsztyna, prowadzone przez organizacje pozarządowe.
3. Konferencji „Ekonomia społeczna – nowa perspektywa, nowe wyzwania” zrealizowanej w ramach Warmińsko-Mazurskich Dni z Ekonomią Społeczną w Olsztynie. Przedstawiciel Stowarzyszenia na Rzecz

Spółdzielni Socjalnych w Poznaniu zaprezentował dobre praktyki tworzenia tego typu podmiotów na przykładzie Wielkopolski.

4. Konferencji „Problematyka uzależnień behawioralnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego” w Olsztynie, gdzie Przedstawiciel Stowarzyszenia Wspierania Działań na Rzecz Osób Potrzebujących Pomocy „DROGA” z Olsztynka przedstawił dobre praktyki w obszarze działań profilaktycznych z zakresu uzależnień behawioralnych realizowanych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.
5. Zakończenia XVII Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny. W trakcie uroczystości Prezes Fundacji Rozwoju Dzieci im. J.A. Komeńskiego przedstawiła „Lokalny system wsparcia rodzin z małymi dziećmi”.
6. Wojewódzkiej konferencji z okazji Światowego Dnia Praw Osób Starszych pt.: „Prawo osób starszych do ochrony zdrowia i usług socjalnych” w Olsztynie. Przedstawicielka Olsztyńskiego Towarzystwa „Amazonki” zaprezentowała projekt „Ochotniczka – wolontariuszka wsparciem osób chorych i zdrowych” zrealizowany przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Inną innowacyjną dobrą praktyką przedstawioną podczas omawianego wydarzenia była inicjatywa „Pudełko życia” wdrażana i przedstawiona przez Fundację i Grupę Ratowniczą „Autrimpus” ze Szczytna.
7. VIII Wojewódzkiej Konferencji z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych pod hasłem „Senior - w poszukiwaniu i aktywizowaniu ukrytych potencjałów”, gdzie Federacja FOSa zainaugurowała wojewódzką kampanię „Bezpieczny senior”, Rzecznik Praw Osób Starszych Województwa Warmińsko-Mazurskiego przedstawił swoje doświadczenia w zakresie rzecznictwa interesów seniorów, a Prezes Mazurskiego Stowarzyszenia Aktywności Lokalnej w Orzyszu zaprezentował działania na rzecz seniorów zrealizowane w ramach rządowego programu ASOS. Ponadto, koordynatorka Centrum Wolontariatu przy Federacji FOSa omówiła działalność wolontarystyczną osób starszych.
8. Konferencji Podsumowującej XVII Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny w Olsztynie, gdzie zaprezentowano widowisko „*Inferno amore: nie milcz na mnie*”, łączące sceniczną grę aktorską, projekcję filmową, teatr kukieł, taniec współczesny, pokaz ognia, muzykę oraz śpiew chóru. Spektakl opowiadał o relacjach rodzinnych niszczonej przez przemoc, alkohol i wzajemne niezrozumienie. Ideą było zwrócenie uwagi dorosłych, że to tutaj tkwią źródła problemów młodych ludzi, takich jak uzależnienia, agresja, samookaleczanie się, anoreksja. „*Inferno amore*” to inicjatywa młodzieży współfinansowana ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach realizacji zadania publicznego z zakresu „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” oraz wspierana Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji „Pegaz” w Pieckach, Fundacja Alternatywnej Edukacji „ALE”, Mazurskie Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalno-Oświatowe, Samorządy Gminy Piecki, Miasta Mrągowo, Miasta Biskupiec i Miasta Działdowo.
9. V Wojewódzkiej konferencji w ramach Kampanii „Biała Wstążka” zatytułowanej „Czego Jaś się nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał”. W trakcie spotkania Przedstawiciel Fundacji Dzieci Niczyje z Warszawy przeprowadził wykład na temat „Czy internet może być źródłem zachowań agresywnych dzieci i młodzieży?”.

Innym sposobem promowania dobrych praktyk wdrażanych przez podmioty III sektora jest prezentowanie partnerom zagranicznym, podczas wizyt studyjnych organizowanych przez ROPS w jednostkach pomocy i integracji społecznej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, działalności różnych podmiotów prowadzonych przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W 2015 r. delegaci z Departamentu Côtes d'Armor we Francji, podczas wizyty studyjnej, której tematem przewodnim był system wsparcia osób niepełnosprawnych w ich reintegracji społeczno-zawodowej oraz zagadnienia dotyczące wsparcie osób starszych, odwiedzili m.in.:

- Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy, Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz Zakład Aktywności Zawodowej w Biskupcu prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Biskupcu,

- Zespół Placówek Edukacyjnych w Olsztynie prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym i Osobom o Podobnych Zaburzeniach w Rozwoju z Olsztyna,
- Środowiskowy Dom Samopomocy, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy oraz Zakład Aktywności Zawodowej w Ostródzie prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Ostródzie,
- Dom Pomocy Społecznej „Laurentius” w Olsztynie, prowadzony przez Fundację „Laurentius” z siedzibą w Olsztynie.

<b>Wskaźnik do Celu 2:</b>	<b>2014 r.</b>	<b>2015 r.</b>
1) Zorganizowanie co najmniej 3 szkoleń, seminariów, konferencji i in. spotkań z zakresu polityki społecznej we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	<b>23</b>	<b>16</b>

### **Wnioski:**

1. Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim systematycznie się rozwija i umacnia.
2. Intensywne działania wspierające rozwój ekonomii społecznej, prowadzone przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, zaowocowały wzrostem liczby spółdzielni socjalnych. Ogółem w województwie warmińsko-mazurskim na koniec grudnia 2015 r. funkcjonowało 78 spółdzielni socjalnych, z czego 4 powstały w 2015 r.
3. W roku 2015 obserwowano dalszy wzrost aktywności organizacji pozarządowych w zakresie działań realizowanych na rzecz osób starszych.
4. Bardzo istotnym narzędziem umożliwiającym wymierną współpracę Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi jest coroczne dofinansowywanie z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego zadań publicznych Samorządu Województwa zleczanych do realizacji organizacjom pozarządowym i innym podmiotom uprawnionym:
  - 1) W 2015 roku zaobserwowano wzrost liczby ofert złożonych przez organizacje pozarządowe w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. Dla porównania: 2014 r. – 108 ofert, 2015 r. - 136 ofert.
  - 2) Kwota dotacji przekazanych w 2015 r. z budżetu Województwa Warmińsko – Mazurskiego, na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej była niższa niż w 2014 r. tj. 2014 r. - 149 000 zł, rok 2015 – 129 600 zł.
  - 3) W roku 2015 na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przeznaczono kwotę 120 000 zł, a w roku 2014 – 150 000 zł.
  - 4) Na dofinansowanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii w roku 2015 z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, przekazano 60 000 zł, tyle samo co w roku 2014.
  - 5) W latach 2014 i 2015 na dofinansowanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przekazano po 20 000 zł corocznie.
  - 6) Kwota dotacji przekazanych w 2015 r. ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych była taka sama jak w roku 2014 tj. 200 000 zł.

5. W roku 2015 kontynuowano współpracę Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-mazurskiego FOSA w Olsztynie mającą na celu kreowanie polityki senioralnej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2014-2020.
6. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w roku 2015 kontynuował wypracowane wcześniej i cieszące się dużym uznaniem formy współpracy pozarządowej, w tym m.in. udzielanie rekomendacji organizacjom pozarządowym działającym w obszarze polityki społecznej, niezbędnych do aplikowania w konkursach o środki z innych źródeł zewnętrznych, nieodpłatne udostępnianie sal będących w zasobach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na potrzeby spotkań organizowanych przez organizacje pozarządowe, zamieszczanie, na wniosek organizacji pozarządowych, informacji o ich działaniach na stronie internetowej Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
7. Fakt zapraszania przedstawicieli organizacji pozarządowych do aktywnego uczestnictwa w różnego rodzaju zespołach m.in. opiniujących, doradczych, opracowujących programy/projekty z zakresu polityki społecznej, powoływanych przez Samorząd Województwa niezaprzeczalnie świadczy o tym, że organizacje pozarządowe działające w regionie Warmii i Mazur są znaczącym partnerem Samorządu Województwa w kreowaniu polityki społecznej w naszym regionie.

Działania podejmowane przez organizacje pozarządowe w ramach realizacji dofinansowanych zadań są jednym ze skuteczniejszych sposobów na wzmacnianie integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim.

Wyszczególnianie określonych typów działań jest wyraźnym sygnałem dla organizacji pozarządowych, o tym jakie zadania publiczne są w danym roku szczególnie ważne dla Samorządu Województwa, a ponadto jest to doskonałym bodźcem pobudzającym aktywność organizacji pozarządowych w danym obszarze.

Należy zatem w dalszym ciągu wzmacniać i rozwijać współpracę wszystkich trzech sektorów życia publicznego. Wzmacnianie integracji i aktywizacja społeczno-zawodowa osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim jest możliwa jedynie w ramach ścisłej współpracy, a połączenie wysiłków strony samorządowej i trzeciego sektora znacząco sprzyja efektywności podejmowanych działań.

## **Priorytet XII: Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży**

*Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.*

Zakładane cele priorytetu realizowano przez:

1. Systematyczną pracę grupy roboczej (8 osób) w obszarze sytuacji młodych ludzi na Warmii i Mazurach oraz omawianie kierunków wspierania młodzieży.
2. Zorganizowanie w dniu 13 maja 2015 r. spotkania dwóch zorganizowanych środowisk aktywności młodzieżowych: Sieci Organizacji Młodzieżowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego ATOMY oraz Świętokrzyskiej Sieci Aktywności Młodzieżowej SYNERGIA, której towarzyszył doradca Marszałka Województwa Świętokrzyskiego ds. Młodzieży (liczba uczestników: 20 osób).
3. Opracowanie zasad, ogłoszenie i rozstrzygnięcie otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego pn. pilotażowy program wsparcia inicjatyw młodzieżowych. Całkowita kwota przeznaczona na realizację zadania to 30 tys. zł. Do konkursu napłynęły 4 oferty, powołana komisja (7 osób) wybrała ofertę Fundacji Alternatywnej Edukacji „ALE”, realizującej zadanie w gminie Piecki z kwotą dotacji 26.840,00 zł.

### Opis zrealizowanego zadania:

Zadanie realizowano w okresie od 1 lipca do 31 grudnia. Podczas działania zrealizowano: 7 spotkań młodzieży z lokalną społecznością, 5 inicjatyw w całości zrealizowanych przez młodzież, organizacja powiększyła się o 5 nowych członków, we wsparcie inicjatywy zaangażowało się 5 nauczycieli i 4 rodziców, zawiązano lokalną koalicję na rzecz młodzieży składającą się z 15 podmiotów. W inicjatywie wzięło udział 45 członków stałych.

4. Przygotowanie zasad ewaluacji projektu Fundacji Alternatywnej Edukacji ALE, realizującej zadania „Akademia Enklawy – pasjonaci inicjatyw lokalnych”, realizowanego ramach otwartego konkursu ofert na wsparcie inicjatyw młodzieżowych. Zlecenie realizacji badania.
5. Przygotowanie problematyki seminarium pt. „Jak wspierać inicjatywy grup młodzieżowych”, planowanego w pierwszym kwartale 2016 roku z udziałem środowisk młodzieży, reprezentowanych przez nieformalne grupy twórczej młodzieży, samorząd szkolny, animatorów lokalnych, realizatorów projektu rozwoju inicjatyw młodzieżowych.

### **Wskaźniki:**

1. Spotkania grupy roboczej ds. wzmocnienia potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży – 3
2. Pilotażowy program wspierania inicjatyw młodzieżowych w formie otwartego konkursu ofert - 1 (liczba zgłoszonych ofert – 4)
3. Debata dwóch zorganizowanych środowisk aktywności młodzieżowych: Sieci Organizacji Młodzieżowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego ATOMY oraz Świętokrzyskiej Sieci Aktywności Młodzieżowej SYNERGIA z doradcą Marszałka Województwa Świętokrzyskiego ds. młodzieży; wymiana doświadczeń nt. działań na rzecz młodzieży podejmowanych w województwach – 1

## **Priorytet XIII: Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego**

*Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.*

### **Cel 1. Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz współpracy międzysektorowej.**

Cel ten realizowany był w szczególności ramach zadań zleconych z zakresu: rozwoju sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego (zlecono 12 zadań, które wsparło kwotą dotacji w wysokości 75 000 zł) oraz dofinansowując tzw. wkłady własne do projektów realizowanych z funduszy zewnętrznych - zlecając zadanie Samorząd Województwa WM wspiera je do wysokości wkładu finansowego, który organizacja musi zapewnić. **W roku 2015 zlecono w tym trybie 13 zadań przeznaczając łącznie 41 800 zł na ich wsparcie. Wartość zrealizowanych zadań to aż 1 559 403 zł. Kwota dotacji z budżetu Województwa stanowi niecałe 2,7% wartości zrealizowanych zadań.** Wykaz zadań znajduje się w załączniku do sprawozdania.

W wyniku realizacji zadań zleconych m.in.:

- 1) Odbyły się szkolenia/konferencje członków i wolontariuszy organizacji pozarządowych: Warmińsko-Mazurskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych, PCK, Forum Animatorów Społecznych Warmii i Mazur, Olsztyńskiego Stowarzyszenia Głuchych, UTW z regionu, OSP, Fundacji „Dziedzictwo Nasze” z Węgorzewa.

- 2) Wsparto 2 konkursy promujące liderów społecznych.
- 3) Otrzymała się konferencja problemowa dot. aktywizacji społeczności lokalnych.
- 4) Wsparto edukację obywatelską, również w kierunku rozwoju konsultacji społecznych.
- 5) Wsparto proces zlecania zadań dot. aktywizacji społeczności lokalnych w trybie tzw. Regrantingu.
- 6) Wsparto działania realizowane przez seniorów.

**Wzmacnianiu potencjału organizacji pozarządowych** służyły również następujące działania realizowane przez Biuro głównie we współpracy z partnerami społecznymi:

- 1) Współpraca przy organizacji szkolenia z zakresu zarządzania rachunkowością organizacji pozarządowych. W szkoleniu uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz samorządów lokalnych z województwa warmińsko-mazurskiego, a także pracownicy Urzędu Marszałkowskiego odpowiedzialni za współpracę z organizacjami. Szkolenie organizowane było we współpracy z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim (użyczenie sali) oraz w ramach projektu partnerskiego pt. „Gotowi na Model”, Uczestniczyło ok. 100 osób.
- 2) W celu przybliżenia odbiorcom zasad udzielania dotacji z budżetu Województwa w styczniu zorganizowano otwarte spotkanie informacyjne dot. konkursu ofert 2015 Samorządu Województwa dla przedstawicieli organizacji. Uczestniczyło ok. 70 osób.
- 3) W marcu zorganizowano 4 spotkania konsultacyjne projektu Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2021 - w Ełku, Olsztynie, Iławie i Morągu.
- 4) W sierpniu i listopadzie zorganizowano w Olsztynie i Ełku szkoleniu na temat zasad udziału w Konkursie FIO, z udziałem ekspertów Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej - łączna liczba uczestników to 220 osób.
- 5) We wrześniu we współpracy z Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego zorganizowano wojewódzką konferencję organizacji pozarządowych (środki zaangażowane z budżetu Województwa na organizację konferencji to 9 600 zł) wraz z galą konkursu „Godni Naśladowania” (XII edycja). Patronat nad konkursem objął Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
- 6) W grudniu przeprowadzono spotkania szkoleniowe w Olecku i Kętrzynie w sprawie udzielania dotacji organizacjom pozarządowym z budżetu Województwa.
- 7) W grudniu w ramach współpracy z Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa zorganizowano w Urzędzie Marszałkowskim zbiórke darów do paczek świątecznych.

Ważnym osiągnięciem roku 2015 było opracowanie i uchwalenie przez Sejmik Województwa WM pierwszego wieloletniego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2021. Program ten był opracowywany głównie przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego podczas spotkań jedno i dwudniowych (2).

W roku 2015 kontynuowano współpracę z Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, m.in. w marcu odbyło się spotkanie Rady z Marszałkiem Województwa WM. Pracownicy Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego wzięli również udział w **41 wydarzeniach** organizowanych przez organizacje pozarządowe w regionie (por.: w roku 2014 w 23 wydarzeniach, natomiast w roku 2013 w 35) - mających na celu prezentację, promocję i wsparcie działalności sektora pozarządowego regionu w różnych obszarach tematycznych (np.: konferencje, spotkania, uroczystości jubileuszowe, podsumowanie projektów itp.). Jednym z tych wydarzeń było Forum Pełnomocników Miasta i Powiatu Olsztyńskiego. W ramach współpracy Samorządu Województwa z organizacjami w/w Biuro organizowało lub współorganizowało 26 wydarzeń mających na celu rozwój sektora pozarządowego, rozwój aktywności obywatelskiej, w tym konsultacji społecznych. Nastąpił wzrost w porównaniu z rokiem 2013 (11 wydarzeń) i spadek w porównaniu z rokiem 2014 – 29 wydarzeń.

**W 2015 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego kontynuował rozpoczęte w roku 2013 dwa projekty partnerskie finansowane ze środków EFS w ramach Priorytetu V „Dobre rządzenie” PO KL, Działania 5.4. „Rozwój potencjału trzeciego sektora”, Poddziałania 5.4.2. „Rozwój dialogu obywatelskiego”.** Instytucją wdrażającą było Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Samorząd Województwa był partnerem formalnym w projektach (bez udziału środków finansowych oraz bez przepływów finansowych pomiędzy partnerami). Liderami oraz wnioskodawcami oraz beneficjentami środków EFS były niżej wymienione organizacje pozarządowe:



1. Projekt pt. „**Wzmocnienie procesu konsultacji społecznych w województwie warmińsko-mazurskim**”. Liderem była Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego Fosa. W ramach projektu powstała platforma konsultacji społecznych województwa warmińsko-mazurskiego [www.konsultacje.warmia.mazury.pl](http://www.konsultacje.warmia.mazury.pl).
2. Projekt pt. „**Gotowi na Model**”. Liderem było Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych. Partnerami, oprócz Samorządu Województwa były: Gmina Giętrząwałd oraz Powiat Ostródzki. W ramach projektu został opracowany wieloletni program współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi oraz opracowane zasady monitoringu i oceny zadań zleconych organizacjom pozarządowym.

W poszczególne działania w/w projektów zaangażowani byli pracownicy Urzędu Marszałkowskiego, jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych regionu.

## **Cel 2. Rozwój wolontariatu w województwie warmińsko-mazurskim.**

Rok 2015 był ostatnim rokiem realizacji Programu Rozwoju Wolontariatu w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2013-2015. W ramach tego programu, w celu diagnozy sytuacji wolontariatu w regionie zostało zrealizowane 1 badanie dot. sytuacji wolontariatu w roku 2013. Program zostanie podsumowany w roku 2016.

Zakładane cele zrealizowano poprzez:

- 1) Wsparcie konkursów, których celem jest promowanie wolontariatu i pracy wolontaryjnej: „Barwy Wolontariatu” – wsparty poprzez zadanie zlecone w otwartym konkursie ofert, w ramach którego odbyła się w grudniu Gala Wolontariatu. Pracownik Biura wziął udział w kapitule tego konkursu - rozpatrzenie około 60 kandydatur do nagród za działalność wolontariacką i wytypowanie 10 laureatów. W czerwcu wsparto również organizację ogólnopolskiego finału XXI edycji Samorządowego Konkursu Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych”, którego organizatorem jest Fundacja Świat na TAK z Warszawy. Marszałek Województwa WM ufundował nagrody dla laureatów konkursu w wysokości łącznie 4 800 zł.
- 2) Uczestnictwo w spotkaniach, których celem jest prezentacja aktywności wolontariuszy w różnym wieku (3 wydarzenia – m.in. gale rozstrzygających etapy miejskie i powiatowe Samorządowego Konkursu „Ośmiu Wspaniałych” w Ostródzie).
- 3) Dofinansowano 4 zadania związane z rozwojem wolontariatu, w tym 1 w trybie pozakonkursowym.
- 4) Współpraca przy organizacji obchodów Międzynarodowego Dnia Wolontariusza we współpracy z Regionalnym Centrum Wolontariatu w Elblągu, Zadanie to było zadaniem zleconym w drodze otwartego konkursu ofert. Liczba uczestników - 80 osób.

### **Wskaźniki:**

<b>Nazwa wskaźnika</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>uwagi</b>
liczba szkoleń, konferencji, seminariów, spotkań organizowanych lub wspieranych przez samorząd województwa, mających na celu wsparcie sektora pozarządowego	14 wliczono Galę Wolontariatu	30 wliczono Galę Wolontariatu	ok. 35	przekroczono planowany wskaźnik (5)
Liczba uczestników w/w spotkań (w tym przeszkolonych osób)	540 nie wliczono zadań zleconych	ok.700 nie wliczono zadań zleconych	ok. 500	przekroczono planowany wskaźnik (100)
Liczba organizacji pozarządowych biorących udział w podejmowanych inicjatywach	ponad 100	ponad 100	ponad 70	przekroczono planowany wskaźnik (50)
współorganizacja 2 konkursów promujących działalność organizacji pozarządowych,				wskaźnik osiągnięto

współpracę międzysektorową oraz działalność wolontariacką	2	2	3	
organizacja jednego spotkania w ramach Forum Pełnomocników Województwa Warmińsko-Mazurskiego	1 (zadanie zlecone)	uczestnictwo w 2	0	wskaźnik osiągnięto
organizacja co najmniej jednego spotkania Sieci „Wolontariat Warmii i Mazur”	1 (realizatorF Osa)	0	0	wskaźnika nie osiągnięto
powstanie 3 partnerstw lokalnych – działających wg określonego planu	-	-	0	wskaźnika nie osiągnięto
przeszkolenie ok. 30 członków organizacji, liderów lokalnych w ramach zadań zleconych	-	-	ok.50	wskaźnik osiągnięto
wsparcie co najmniej 10 organizacji w zakresie komunikacji internetowej	-	-	12	wskaźnik osiągnięto
wsparcie co najmniej 2 programów edukacji obywatelskiej	-	-	1	wskaźnika nie osiągnięto
organizacja co najmniej 2 spotkań sieci organizacji pozarządowych	-	-	1	wskaźnika nie osiągnięto
organizacja co najmniej 2 spotkań Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego	-	-	1	wskaźnika nie osiągnięto
powstanie co najmniej 1 Centrum Wolontariatu.	-	-	0	wskaźnika nie osiągnięto
organizacja konkursu „Godni Naśladowania”.	1	1	1	wskaźnik osiągnięto

## Wnioski:

Konkursy ogłoszone w roku 2015 na realizację zadań przez organizacje pozarządowe, które zostały określone w sposób szczegółowy w ramach zadania ogólnego jakim jest rozwój sektora pozarządowego czy rozwój wolontariatu spotkały się z mniejszym zainteresowaniem organizacji. Ogłaszając je w ten sposób Samorząd Województwa oczekiwał określonych rezultatów, tj. np. trwałych partnerstw lokalnych, powstania nowych ośrodków wolontariatu. Nie spotkało się to ze szczególnie aktywną odpowiedzią ze strony organizacji. Może to świadczyć o tym, że zlecenie zadań wciąż w największym stopniu odbywa się w postaci wspierania inicjatyw organizacji, a nie zlecenia ściśle określonego zadania publicznego. Również nie jest popularna partnerska forma realizacji zadań, gdzie partnerstwo rozumiane jest jako ścisła stała, współpraca w ramach realizacji danego zadania.

Jednak z uwagi na wagę współpracy dla rozwoju kapitału społecznego w regionie ten sposób zlecenia zadań będzie kontynuowany.

## **Priorytet XIV: Integracja środowisk kombatanckich i koordynacja ich działań.**

*Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie*

W ramach priorytetu „Integracja środowisk kombatanckich i koordynacja ich działań” przedstawiciele Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego współpracowali przy organizacji i uczestniczyli w następujących inicjatywach związanych z integracją środowisk kombatanckich:

1. W ramach działalności Warmińsko-Mazurskiej Rady ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych zorganizowano 3 spotkania:
  - **23 marca** – z udziałem Ministra Jana Stanisława Ciecchanowskiego,
  - **18 listopada** – podpisanie porozumienia dot. przystąpienia Szpitala Mrągowskiego im. Michała Kajki do Programu „Szpital Przyjazny Kombatantom”,
  - **14 grudnia** - spotkanie opłatkowe z udziałem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
2. **9 stycznia** – spotkanie opłatkowe Polskiego Związku Byłych Więźniów Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych w Olsztynie.
3. **14 stycznia** – udział w spotkaniu opłatkowym organizowanym przez Warmińsko-Mazurski Zarząd Wojewódzki Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych.
4. **6 lutego** – udział w odznaczeniach kombatantów – Powstańców Warszawskich – honorowym medalem i dyplomem pamiątkowym z okazji 70-tej rocznicy Wybuchu Powstania Warszawskiego przez Marszałka Województwa WM, której obchody odbyły się w 2014 roku.
5. **15 lutego** - udziału w uroczystym pogrzebie ekshumowanych szczątków Żołnierzy Wyklętych III Brygady Wileńskiej Narodowego Zjednoczenia Wojskowego. Organizacja udziału w uroczystościach członków Warmińsko-Mazurskiej Rady ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych na zaproszenie Wójta Gminy Wydminy.
6. **3 marca** – udział w konferencji oraz uroczystościach z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych (zadanie zlecone przez Samorząd Województwa WM).
7. Kwiecień - Pomoc przy realizacji zadania „Organizacja uroczystości z okazji 70-tej rocznicy wyzwolenia niemieckich obozów koncentracyjnych” realizowanego przez Polski Związek Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więźniów i Obozów Koncentracyjnych Zarząd Okręgu Warmińsko-Mazurskiego (zadanie zlecone przez Samorząd Województwa WM).
8. **10 kwietnia** – udział w uroczystości upamiętniających 5. Rocznicę katastrofy smoleńskiej oraz 75. Rocznicę mordu w Katyniu.
9. **14 kwietnia** – udział w obchodach 25-lecia powstania Okręgu Warmińsko-Mazurskiego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej.
10. **12 maja** – udział w spotkaniu organizowanym przez Warmińsko-Mazurski Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Olsztynie z udziałem konsula generalnego Federacji Rosyjskiej – wręczenie odznaczeń polskim kombatantom.
11. **3 lipca** – udział w obchodach 99. rocznicy największej polskiej bitwy I wojny światowej „Kostiuchnowka 1916”.
12. **14 maja** – udział w uroczystości wręczenia kombatantom, uczestnikom II wojny światowej medali z okazji 70-lecia zwycięstwa w Wielkiej Wojnie Ojczyźnianej w latach 1941-1945 przez Konsula Generalnego FR – na zaproszenie Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych Zarząd Okręgu w Elblągu.
13. **14 maja** – udział w wernisażu wystawy pt. „Mazury widziały wojnę” w Szczytnie (organizator: Stowarzyszenie Wataha; zadanie zlecone przez Samorząd Województwa WM).
14. **1 września** – udział w apelu poświęconym 76. rocznicy wybuchu II wojny światowej
15. **8 września** - z okazji „Dnia Weterana Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej” w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im F. Nowowiejskiego w Olsztynie odbył się uroczysty koncert.
16. **10-11 września** – Marsz Żywej Pamięci Polskiego Sybiru w Białymstoku (zadanie zlecone przez Samorząd Województwa WM).
17. **17 września** – wyjazd na uroczyste otwarcie Muzeum Katyńskiego w Warszawie z przedstawicielami Stowarzyszenia Rodzin Katyńskich w Olsztynie.
18. **17 i 20 września**- udział w Obchodach Dnia Sybiraka w Olsztynie.
19. **26 września** – udział w obchodach 76. rocznicy utworzenia Służby Zwycięstwu Polski.
20. **5 października** – wyjazd do Kętrzyna komisji rewizyjnej Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych Zarządu Okręgu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w związku z rozwiązaniem Koła Związku w Kętrzynie – organizacja wyjazdu.
21. **13 października** – udział w Zjeździe Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych Zarządu Okręgu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

22. **22 października** – udział w otwartym zebraniu członków okręgu Związku Inwalidów Wojennych RP w Olsztynie.
23. **28 października** – udział w Apelu Ku Czcii Pomordowanych na cmentarzu w Zawadach Małych.
24. **1-17 listopada** - wizyty w jednostkach medycznych, które realizują program Szpital Przyjazny Kombatantom (21 szpitali).
25. **11 listopada** – udział w festiwalu piosenki patriotycznej w Ornece.
26. **12 listopada** - wręczenia przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Giżycku i Elblągu kombatantom medali okolicznościowych „Obrońcy Ojczyzny 1939-1945”.
27. **5 grudnia** – udział w Pokoleniowym Spotkaniu Żołnierzy organizowanym przez Związek Żołnierzy Wojska Polskiego w Olsztynie (zadanie zlecone przez Samorząd Województwa WM).
28. **11 grudnia** – udział w spotkaniu opłatkowym Stowarzyszenia Historycznego im. Grota Roweckiego „Grot” Dowódcy Armii Krajowej z siedzibą w Olsztynie.
29. **14 grudnia** – udział w spotkaniu opłatkowym organizowanym przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie – wyjazd delegacji kombatantów z województwa warmińsko-mazurskiego.

#### Wskaźniki:

Nazwa wskaźnika	2012	2013	2014	2015	uwagi
liczba imprez, konferencji, spotkań i innych wydarzeń integrujących środowiska kombatantkie i osoby represjonowane, w których udział bierze Samorząd Województwa	20	36	20	31	zakładano: 3
liczba posiedzeń Warmińsko-Mazurskiej Rady ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych	3	5	3	3	zakładano co najmniej 3
liczba organizacji pozarządowych biorących udział w podejmowanych inicjatywach, w tym organizacji kombatanckich	16	15	15	14	14 w tym 10 org. kombat.
liczba placówek ochrony zdrowia biorąca udział w programie „Szpital/placówka przyjazna kombatantom”	21	21	21	22	zakładano: 21

Udzielano również pomocy i informacji osobistej oraz telefonicznej zainteresowanym kombatantom i ich rodzinom, którzy zwrócili się do Biura z zapytaniami dot. uprawnień kombatanckich dla wdów, procedury ich otrzymania, świadczeń i pomocy finansowej.

Ponadto w ramach zadań zleconych wsparto poprzez udzielenie dotacji **11** organizacji pozarządowych w zakresie: integracja środowisk kombatanckich na łączną kwotę **25 tys. zł.** 1 organizacja nie zrealizowała zadania i zwróciła dotację. Zlecono również 1 zadanie w trybie pozakonkursowym na kwotę dotacji 9500 zł w wyniku czego została wydana publikacja „NIE TUTAJ, NIE TERAZ” przy współudziale Zarządu Okręgowego Związku Inwalidów Wojennych RP w Olsztynie. Książka stanowi zbiór reportaży Joanny Wańkowskiej-Sobiesiak dziesięciu mieszkańców Warmii i Mazur, którzy przybyli na teren Prus Wschodnich po drugiej wojnie światowej. Wykaz zadań znajduje się w załączniku do sprawozdania. Ponadto na realizację zadania integracja środowisk kombatanckich i koordynacja ich działań z budżetu Województwa wydatkowano kwotę **13 181,01 zł** w ramach zadań własnych Biura.

#### Wnioski:

Realizacja zadań w ramach tego priorytetu wymaga większego, niż w pozostałych obszarach, włączenia się bezpośredniego samorządu z uwagi na starzenie się członków stowarzyszeń kombatanckich

i coraz większą trudność podejmowania przez nich zadań. Stąd też duże znaczenie ma bieżąca działalność Biura. Zlecenie zadań jest uzupełnieniem tej działalności. Duże znaczenie ma współpraca Biura z młodzieżą (wolontariuszami) z następujących szkół: Zespół Szkół Budowlanych im. Żołnierzy Armii Krajowej, Liceum Ogólnokształcące nr 3 im. Mikołaja Kopernika, w którym funkcjonuje Klub Wnuka Sybiraka, Gimnazjum Nr 12 im. Sybiraków, gdzie także funkcjonuje Klub Wnuka Sybiraka oraz Gimnazjum Nr 6 im. Ziemi Warmińskiej, gdzie również jest Klub Wnuka Sybiraka, a także współpraca z Gimnazjum Nr 14 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Zespołem Szkół Elektronicznych i Telekomunikacyjnych w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskim Związkiem Harcerstwa Polskiego, Stowarzyszeniem „Strzelec” w Olsztynie.

Ważne jest również włączanie nowych realizatorów zadania „integracja środowisk kombatanckich” w postaci organizacji nie zrzeszających jedynie kombatanatów, ale przede wszystkim osoby zainteresowane historią, zachowaniem pamięci wydarzeń wojennych i powojennych, pamięci o bohaterach tamtych czasów.

## Rozdział 3

### **Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w ramach programów operacyjnych, promocji regionu oraz zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne samorządu województwa – informacje dodatkowe.**

Organizacje pozarządowe były jednym z beneficjentów realizujących projekty w ramach PO „Kapitał Ludzki”. Samorząd Województwa jest instytucją pośredniczącą w realizacji działań PO KL, w ramach priorytetów: VI, VII, VIII i IX. Organizacje pozarządowe miały również możliwość składania wniosków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego „Warmia i Mazury” na lata 2007-2013”.

Poniższe dwie tabele obrazują udział organizacji pozarządowych w konkursach - poprzez liczbę złożonych ofert, które pozytywnie przeszły ocenę formalną oraz podpisanych umów (*źródło informacji: Departament Zarządzania Programami Rozwoju Regionalnego oraz Departament EFS, Urząd Marszałkowski – stan na dzień 31 grudnia 2015 r.*):

Oś priorytetowa ROP „Warmia i Mazury” na lata 2007-2013	Złożone wnioski poprawne formalnie			Podpisane umowy		
	ngo	ogółem	%	ngo	ogółem	%
„Przedsiębiorczość”	39*	2189	1,78	19*	1298	1,46
„Turystyka”	11	205	5,36	7	142	4,93
„Infrastruktura społeczna”	2	113	1,77	2	96	2,08
„Rozwój, restrukturyzacja i modernizacja miast”	15	277	5,42	9	211	4,27
„Transport”	0	177	0	0	148	0
„Środowisko przyrodnicze”	22	443	4,69	13	269	4,83
„Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego”	11	448	2,45	5	334	1,49

\* w tym fundacje i stowarzyszenia widniejące w rejestrze przedsiębiorców

#### **Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie poprawnych formalnie oraz podpisanych umów z organizacjami pozarządowymi w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – komponent regionalny – stan na dzień 31 grudnia 2015 r.**

Działanie	Złożone wnioski poprawne formalnie			Zawarte umowy		
	ngo	ogółem	%	ngo	ogółem	%
6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie	173	918	18,85	86	256	33,59
6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	62	160	38,75	26	43	60,47
6.3. Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich	112	235	47,66	98	131	74,81
7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu	379	716	52,93	174	244	71,31

i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej						
7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji	181	330	54,85	90	141	63,83
8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie	375	1786	21,00	202	524	38,55
8.2. Transfer wiedzy	52	168	30,95	20	61	32,79
9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	316	1754	18,02	256	649	39,45
9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	58	404	14,36	50	188	26,60
9.3. Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego	39	113	34,51	21	36	58,33
9.4. Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	71	379	18,73	14	74	18,92
9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	630	1309	48,13	338	483	69,98
<b>SUMA</b>	<b>2 448</b>	<b>8 272</b>	<b>29,59</b>	<b>1 375</b>	<b>2 830</b>	<b>48,59</b>

Jak wynika z powyższych zestawień głównym programem operacyjnym realizowanym głównie ze środków unijnych, z którego korzystają organizacje pozarządowe jest PO „Kapitał Ludzki”. Najchętniej wdrażają one projekty w ramach ścieżki oddolnych inicjatyw, gdzie np. w działaniu 6.3 prawie 75% (wg. stanu na grudzień 2014 r. było to 60%) podpisanych umów stanowią umowy z organizacjami pozarządowymi.

Ogółem na 2830 zawartych umów 1375 są to umowy z organizacjami pozarządowymi, co stanowi **prawie 49 % ogółu zawartych umów**. Odsetek ten co roku utrzymywał się na podobnym poziomie w całości realizowanych zadań i wynosił ok. **27 %**, **natomiast w roku 2015 znacznie wzrósł**.

Kolejnym programem operacyjnym, w zakresie, którego zadania realizują również organizacje pozarządowe jest Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Poniższa tabela obrazuje udział organizacji pozarządowych w realizacji zadań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 wg stanu na dzień 31.12.2015 r. (źródło informacji: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie).

Z analizy przedstawionych danych wynika, że najchętniej organizacje korzystają ze środków Osi Leader, działania: wdrażanie lokalnych strategii rozwoju – małe projekty. Ponad 28% wniosków złożonych to wnioski organizacji pozarządowych, w konsekwencji zaś zawarto z nimi **25% umów**. Procent ten nie dotyczy projektów realizowanych w ramach „Funkcjonowania LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja” oraz „Wdrażanie projektów współpracy”, gdzie z zasady jedynym beneficjentem były organizacje pozarządowe.

	<b>Nazwa Osi/Działania PROW 2007-2013:</b>					
	<b>Wskaźniki</b>	<b>Odnowa i rozwój wsi</b>	<b>Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju- małe projekty</b>	<b>Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju- odnowa i rozwój wsi</b>	<b>Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja</b>	<b>Wdrażanie projektów współpracy</b>
1	Liczba wniosków o dofinansowanie składanych przez organizacje	6	843	7	47	30
1a	Liczba poprawnych formalnie wniosków o dofinansowanie składanych przez organizacje	1	367	5	41	21
2	Liczba wszystkich wniosków	549	2992	493	47	30
3	% udział wniosków składanych przez organizacje do wszystkich	1,09%	28,18%	1,42%	100,00%	100,00%
3a	% udział wniosków poprawnych formalnie składanych przez organizacje do wszystkich	0,18%	12,27%	1,01%	87,23%	70,00%
4	Wartość pomocy wnioskowanej przez NGO	1 898 338,00	19 025 788,72	1 345 525,00	24 289 954,64	3 365 775,28
4a	Wartość pomocy wnioskowanej przez NGO z wniosków poprawnych formalnie	175 936,00	7 922 849,72	1 028 625,00	24 173 388,64	2 567 317,42
5	Wartość pomocy wnioskowanej przez wszystkich beneficjentów	187 440 163,82	69 679 437,86	78 773 704,01	24 289 954,64	3 365 775,28
6	% udział NGO's	1,01%	27,30%	1,71%	100,00%	100,00%
6a	% udział NGO's z wniosków poprawnych formalnie	0,09%	11,37%	1,31%	99,52%	76,28%
6b	Wartość całkowita wszystkich umów *	99 436 061,00	28 135 041,02	46 904 549,92	21 916 725,14	2 492 321,69
7	Liczba umów zawartych z NGO	1	346	5	37	21
7a	Wartość całkowita umów zawartych z NGO *	116 083,00	7 438 078,66	996 922,00	21 916 725,14	2 492 321,69
8	Liczba umów zawartych z pozostałymi beneficjentami	355	1016	327	0	0
8a	Wartość umów zawartych z pozostałymi beneficjentami *	99 319 978,00	20 696 962,36	45 907 627,92	0,00	0,00
8b	Liczba wszystkich umów	356	1362	332	37	21
9	% udział liczby umów z NGO w stosunku do wszystkich umów	0,28%	25,40%	1,51%	100%	100%

\* kwota dofinansowania

## WSPÓLPRACA Z ZAKRESU PROMOCJI REGIONU

*Odpowiedzialny: Departament Koordynacji Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie*

Organizacje pozarządowe biorą również udział w działaniach promujących region – we współpracy z Departamentem Koordynacji Promocji Urzędu Marszałkowskiego. Wspólnie zrealizowano następujące zadania:



- 1. Stowarzyszenie Warmińsko-Mazurski Klub Biznesu z siedzibą w Olsztynie**  
Promocja województwa warmińsko-mazurskiego podczas Gali „Osobowość Roku Warmii i Mazur” 30 marca 2015. Kapituła Warmińsko-Mazurskiego Klubu Biznesu od 1994 r., przyznaje co roku tytuł „Osobowość Roku Warmii i Mazur” osobom spoza biznesu, które wyróżniły się na niwie kultury, nauki i działalności społecznej na rzecz rozwoju oraz promowania naszego regionu. Tradycją jest także przyznawanie statuetki „Honorowa Osobowość Roku Warmii i Mazur” osobom, które wniosły niekwestionowany wkład w rozwój Polski. Kwota zaangażowania Województwa: 10 000 zł.
- 2. Stowarzyszenie Grupa Specjalna Płetwonurków Rzeczypospolitej Polskiej**  
Wspólna realizacja filmu edukacyjnego dla młodzieży o tym jak bezpiecznie wypoczywać nad wodą i uprawiać sporty wodne oraz emisja w mediach tj.: internet i telewizja. Kwota przeznaczona na realizację z budżetu Województwa: 16 262 zł.
- 3. Fundacja „Citius Altius Fortius”**  
Wspólna organizacja wydarzenia promującego sport i zdrowy styl życia wśród dzieci o nazwie „Treningi siatkarskie z Marcinem Możdżonkiem 2015”. Województwo dokonało zakupu 150 sztuk koszulek dla uczestników treningu. Kwota przeznaczona na realizację z budżetu Województwa: 5 250 zł.
- 4. Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie „Bajka”**  
Wspólna organizacja IX edycji Światowych Dni Bajki w dniach 12-14 czerwca 2015 r. W ramach wspólnej organizacji za środków samorządu pokryto koszty: zabezpieczenia medycznego, ochrony, ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej oraz zakupu koszulek dla uczestników. Kwota przeznaczona na realizację z budżetu Województwa: 10 000 zł.
- 5. Stowarzyszenie Krzewienia Sportu EL Aktywni**  
Promocja województwa warmińsko-mazurskiego podczas zawodów wytrzymałościowych Enduro Man w Elblągu: 21-23 sierpnia 2015 roku. Kwota dofinansowania: 20 000 zł.
- 6. Elbląski Klub Sportowy START**  
Promocja województwa warmińsko-mazurskiego podczas Międzynarodowego Turnieju Piłki Ręcznej Kobiet, który odbył się w dniach 21-23 sierpnia 2015 r. w Elblągu. Kwota zaangażowania Województwa: 18 450 zł.
- 7. Fundacja „Moda na Warmię i Mazury”**  
Wspólna organizacja uroczystej Gali Kosynierów Polskiej Przedsiębiorczości 2 września 2015 r. w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej. W ramach współorganizacji ze środków samorządu pokryte zostały koszty cateringu dla gości Gali. Kwota przeznaczona na realizację z budżetu Województwa: 10 000 zł.
- 8. Warmińsko-Mazurski Zarząd Wojewódzki NSZZ Policjantów w Olsztynie**  
Promocja województwa warmińsko-mazurskiego podczas Ogólnopolskiego Turnieju Piłki Nożnej Policjantów, który odbył się w dniach 17-19 września 2015 r. w Olsztynie. Kwota zaangażowania Województwa: 4 999,95 zł.
- 9. Stowarzyszenie Wzornictwo Przemysłowe Warmii i Mazur**  
Promocja województwa warmińsko-mazurskiego podczas II edycji wystawy wzorniczej „Projekt – Człowiek. Wystawa dizajnu odpowiedzialnego”, która prezentowana była podczas Międzynarodowych Targów Meblarskich w Ostródzie w dniach 8-11 września 2015 r., a następnie także w Olsztyńskim Parku Naukowo-Technologicznym, Elblaskim Parku Technologicznym oraz Parku Naukowo-Technologicznym w Ełku do 23 listopada 2015 r. Kwota zaangażowania Województwa: 6 150 zł.
- 10. Warmińsko-Mazurski Oddział Polskiego Związku Chórów i Orkiestr**  
Promocja województwa warmińsko-mazurskiego podczas koncertów chóru działającego przy Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie. Koncerty odbyły się 15 listopada 2015 roku w Gminnym Ośrodku Kultury w Łukcie oraz 29 listopada 2015 r. w Skarbcu Kultury Europejskiej w Barczewie. Kwota przeznaczona na realizację z budżetu Województwa wyniosła 8 000 zł.
- 11. Elbląski Klub Sportowy START**  
Promocja województwa warmińsko-mazurskiego podczas Świątecznego Turnieju Piłki Ręcznej kobiet o Puchar Warmii i Mazur, który odbył się w dniach 19-20 grudnia 2015 r. w Elblągu oraz podczas

spotkań zawodniczek drużyny z grupami dzieci i młodzieży z regionu. Kwota zaangażowania województwa: 49 200 zł.

## **WSPÓŁPRACA JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI**

Już po raz czwarty przygotowując sprawozdanie z realizacji programu współpracy, zapytano wszystkie jednostki organizacyjne samorządu województwa o działania podejmowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Informację przesłało 48 jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa na 48 podmiotów (nie uwzględniono Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz WUP, których sprawozdania przedstawiono w pierwszej części dokumentu), z czego 11 odpowiedziało, że nie podejmowało współpracy z partnerami społecznymi (w roku 2014 – 12). Poniższa Analiza dotyczy **37 podmiotów współpracujących z organizacjami pozarządowymi**.

37 instytucji współpracowało łącznie z **340 organizacjami pozarządowymi** (w 2014 – 36 jednostek z 399 organizacjami, w roku 2013 wymieniono 338 organizacji, co wskazuje na utrzymywanie się współpracy co roku na podobnym poziomie), w tym:

- z 41 organizacjami współpracowała Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie (2014 – 34, 2013 – 36),
- z 29 organizacjami współpracowało Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie (w 2014 – 44, w 2013 – 26),

7 instytucji współpracowało tylko z jedną organizacją (w 2014 – 4, w 2013 r. było takich podmiotów 6). Zrealizowano razem **377** inicjatyw i projektów (w 2014 – 405, w 2013 – 368), opisane w otrzymanym materiale. Były to różnorodne inicjatywy o szerokim lub wąskim zasięgu. Organizacje włączane były w różne działania instytucji, wzbogacając ich programy. Zdarzały się również przykłady wsparcia instytucji przez organizacje.

Z uzyskanych informacji wynika, że do współpracy z organizacjami pozarządowymi angażowane były środki finansowe w ramach budżetów jednostek. Zaangażowano łącznie 5 303 785 zł, gdzie kwota 4 477 500 pochodziła z dotacji pozyskanej przez Park Krajobrazowy Puszczy Romińskiej (por. w roku 2014 zaangażowano kwotę łącznie ok. 400 tys. zł - głównie jednostki kultury).

Ponadto w działalność 11 instytucji zaangażowanych było 188 wolontariuszy (w 2014 – 144 osoby). Najwięcej: Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” – 62 wolontariuszy (2014 – 59) oraz w Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie – 48 wolontariuszy. W 2013 była to liczba 407 wolontariuszy w 18 instytucjach.

Podsumowując, należy stwierdzić, że współpraca jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z partnerami społecznymi w porównaniu z rokiem 2013 i 2014 utrzymuje się na podobnym poziomie. Zdecydowanie dominują tu instytucje kultury.

### **Podsumowanie i wnioski:**

Podsumowanie współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w roku 2015 zostanie przedstawione zgodnie ze strukturą współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych wskazaną w **Modelu współpracy** powstałym w wyniku realizacji projektu systemowego pn. „Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych – wypracowanie i upowszechnianie standardów współpracy”, współfinansowanym przez Unię Europejską z Europejskiego

Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Zgodnie ze wskazanym Modelem współpraca ta odbywa się w trzech płaszczyznach:

- 1) w zakresie tworzenia polityk publicznych
- 2) w zakresie realizacji zadań publicznych
- 3) w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenia warunków do społecznej aktywności

Pierwsza płaszczyzna współpracy – **tworzenie polityk publicznych** – realizowana była poprzez funkcjonujące w Samorządzie Województwa zespoły opiniodawczo-doradcze i grupy robocze, w skład których obok przedstawicieli Samorządu Województwa i innych podmiotów weszli przedstawiciele III sektora (wykaz zespołów zawarty jest w Załączniku Nr 2 do sprawozdania). **W roku 2015 funkcjonowały łącznie 54 zespoły wspólne, w których na 781 członków 206 byli to przedstawiciele organizacji pozarządowych (26,4%).**

W tworzeniu polityk publicznych dot. sektora pozarządowego uczestniczyło przede wszystkim 14 grup roboczych współtworzących założenia programu współpracy na rok 2016 oraz zespoły do spraw opracowania programów wojewódzkich: Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015 – 2020, „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2015-2020”, „Wojewódzkiego programu wyrównania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020”, Zespół ds. Aktualizacji Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2020 roku, Zespół ds. Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok, Wojewódzka Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Wojewódzka Rada Zatrudnienia, Komitet Monitorujący RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 i Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Poza zespołami opracowującymi założenia programów, funkcjonowały zespoły monitorujące ich realizację. Było ich w roku 2015 – 9, w tym Komitet Monitorujący RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013, Podkomitet Monitorujący Program PO KL Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Należy podkreślić, że wymieniona wyżej Rada Działalności Pożytku Publicznego WWM również realizuje takie zadanie w stosunku np. do programów współpracy z organizacjami pozarządowymi. Monitoring jest również podstawowym zadaniem Komitetu Monitorującego RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w stosunku do tego programu. Ważną rolę w kreowaniu polityk publicznych zajmują rady działające w określonych branżach, np. Rada Sportu, Forum Turystyki, Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

W roku 2015 odbyły się również konsultacje kierowane do organizacji pozarządowych 5 programów wojewódzkich: wieloletniego programu współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2021 (2 konsultacje), programu współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi na rok 2016, „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2016-2020”, „Wojewódzkiego programu wyrównania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020”, Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmii i Mazur na lata 2015-2020 oraz Strategii Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025.

**Realizacja zadań publicznych** to najbardziej rozwinięta płaszczyzna współpracy. W roku 2015 zlecono 260 zadań organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert oraz 4 zadania w trybie pozakonkursowym w 15 obszarach współpracy. Łączna wartość zrealizowanych zadań to **13 385 040 zł**, natomiast kwota przekazanych dotacji wyniosła **5 006 265 zł** (37% wartości zadań). Przy tym należy podkreślić, że wartość zadań zrealizowanych w trybie dofinansowania wkładów własnych organizacji pozarządowych do zadań Samorządu Województwa realizowanych przy udziale funduszy zewnętrznych wyniosła 1 559 403 zł (dotacja z budżetu Województwa to 41 800 zł – 2,7% całkowitej wartości zadań).

Ponadto organizacje pozarządowe współpracowały z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego przy realizacji zadań m.ni. z zakresu współpracy międzynarodowej, promocji regionu oraz integracji środowisk kombatanckich bez udzielania na ten cel dotacji, jednak przy zaangażowaniu środków z budżetu Województwa w kwocie **łącznie 208 573 zł**.

Znaczącym partnerem dla organizacji pozarządowych są jednostki organizacyjne Samorządu Województwa, które również współpracują w zakresie swoich zadań z organizacjami sektora pozarządowego regionu: **37 instytucji współpracowało łącznie z 340 organizacjami pozarządowymi realizując 377 inicjatyw i projektów**.

Wśród większych zadań realizowanych przez organizacje przy wsparciu Samorządu zaliczyć należy **dofinansowanie kosztów działania 5 Zakładów Aktywności Zawodowej w województwie** (Olsztyn,

Elbląg, Biskupiec, Bartoszyce, Ostróda) – na kwotę łącznie **2 748 613 zł** ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa.

Realizacja zadań publicznych to również uczestnictwo przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach komisji konkursowych, powołanych na potrzeby zaopiniowania ofert konkursowych. W roku 2015 funkcjonowało 16 komisji konkursowych angażujących 37 przedstawicieli organizacji III sektora.

W realizacji zadań publicznych uczestniczą również zespoły opiniodawczo-doradcze, z udziałem przedstawicieli III sektora, wspierające Samorząd w procesie podejmowania decyzji. Do tego typu zespołów należy np. Zespół opiniujący wnioski o nagrody i wyróżnienia Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej.

**W zakresie infrastruktury współpracy, tworzenia warunków do społecznej aktywności** należy zaliczyć realizację kampanii społecznej dot. przekazywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego z Warmii i Mazur, w którą Samorząd Województwa zaangażował kwotę 30 000 zł. Kampania ma na celu zachęcenie mieszkańców do wspierania organizacji pożytku publicznego działających w ich najbliższym otoczeniu.

Wspólnie z Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego zorganizowano wojewódzką plenarną konferencję organizacji pozarządowych (kwota zaangażowania z budżetu regionu to 9 600 zł), podczas której m.in. wręczono nagrody w XII edycji konkursu „Godni Naśladowania” realizowanego pod honorowym patronatem Marszałka Województwa. W większości nagrody były finansowane z budżetu Województwa. Konkurs promuje działalność organizacji pozarządowych w różnych obszarach pożytku publicznego, pracę animatorów społecznych, produkty ekonomii społecznej, podmioty dialogu oraz samorządy przyjazne organizacjom obywatelskim.

Ważnym zadaniem realizowanym przez Samorząd Województwa jest wsparcie rozwoju wolontariatu w regionie. Rok 2015 był ostatnim rokiem realizacji Programu Rozwoju Wolontariatu w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2013-2015. Samorząd wsparł w ramach udzielanych dotacji organizację wojewódzkiej konferencji z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza – w Olsztynie, a także w roku 2015 Marszałek Województwa ufundował nagrody dla laureatów ogólnopolskiego etapu Samorządowego Konkursu Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych” w wysokości 4 800 zł. W roku 2015 Samorząd dofinansował również obchody Międzynarodowego Dnia Wolontariusza w Ełku (udzielone dotacje na to zadanie zawarte są wyżej w łącznej wysokości wszystkich dotacji i zleconych zadań publicznych).

W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w roku 2015 zatrudnionych było 8 wolontariuszy, natomiast w jednostkach organizacyjnych Samorządu Województwa – 188.

Ważnym elementem wsparcia rozwoju aktywności społecznej jest dostępność zasobów Samorządu Województwa dla organizacji pozarządowych. Współpraca jest realizowana głównie w formie: bezpłatnego użyczenia sal Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie czy innych jednostek organizacyjnych na wydarzenia realizowane przez organizacje oraz przekazywania materiałów promocyjnych Województwa. Samorząd Województwa udzielał również rekomendacji organizacjom pozarządowym aplikującym o środki zewnętrzne, a także zamieszczał informacje o inicjatywach organizacji pozarządowych na regionalnej stronie internetowej.

W roku 2015 Marszałek Województwa objął **honorowym patronatem 93** wydarzenia realizowane przez organizacje pozarządowe.

Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi za rok 2015 zostało poddane analizie przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w kwietniu 2016 r. Rada sugeruje, że z uwagi na to, że sprawozdanie jest dokumentem obszernym - co jest spowodowane różnorodnością form i obszarów współpracy pomiędzy sektorem pozarządowym a Samorządem - analizie powinien zostać poddany sposób oceny realizacji programu współpracy, w tym liczba i jakość wskaźników. Z uwagi na to, że w roku 2016 wchodzi w życie program współpracy na lata 2016-2021, kolejne roczne programy powinny być powiązane z celami i działaniami wskazanymi w programie wieloletnim.